

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΥΣ 2023

ΑΘΗΝΑ, Νοέμβριος 2024

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Μήνυμα Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας

Σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο τοπίο εγκληματικών δραστηριοτήτων, η δέσμευσή μας για τη διαφύλαξη της ασφάλειας των πολιτών, με μηδενική ανοχή στο έγκλημα και την παραβατικότητα, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και για όλες τις κατηγορίες απειλών, δεν ήταν ποτέ πιο καίρια. Κατά την εκπόνηση της παρούσας Έκθεσης Εκτίμησης Απειλής του

Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη καμπή, όπου η εκμετάλλευση των τεχνολογικών καινοτομιών από τις εγκληματικές ομάδες θέτει πρωτοφανείς προκλήσεις για την παγκόσμια ασφάλεια.

Οι απειλές που αντιμετωπίζουμε σήμερα δεν εξελίσσονται απλώς - μετασχηματίζονται με ανησυχητικό ρυθμό. Οι εγκληματίες αξιοποιούν νέα εργαλεία και εφαρμόζουν σύνθετες και προηγμένες πρακτικές, ενώ οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες που ιστορικά απασχολούν τις διωκτικές Αρχές προσαρμόζονται με αξιοσημείωτη ευελιξία στην ψηφιακή εποχή. Αυτή η δυναμική μεταβολή απαιτεί την ύψιστη προσοχή μας και τη στρατηγική αναπροσαρμογή της προσέγγισής μας.

Με την εμβάθυνση στην ανάλυση του φαινομένου της οργανωμένης εγκληματικότητας, εντοπίζονται σημαντικές προκλήσεις που αφορούν όχι μόνο στις τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις αλλά και στη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων, ιδίως σε μια εποχή παγκόσμιων οικονομικών διακυμάνσεων. Επιπρόσθετα, η διασυννοριακή διάσταση ορισμένων εγκληματικών δικτύων δημιουργεί ζητήματα, που αναδεικνύουν την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας, ως αναγκαίο όπλο στη φαρέτρα μας για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος.

Παρά τις αναντίρρητες προκλήσεις ασφαλείας, είμαι σε θέση να απευθύνω ένα μήνυμα ανθεκτικότητας στα αναδυόμενα ζητήματα και αποφασιστικότητας στην αντιμετώπιση του πολυσχιδούς αυτού φαινομένου. Η στρατηγική μας προσέγγιση πρέπει να είναι τόσο δυναμική και καινοτόμος, όσο εξελιγμένες είναι και οι απειλές που αντιμετωπίζουμε. Καλούμαστε να αξιοποιήσουμε τη δύναμη της τεχνολογίας όχι απλώς για να αντιδράσουμε, αλλά για να προβλέψουμε και να αποτρέψουμε εγκληματικές δραστηριότητες πριν αυτές επιφέρουν αντίκτυπο στην κοινωνική σταθερότητα.

Καθώς προχωρούμε μπροστά, η έκκλησή μας για δράση είναι σαφής και επείγουσα. Μέσω των συντονισμένων ενεργειών, της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ Υπηρεσιών, Οργανισμών και εθνών και της απρόσκοπτης ανταλλαγής πληροφοριών, θα έχουμε τη

δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τη δράση των εγκληματικών δικτύων. Παράλληλα, βασική προτεραιότητα αποτελεί η ευαισθητοποίηση του κοινού, καθώς η ενημερωμένη κοινωνία είναι η πρώτη γραμμή άμυνάς μας. Οφείλουμε να ενδυναμώσουμε τους πολίτες με γνώσεις και εργαλεία, ώστε να αναγνωρίζουν και να αναφέρουν ύποπτες δραστηριότητες, δημιουργώντας ένα ενιαίο μέτωπο κατά του οργανωμένου εγκλήματος.

Η παρούσα Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα εστιάζει σε μια αναλυτική επισκόπηση των σημαντικότερων οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, καθώς και στα χαρακτηριστικά και τις μεθόδους λειτουργίας των εγκληματικών ομάδων που εξαρθρώθηκαν από τις ελληνικές Αρχές κατά το έτος 2023. Σας προτρέπω να την αξιοποιήσετε ως ένα ακόμα εφόδιο στην προσπάθειά σας για την αντιμετώπιση του εγκληματικού φαινομένου, αλλά και να τη λάβετε ως μία πρόσκληση για δράση. Με αταλάντευτη δέσμευση και καινοτόμες στρατηγικές, ο καθένας από εμάς έχει να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο στη συνεχή μάχη κατά του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και μαζί, μπορούμε να επικρατήσουμε και να οικοδομήσουμε ένα ασφαλέστερο μέλλον για τις επόμενες γενιές.

Αθήνα, Νοέμβριος 2024

Ο Αρχηγός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΛΛΙΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	6
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1. Γενικά	8
1.2. Πεδίο Μελέτης.....	8
1.3. Μεθοδολογία	9
1.3.1. Εμπειρικό υλικό	9
1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού.....	9
2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ....	10
2.1. Γενικά.	10
2.2. Γεωπολιτικοί.	10
2.3. Οικονομικοί.....	11
2.4. Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.	12
2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.....	14
2.6. Κοινωνικοί.....	16
3 ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ.....	18
3.1 Χρήση Βίας.....	18
3.2 Χρήση νομότυπων δομών.....	18
3.3 Διαφθορά κρατικών υπαλλήλων	19
4 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	20
4.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.....	20
4.1.1. Παρούσα κατάσταση.	20
4.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.	21
4.1.2. Εγκληματικές Ομάδες.	22
4.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.....	23
4.2.1.Παρούσα κατάσταση.	23
4.2.1.1.Κάναβη.	24
4.2.1.2. Κοκαΐνη.	27
4.2.1.3. Ηρωίνη – οπιοειδή.....	29
4.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.....	30
4.2.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	33
4.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.....	39
4.3.1. Παρούσα Κατάσταση.....	39
4.3.2. Εγκληματικές Ομάδες	41
4.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.....	41
4.4.1 Παρούσα κατάσταση.	41
4.4.2. Εγκληματικές ομάδες.....	46
4.5 Εμπορία Ανθρώπων.....	57
4.5.1. Παρούσα Κατάσταση.....	57
4.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	58
4.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων.....	60
4.6.1. Παρούσα Κατάσταση.....	60

4.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων.	61
4.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών:.....	62
4.6.1.3. Λαθρεμπόριο καύσιμων	63
4.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	63
4.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.....	64
4.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οινοπνευματωδών.	66
4.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.....	67
4.7 Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας.....	68
4.7.1. Παρούσα Κατάσταση.....	68
4.7.2. Εγκληματικές Ομάδες παραβάσεων διανοητικής ιδιοκτησίας.....	69
4.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.....	71
4.8.1. Παρούσα Κατάσταση.....	71
4.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	72
4.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.....	73
4.9.1. Παρούσα κατάσταση.....	73
4.9.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	74
4.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.....	75
4.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Ληστειών.....	79
4.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.	80
4.10 Εκβιάσεις.....	82
4.10.1. Παρούσα Κατάσταση.....	82
4.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	82
4.11 Οργανωμένες απάτες.....	83
4.11.1. Παρούσα κατάσταση.....	83
4.11.2. Εγκληματικές ομάδες.....	86
4.12 Πλαστογραφία.....	89
4.12.1. Παρούσα κατάσταση.....	89
4.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	89
4.13 Παραχάραξη.....	91
4.13.1. Παρούσα κατάσταση.....	91
4.13.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	93

Επιτελική Σύνοψη

Η Έκθεση για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2023, παρουσιάζει τις κυριότερες σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή σε αυτές, καθώς και τους παράγοντες που επηρέασαν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου. Από την ανάλυση των δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποτυπώνονται, επίσης, ο βαθμός απειλής των επί μέρους εγκληματικών δραστηριοτήτων με βάση τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών ομάδων και των συνεπειών της δράσης τους και η πιθανή μελλοντική εξέλιξή τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που αφορούν τις τάσεις του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, κατά το έτος 2023, συνοψίζονται ως εξής:

➤ Οι κύριες εγκληματικές δραστηριότητες του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στη Χώρα μας, για το 2023, είναι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η διακίνηση όπλων και πυρομαχικών, η διακίνηση μεταναστών, η εμπορία ανθρώπων, το λαθρεμπόριο προϊόντων, οι παραβάσεις διανοητικής ιδιοκτησίας, το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι εκβιάσεις, οι οργανωμένες απάτες, η πλαστογραφία και η παραχάραξη.

➤ Κατά το 2023, δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας συνολικά τετρακόσιες είκοσι τέσσερις (424) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από 2.922 μέλη. Περίπου μία στις δύο εξ' αυτών (σε ποσοστό 50,78% επί του συνόλου) είναι **εγχώριες**¹. Σημαντική (σε ποσοστό 29,09% επί του συνόλου) είναι και η παρουσία **αλλοδαπών**

εγκληματικών ομάδων (ομοιογενών ή μη). Οι εγκληματικές ομάδες που με κριτήριο την υπηκοότητα των μελών τους ήταν **εγχώριες και αλλοδαπές** μαζί, αποτελούσαν το **20,13%** επί του συνόλου.

➤ Από τις αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες και με κριτήριο την υπηκοότητα της πλειοψηφίας των μελών τους, οι αλβανικές εξακολουθούν να έχουν κυρίαρχο ρόλο (αποτελούν το **40,72%** επί συνόλου των αλλοδαπών ομάδων), ακολουθούμενες από τις βουλγαρικές (σε ποσοστό **23,35%**), τις πακιστανικές (σε ποσοστό **4,19%**), τις ιρακινές (σε ποσοστό **3,59%**) και τις γεωργιανές και αφγανικές (σε ποσοστό **2,99%** αμφότερες). Σε μικρότερο βαθμό, διαπιστώθηκε η δράση ε.ο. με κυρίαρχη υπηκοότητα μελών την ρουμανική, μπανγκλαντεσιανή, αλγερινή, αιγυπτιακή, βραζιλιανή, ιρακινή, κολομβιανή, κουβανική, τουρκική, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, κ.α.

➤ Η πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **72,47%** επί του συνόλου) ήταν ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Σημειώνεται ότι, σε σημαντικό ποσοστό (**6,35%** επί του συνόλου), επρόκειτο για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών), η πλειοψηφία των οποίων (**37,04%** επί συνόλου αυτών) δραστηριοποιούνταν στις κλοπές-διαρρήξεις, στην παράνομη μετανάστευση (**22,22%** επί συνόλου αυτών), στη διακίνηση ναρκωτικών (**14,81%** επί συνόλου αυτών) και ακολουθούν η εμπορία ανθρώπων, οι παραβάσεις πνευματικής ιδιοκτησίας και το λαθρεμπόριο.

➤ Πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε ποσοστό **30,26%** επί του συνόλου των εγκληματικών ομάδων, με την πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **37,50%**), να δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών (Polydrug ή/και Polycriminal OCGs).

➤ Το κέρδος το οποίο αποκόμισαν οι εγκληματικές ομάδες συνολικά από τις εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των **219 εκατομμυρίων** Ευρώ περίπου². Το μεγαλύτερο εκτιμώμενο

¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

²Επισημαίνεται ότι, το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και κατά προσέγγιση, καθώς σε πολλές υποθέσεις, δεν ήταν εφικτός

κέρδος, προέρχεται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, ακολουθούμενο από τις απάτες, τις παραβάσεις διανοητικής ιδιοκτησίας, την παράνομη μετανάστευση, το λαθρεμπόριο, τις κλοπές- διαρρήξεις, την πλαστογραφία, τις ληστείες, τις κλοπές τροχοφόρων και τέλος τις εκβιάσεις.

➤ Οι εγκληματικές ομάδες συνεχίζουν να χρησιμοποιούν με εντεινόμενο βαθμό το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, ως μέσο διευκόλυνσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και προσέλευσης-αλίευσης πελατών ή υποψήφιων θυμάτων.

➤ Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στο λαθρεμπόριο τσιγάρων, στις κλοπές τροχοφόρων, στις παραβάσεις της διανοητικής ιδιοκτησίας, στις παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και στις κλοπές-διαρρήξεις, εμφανίζουν γενικά τον πιο υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Τα μέλη τους χρησιμοποιούν, σε τακτική συγκριτικά βάση, ειδική τεχνογνωσία (μη προσβάσιμη σε όλους), ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης τους.

➤ Περαιτέρω, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (69,18% επί του συνόλου των εγκληματικών ομάδων) εκμεταλλεύονται (ευκαιριακά³ ή/και συστηματικά⁴) τις νομότυπες δομές για τη

διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.

➤ Συγκριτικά μικρό ποσοστό αυτών (2,22%), διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιεί τη διαφθορά κρατικών υπαλλήλων για τη διευκόλυνση-συγκάλυψη των δραστηριοτήτων τους.

➤ **Σοβαρή** κρίνεται η απειλή από εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών, τη διακίνηση μεταναστών, τις απάτες και το λαθρεμπόριο προϊόντων.

➤ Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική διάσταση των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό 67,53% επί του συνόλου), δρούσε σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο και 9,65% επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ένα σημαντικό ποσοστό (22,82% επί του συνόλου) εξακριβώθηκε ότι είχε διεθνή-διασυνοριακή διάσταση. Η πλειοψηφία των ομάδων με διεθνή-διασυνοριακή διάσταση, δραστηριοποιούνταν, κυρίως, στις απάτες και ακολούθως στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο.

➤ Σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη έκθεση για το έτος 2022.

ο προσδιορισμός των κερδών των εγκληματικών ομάδων, λόγω έλλειψης πληροφοριών.

³ Αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (π.χ. ενοικίαση οχημάτων, πώληση καρτοκινητών τηλεφώνων κ.α.)

⁴ Η συστηματική εκμετάλλευση νομότυπων δομών πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

i. Άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση. Στην περίπτωση αυτή, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων γνωρίζουν την ύπαρξη της οργάνωσης (δεν ανήκουν σε αυτή) και διαφθείρονται.

ii. Ίδρυση εξ' αρχής εικονικών επιχειρήσεων που φαινομενικά λειτουργούν αλλά δεν παράγουν κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Αποκλειστική τους αποστολή είναι η νομιμοφανής κάλυψη της παράνομης δράσης της οργάνωσης.

iii. Οργανώσεις που έχουν τη δυνατότητα να νομιμοποιούν και να επανεπενδύουν τα κέρδη τους με την ίδρυση και τον απόλυτο έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

1 Εισαγωγή

1.1. Γενικά

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11^{ου} του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», του άρθρου 6 του Π.Δ/τος 178/2014 «Οργάνωση Υπηρεσιών Ελληνικής Αστυνομίας» και του άρθρου 1 της Υ.Α. 4803/35/19-α'/2011 «Καθορισμός αρμόδιας Αστυνομικής Υπηρεσίας και άλλων λεπτομερειών για τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο (2) ειδικούς επιστήμονες, που διέθεσε το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και τον υπεύθυνο για τη δίωξη του Οργανωμένου Εγκλήματος Εισαγγελέα.

Η έκθεση εστιάζει, κυρίως, στη σοβαρή και οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα. Τα δεδομένα που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης του 2023, προήλθαν από τις αρμόδιες Αρχές Επιβολής του Νόμου και αφορούσαν τόσο γενικά στοιχεία για τις σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι **εκτιμητικός**, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις, με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

1.2. Πεδίο Μελέτης

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης είναι το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (Serious and Organized Crime), όπως αυτό ορίζεται στην

εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, τα οποία έχουν καθοριστεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο⁵, είναι τα ακόλουθα:

- *Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα*
- *Η συμμετοχή στην ομάδα δύο ή περισσότερων προσώπων*
- *Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης*
- *Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός αδικημάτων, για τα οποία προβλέπεται ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών ή μεγαλύτερη*
- *Η ομάδα να επιδιώκει τον προσπορισμό κέρδους ή άλλου υλικού οφέλους (άμεσου ή έμμεσου) από την εγκληματική δραστηριότητα*

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κάτωθι εγκληματικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα κατά το έτος 2023 στην Ελλάδα:

- ✓ Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες,
- ✓ Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών,
- ✓ Παράνομη Διακίνηση Όπλων & Πυρομαχικών,
- ✓ Διακίνηση Μεταναστών,
- ✓ Εμπόριο Ανθρώπων,
- ✓ Λαθρεμπόριο προϊόντων,
- ✓ Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας,
- ✓ Παράνομο Εμπόριο Πολιτιστικών Αγαθών,
- ✓ Εγκλήματα κατά της Ιδιοκτησίας,
- ✓ Εκβιάσεις,
- ✓ Απάτες,
- ✓ Πλαστογραφία,
- ✓ Παραχάραξη.

⁵Σχέτ. η με αριθμό 2008/841/ΔΕΥ της 24/10/2008 Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (Άρθρο 1).

1.3. Μεθοδολογία

1.3.1. Εμπειρικό υλικό

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε, στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές:

- Σηματικές αναφορές και αναφορές (υποβλητικές) των Αρχών Επιβολής του Νόμου (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή) προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που εξιχνιάστηκαν το 2023.
- Στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, ενημερωτικά δελτία και δελτία τύπου για υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που αφορούν το ίδιο έτος.
- Πληροφοριακά δελτία & ενημερωτικά σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών, Ελλήνων Αξιωματικών Συνδέσμων σε πρεσβείες της Χώρας μας και σε Διεθνείς Οργανισμούς στο εξωτερικό ή αλλοδαπών Αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Ενημερωτικά Σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών (Υπηρεσίες Ασφάλειας, Διευθύνσεις Αρχηγείου και λοιπές αυτοτελείς Υπηρεσίες) και λοιπών Διοικητικών Αρχών.
- Εκθέσεις Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Ελληνικών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, με αντικείμενο το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Εκθέσεις Ανάλυσης (Επιχειρησιακές και Στρατηγικές) Αστυνομικών Υπηρεσιών.
- Ανοιχτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα ηλεκτρονικού και ημερήσιου τύπου, ακαδημαϊκά κείμενα-άρθρα και εκθέσεις κ.ά.).

1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, αναγνωρίστηκαν και αναλύθηκαν τόσο οι **σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2023, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το 2023, έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές αρχές επιβολής του νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

Από αυτή τη διαδικασία, έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τον τρόπο δράσης τους.

Μέσα από τον εντοπισμό και την καταγραφή των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2023, επιδιώχθηκε να γίνει εκτίμηση της απειλής που συνιστούν για την ελληνική κοινωνία. Αρχικά, αναλύθηκαν οι εγκληματικές δραστηριότητες και οι εγκληματικές ομάδες με βάση τους ειδικούς δείκτες, που χρησιμοποιούνται διεθνώς (*Europol, Interpol, O.H.E.*), για το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα και την εκτίμηση της απειλής από αυτό⁶.

Οι δείκτες για τις εγκληματικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τη διαθεσιμότητα των πόρων (*χρησιμοποιούμενα υλικά μέσα και εργαλεία*), τη σχέση προσφοράς και ζήτησης, τον συνολικό αριθμό των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται, την τάση-εξέλιξη της εγκληματικής δραστηριότητας, τη γεωγραφική διάσταση, την τυχόν διασύνδεση με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες και τις χρησιμοποιούμενες μεθοδολογίες δράσης (*modi operandi*).

Οι δείκτες για τις εγκληματικές ομάδες είναι οι ακόλουθοι:

⁶ Ενδεικτικά αναφέρονται οι SOCTA 2017, 2021 και 2023.

- Γεωγραφικό πεδίο δράσης
- Μέγεθος εγκληματικής ομάδας
- Εσωτερικός καταμερισμός ρόλων στις εγκληματικές ομάδες
- Η διάσταση εγκληματικής δραστηριότητας
- Εκμετάλλευση νομότυπων δομών
- Διαφθορά- άσκηση επιρροής
- Εξειδίκευση- τεχνογνωσία
- Αντίμετρα που χρησιμοποιούνται απέναντι στη δράση των διωκτικών Αρχών
- Άσκηση βίας
- Κέρδος
- Οικονομικοί & λοιποί πόροι
- Προσαρμοστικότητα & ευελιξία
- Επίπεδο συνεργασίας με άλλες ομάδες.
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ανάλυση τόσο των επιπτώσεων – συνεπειών, που προκαλούνται στην ελληνική κοινωνία από τη δράση των εγκληματικών ομάδων (σε φυσικό, ψυχολογικό, κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, τεχνολογικό και περιβαλλοντικό επίπεδο), όσο και των παραγόντων που επηρεάζουν το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και νομοθετικών), ώστε να διαμορφωθεί ο βαθμός απειλής τους.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων, για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας, κατά το 2023, ενώ παράλληλα καθορίστηκε και ο βαθμός απειλής τους για την ελληνική κοινωνία.

2 Παράγοντες που επηρεάζουν το Σοβαρό & Οργανωμένο έγκλημα.

2.1. Γενικά.

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί πολυσύνθετο φαινόμενο, το οποίο γεννάται, εξελίσσεται και διαμορφώνεται, ως αποτέλεσμα κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών, κυρίως, συνιστωσών. Αυτές οι συνιστώσες δεν είναι αποκλειστικά εγκληματογόνες, αλλά έχουν γενικότερο χαρακτήρα και αφορούν νόμιμες δομές, οι οποίες εκ των πραγμάτων γεννούν ευκαιρίες για υψηλό κέρδος και χαμηλό ρίσκο από την οργανωμένη εγκληματική δράση.

Η ένταση και οι επιπτώσεις του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, διαμορφώνονται από παράγοντες που είτε αφορούν τρωτότητες στην κοινωνία που διευκολύνουν και ευνοούν την δράση των εγκληματικών ομάδων, είτε παράγοντες που δρουν αντίθετα, αποτρέποντας τη διάπραξη εγκλημάτων και είναι κοινοί για τους περισσότερους τομείς της εγκληματικότητας και τις περισσότερες εγκληματικές ομάδες.

Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι οικονομικοί παράγοντες, η γεωπολιτική κατάσταση, η τεχνολογική ανάπτυξη και ειδικότερα η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών, η υπάρχουσα νομοθεσία, η δράση των διωκτικών αρχών και η στάση της κοινωνίας απέναντι στο έγκλημα. Οι ανωτέρω παράγοντες, συνδυαστικά, επηρεάζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τη μορφή και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δραστηριοτήτων των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη συμπεριφορά τόσο των δραστών, όσο και των θυμάτων, εντός του κοινωνικού συνόλου.

2.2. Γεωπολιτικοί.

Η γεωγραφική θέση μιας χώρας (π.χ. η εγγύτητα της Ελλάδας με άλλες χώρες, όπως η Αλβανία, η Τουρκία, η Βουλγαρία, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. κ.α., το γεγονός ότι αποτελεί μέλος της Ε.Ε.), οι μορφολογικές και κλιματολογικές της συνθήκες (π.χ. η ύπαρξη εκτεταμένων χερσαίων

και θαλάσσιων συνόρων, λιμένων, αερολιμένων και οδικών αρτηριών, η συγκοινωνιακή διασύνδεση με άλλες χώρες της Ε.Ε. και των Βαλκανίων), είναι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος (π.χ. διακίνηση παράτυπων μεταναστών, ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπόριο προϊόντων, εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας κ.λπ.).

Οι ένοπλες συρράξεις και η συνέχιση της πολιτικής αστάθειας σε τρίτες χώρες, έχουν ως επακόλουθο την οικονομική τους υποβάθμιση, με αποτέλεσμα να ωθούν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους στη νόμιμη αλλά, κυρίως, στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών. Σημειώνεται ότι, οι ένοπλες συρράξεις αποτελούν πολλές φορές δικαιολογία για την πολιτική και οικονομική αστάθεια μιας χώρας ή μιας ομάδας κρατών, ώστε να επεξηγηθεί ικανοποιητικά το φαινόμενο της διαφθοράς. Ιστορικά, έχει παρατηρηθεί ότι, ένα ισχυρό πολιτειακό καθεστώς συντηρεί τη διαφθορά και την εγκληματική κουλτούρα, το οποίο στο πλαίσιο των δυναμικών που αναπτύσσονται στο πεδίο διακρατικών σχέσεων παγκοσμίως, οδηγεί σε αποδοχή των διεφθαρμένων καθεστώτων και τη διαιώνιση μίας «κουλτούρας διαφθοράς».

Η πολιτική αστάθεια και η έντονη διαφθορά σε χώρες παραγωγής ναρκωτικών ουσιών ή σε γειτνιάζουσες με αυτές, σε συνδυασμό με την προβληματική δράση των κρατικών αρχών έρευνας και δίωξης στις χώρες αυτές, ευνοεί την απρόσκοπτη παραγωγή και διακίνησή τους από τα εγκληματικά δίκτυα. Τα εν λόγω φαινόμενα διαφθοράς – πολλές φορές και σε επίπεδο κυβερνητικών αξιωματούχων – συντείνουν στη «θετική σχέση» μεταξύ κρατικών οικονομιών και της παραγωγής-εμπορίας ναρκωτικών.

Οι χώρες της Ε.Ε. συνεχίζουν να αποτελούν ελκυστικό προορισμό λόγω της εγγύτητας, της οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας, της δυνατότητας παροχής νομικής προστασίας (πολιτικό άσυλο) και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, αλλά και της ύπαρξης σε αυτές διευρυμένων μεταναστευτικών κοινοτήτων (επιθυμία για οικογενειακή συνένωση).

Η ασκούμενη μεταναστευτική πολιτική από μια χώρα ή/και την Ε.Ε. εν γένει, είναι δυνατόν να

αποτελέσει παράγοντα που επηρεάζει τις μεταναστευτικές ροές. Για παράδειγμα, ενδεχόμενη υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» και κατανομής των προσφύγων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτιμάται ότι, συνιστούν παράγοντες έλξης των προσφύγων και των παράνομων μεταναστών, προερχόμενων από Ασιατικές και Αφρικανικές χώρες. Από την άλλη, βέβαια, συνιστούν και παράγοντα αποδυνάμωσης του ρόλου που διαδραματίζουν σε αυτήν τα εγκληματικά δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθόσον πλέον η μεταφορά των μεταναστών και προσφύγων γίνεται νόμιμα από τις κρατικές δομές.

Περαιτέρω, η κατασκευή συνοριακών φραχτών και άλλων τεχνητών εμποδίων σε χώρες όπως η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Χώρα μας, επηρεάζει τις ακολουθούμενες διαδρομές των μεταναστευτικών ροών. Επιπλέον, η υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» από την Τουρκία για πολίτες προερχόμενους από μουσουλμανικές χώρες της Ασίας και της Αφρικής, είναι ένας από τους λόγους που την έχει καταστήσει τον σημαντικότερο, ίσως, ενδιάμεσο σταθμό προ της άφιξης των μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη (κυρίως μέσω του αεροδρομίου της Κωνσταντινούπολης).

Τέλος, η απουσία ελέγχων στα σύνορα μεταξύ χωρών της Ε.Ε. (ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και αγαθών), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτελεί συνδεδετικό κρίκο μεταξύ τρίτων χωρών και χωρών της Ε.Ε., όπως επίσης και η εγγύτητα της Ελλάδας με τις Βαλκανικές Χώρες, διευκολύνουν την είσοδο στην ελληνική επικράτεια εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη μεταφορά – διάθεση λαθραίων προϊόντων και προϊόντων παραχάραξης.

2.3. Οικονομικοί.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες είναι πρωτίστως επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ισχυρό κίνητρο των εγκληματικών ομάδων είναι το κέρδος, συνεπώς, οι οικονομικοί παράγοντες που διέπουν την αγορά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση του

οργανωμένου εγκλήματος. Ως εκ τούτου, η οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα επηρεάζεται άμεσα από τις εξελίξεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η έντονη οικονομική ύφεση των προηγούμενων ετών, σε συνδυασμό με την υψηλή κερδοφορία ορισμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως π.χ. η παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, ναρκωτικών ουσιών, το λαθρεμπόριο προϊόντων, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι οργανωμένες απάτες, οι εκβιάσεις κ.α., αποτελούν παράγοντα που διευκολύνει αφενός την ανάπτυξη εγκληματικών συμπεριφορών, που στόχο έχουν την εν γένει αποκόμιση οικονομικού οφέλους με οποιοδήποτε τρόπο και, αφετέρου, τη στρατολόγηση από τις εγκληματικές ομάδες, νέων μελών (ημεδαπών και αλλοδαπών). Το τελευταίο είναι αποτέλεσμα της παροχής δυνατότητας σε ανειδίκευτα άτομα, που ενδεχομένως να στερούνται δυνατότητας πρόσβασης στη νόμιμη αγορά εργασίας, να αποκομίσουν ένα χαμηλότερο ή υψηλότερο, κατά περίπτωση, οικονομικό όφελος.

Η υψηλή φορολόγηση τα τελευταία χρόνια και η επιβολή επιπλέον τελών σε ορισμένα προϊόντα, όπως καύσιμα, αλκοολούχα ποτά, τσιγάρα, απόρροια των δύσκολων οικονομικών συγκυριών που επικρατούσαν στην χώρα μας, έχει διπλή επιρροή στη διαμόρφωση της οργανωμένης εγκληματικότητας: αφενός η προσπάθεια αποκόμισης οικονομικού οφέλους ή αποφυγής της καταβολής των αναλογούντων φόρων ωθεί τους δράστες στην πλαστογραφία των απαιτούμενων παραστατικών εγγράφων και δικαιολογητικών, για την εξαπάτηση του Ελληνικού Δημοσίου και τροφοδοτεί την παράνομη αγορά των πλαστών εγγράφων με πελάτες. Από την άλλη, η αυξανόμενη ζήτηση για φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες, εν μέρει αποτέλεσμα, επίσης, της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οδηγεί σε έξαρση της παραοικονομίας και ωθεί τους καταναλωτές στην αναζήτηση λαθραίων προϊόντων, σε χαμηλότερες τιμές συγκριτικά με τις προσφερόμενες στη νόμιμη αγορά, προς αποφυγή των υψηλών δασμών. Με τον τρόπο αυτό, η παραοικονομία επιτυγχάνει να παρεισφρήσει στις κοινωνικές δομές, καθώς τα άτομα καθίστανται ουσιαστικά

καταναλωτές προϊόντων εγκληματικής δραστηριότητας.

Η αυξανόμενη χρήση πιστωτικών - χρεωστικών καρτών και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (*e-banking, mobile banking, προμήθεια μηχ/των POS από την πλειοψηφία των καταστημάτων*) επηρεάζει ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικότητας (π.χ. αφενός μείωση υποθέσεων παραχάραξης και κυκλοφορίας πλαστών χαρτονομισμάτων, λόγω περιορισμένης χρήσης μετρητών, αφετέρου μεγάλη αύξηση υποθέσεων απατών σε βάρος πολιτών ή/και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων διαμέσου Διαδικτύου ή/και Η/Υ, κ.λπ.).

2.4. Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.

Οι εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ελλείψεις στη νομοθεσία για να υποβοηθήσουν την παράνομη δραστηριότητά τους.

Ειδικότερα, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις της ελληνικής πολιτείας για αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων, κατά τα τελευταία έτη⁷, η ψήφιση νέων κωδίκων, η μετάπτωση υψηλής κοινωνικής απαξίας κακουργημάτων σε πλημμελήματα (*διακεκριμένες κλοπές κατ' επάγγελμα τελούμενες από συμμορίες*⁸), που οδήγησε σε αποφυλακίσεις μελών των εγκληματικών ομάδων, τους επιτρέπει να συνεχίζουν τη δράση τους, καθώς δεν επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό η δομή τους. Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναφερθεί ότι, οι διατάξεις του άρθρου 187Γ του νέου ποινικού κώδικα (όπως και οι αντίστοιχες του προϊσχύσαντος) για ευνοϊκή μεταχείριση του κατηγορουμένου για συμμετοχή σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση, που με δική του πρωτοβουλία παρέχει πληροφορίες και έτσι

⁷ Ενδεικτικά αναφέρονται οι Νόμοι 4411/2016, 4322/2015, 4198/2013, 4043/2012 σχετικά με υφ' όρον απόλυση κρατουμένων, παραγραφή αξιοποιήσιμου συγκεκριμένων αδικημάτων, κ.λπ.

⁸ Ν.4619/2019 (ΦΕΚ Α'95 από 11/06/2019) «Κύρωση του Ποινικού Κώδικα» και Ν.4620/2019 (ΦΕΚ Α'96 από 11/06/2019) «Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

συντελεί ουσιωδώς είτε στην αποτροπή τέλεσης σχεδιαζόμενου από την οργάνωση εγκλήματος, είτε στην ανακάλυψη και εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης, ελάχιστα μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της σοβαρής οργανωμένης εγκληματικότητας, διότι, σε αντίθεση με τις αντίστοιχες του νόμου περί ναρκωτικών, δεν προβλέπουν διαδικασία για την παροχή των σχετικών πληροφοριών, ώστε αφενός να διασφαλίζεται η μυστικότητα των παρεχομένων πληροφοριών και να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική αξιοποίησή τους από τις διωκτικές αρχές και αφετέρου να παρέχεται στον κατηγορούμενο που προτίθεται να δώσει πραγματικά σημαντικές πληροφορίες, καθώς και τους οικείους του, προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό. Ωστόσο, η θέσπιση αυστηρότερων ποινικών διατάξεων για ορισμένα ποινικά αδικήματα⁹ και η αυστηροποίηση στην έκτιση των επιβαλλόμενων ποινών από τα ελληνικά δικαστήρια¹⁰, τείνει να είναι ένας αποτρεπτικός παράγοντας για τις εγκληματικές ομάδες.

Επιπλέον, οι διεθνείς εγκληματικές ομάδες ή/και δίκτυα τείνουν να εκμεταλλεύονται κενά και διαφορές στις νομοθεσίες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. προκειμένου, αφενός να διευκολύνουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και αφετέρου να αποκρύπτουν τα εγκληματικά τους κέρδη (όπως π.χ. οι ομάδες που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, οι οποίες εκμεταλλεύονται τις διαφορές στις νομοθεσίες περί όπλων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., διευκολύνοντας τη νόμιμη εισαγωγή όπλων κρότου-αερίου, ή απενεργοποιημένων όπλων, τα οποία στη συνέχεια με κατάλληλη επεξεργασία μετατρέπουν σε λειτουργικά πυροβόλα όπλα).

Επιπροσθέτως, η δράση των εγκληματικών οργανώσεων δύναται να υποβοηθηθεί από την ελλιπή δράση των διωκτικών αρχών. Ειδικότερα, η

υποστελέχωση ορισμένων διωκτικών Υπηρεσιών, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων τους (π.χ. πραγματοποιείται μικρότερος αριθμός ελέγχων κ.λ.π.), η μη πραγματοποίηση εις βάθος έρευνας υποθέσεων και μεταξύ τους διασύνδεσης (κάθε υπόθεση αντιμετωπίζεται κατά βάση ως αυτοτελής και η έρευνα σταματά με τη σύλληψη μερικών μελών της ομάδας, χωρίς να αναζητούνται επιπλέον μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, τα οποία πιθανόν βρίσκονται σε άλλες χώρες), η γραφειοκρατία και η μη έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διωκτικών αρχών όμορων κρατών, σε συνδυασμό με την έλλειψη ενιαίου περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών και η αδυναμία άσκησης αυστηρών συνοριακών ελέγχων ή η κατάργηση αυτών, ευνοούν την ανάπτυξη του εγκλήματος και δίνουν στις εγκληματικές ομάδες ευκαιρίες για δραστηριοποίηση. Σε αυτό συμβάλλει και η δυσκολία άμεσου εντοπισμού των δραστών, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις μεσολαβεί αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την ανακάλυψή τους, ιδιαίτερα αν πρόκειται για εγκληματική ομάδα.

Περαιτέρω, σε αυτή την κατηγορία, υπάγονται οι παράγοντες που αφορούν γενικά στη λειτουργία του κράτους και των κρατικών δομών. Η διαφθορά ορισμένων κρατικών υπαλλήλων κυβερνητικών υπηρεσιών (Υπουργεία, Ο.Τ.Α., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ., Τελωνεία, Εφορίες κ.λπ.), διευκολύνει την παράνομη δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς. Στον τομέα της αρχαιοκαπηλίας ειδικότερα, η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές (αδυναμία πιστοποίησης και επαναπατρισμού τους, στην περίπτωση που αυτά εμφανιστούν στη διεθνή αγορά) και η χαμηλή και όχι γρήγορη κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων, δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα, χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου και να τα διαθέσουν στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι υψηλά.

Τέλος, η μείωση της γραφειοκρατίας κατά τις οικονομικές συναλλαγές και η ελαχιστοποίηση

⁹ Θέσπιση αυστηρότερων ποινικών διατάξεων για ορισμένα αδικήματα του Ποινικού Κώδικα με τον Ν.4908/2022, με τον οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 187 Π.Κ.

¹⁰ Ν. 5090/2024 (ΦΕΚ Α 30/24.2.2024) «Παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας».

των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη σύναψη συμβάσεων ή την πραγματοποίηση συναλλαγών με ένα νομικό πρόσωπο (π.χ. τράπεζα), προκαλεί ενδεχόμενη τρωτότητα στη συναλλακτική ασφάλεια αυτών των προσώπων και τη διευκόλυνση διάπραξης απατών σε βάρος τους.

Από την άλλη πλευρά, η ορθή νομοθέτηση, η στοχευμένη και έγκαιρη δράση των διωκτικών και δικαστικών αρχών και η υιοθέτηση από την πολιτεία συγκεκριμένων δράσεων, περιορίζουν τη δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της παράνομης μετανάστευσης, οι ληφθείσες πρωτοβουλίες τα προηγούμενα έτη, εκ μέρους της Πολιτείας, αναφορικά με την αναχαίτιση, κατά το δυνατόν, της παράνομης μετανάστευσης (με τη δημιουργία των επιχειρήσεων ΑΣΠΙΔΑ, ΣΑΡΙΣΑ, την ανάπτυξη ενισχυτικών δυνάμεων Frontex και Europol), επηρεάζουν την εξέλιξη του φαινομένου.

Επιπρόσθετα, λειτουργούν αποτρεπτικά, περιορίζοντας την εγκληματική δραστηριότητα, οι ρυθμίσεις που αφορούν στην κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, στις περιπτώσεις, όπου, βάσει της στάθμισης των πιθανοτήτων και με την επιφύλαξη άδειας που εκδίδει δικαστική αρχή, είναι δυνατόν να οριστεί ότι τα εν λόγω αγαθά προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες ή έχουν χρησιμοποιηθεί για εγκληματικές δραστηριότητες.

Θετικό ρόλο στην εξάρθρωση των εγκληματικών ομάδων διαδραματίζει και η εκπαίδευση του αστυνομικού προσωπικού, σχετικά με τη διερεύνηση υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, για άμεση και στοχευμένη εκδήλωση δράσεων, όσον αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις δραστών και σε βάθος συστηματική έρευνα για αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων (με χρήση ειδικών ανακριτικών τεχνικών).

2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.

Η συνεχιζόμενη παγκόσμια ανάπτυξη του διαδικτύου και η ευρεία χρήση του για νόμιμες δραστηριότητες, έχει γίνει ένας σημαντικός παράγοντας στην εξάπλωση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Η χρήση του

διαδικτύου, διευκολύνει την αναζήτηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες, την αλίευση των θυμάτων, την απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων και τη νομιμοποίηση εγκληματικών εσόδων. Επιπλέον, προσφέρει ανωνυμία ή ψευδοανωνυμία και παρέχει τη δυνατότητα μαζικής διάπραξης εγκλημάτων από απόσταση, καθιστώντας πιο δύσκολο τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών. Για τους λόγους αυτούς, παρατηρείται διαρκώς αυξανόμενη χρήση του.

Συγκεκριμένα, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων κατορθώνουν να πλησιάζουν μεγάλο αριθμό δυνητικών θυμάτων, μέσω της δόλιας χρήσης του διαδικτύου, εκμεταλλευόμενοι ιδίως, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μη επιθυμητά ηλεκτρονικά μηνύματα (*spamming*), τα λογισμικά κακόβουλης λειτουργίας για ηλεκτρονικό "ψάρεμα" ("*phishing websites*") και τους πλειστηριασμούς που διεξάγονται στο διαδίκτυο. Η άγνοια και η έλλειψη ευαισθητοποίησης-ενημέρωσης των πολιτών σε θέματα κυβερνο-ασφάλειας, θέτει τα προσωπικά τους δεδομένα ολόένα και περισσότερο σε κίνδυνο εκμετάλλευσης από εγκληματίες του κυβερνοχώρου. Τα προσωπικά δεδομένα που μπορεί κανείς να αποκτήσει μέσω διαδικτύου, εν αγνοία του ατόμου, μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων.

Επιπροσθέτως, οι εγκληματικές ομάδες βρίσκουν νέες διεξόδους και τρόπους για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (σε δραστηριότητες όπως η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, η διακίνηση ναρκωτικών, λαθρεμπόριο προϊόντων, απάτες, κ.λπ.), εκμεταλλευόμενες τις τεχνικές ανωνυμοποίησης και ανώνυμους μηχανισμούς πληρωμών για εγκληματικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, δίνει τη δυνατότητα, αφενός, στους καταναλωτές να παραγγείλουν ευκολότερα ναρκωτικές ουσίες (κυρίως συνθετικά ναρκωτικά και κάνναβη από άλλες χώρες) και αφετέρου, στους παραγωγούς, να έχουν πρόσβαση στα ερευνητικά και φαρμακευτικά δεδομένα. Περαιτέρω, διευκολύνει την επικοινωνία (μέσω εξειδικευμένων

λογισμικών-εφαρμογών), τόσο μεταξύ των μελών των εγκληματικών ομάδων ή/και δικτύων, όσο και μεταξύ πελατών και προμηθευτών, προσφέροντάς τους «ιδιωτικότητα» (π.χ. «Darknet» το οποίο προσφέρει ανωνυμία στους χρήστες αποκρύπτοντας την IP των χρηστών και διαδικτυακές εφαρμογές μηνυμάτων με κρυπτογράφηση end to end).

Η γενικότερη εξέλιξη της τεχνολογίας [όπως π.χ. τα συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones)] και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές διευκολύνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις εγκληματικές δραστηριότητες (κατόπτευση υποψήφιων στόχων, διακίνηση ναρκωτικών και όπλων κ.α. με χρήση ΣμηΕΑ, δημιουργία υψηλής πιστότητας πλαστών εγγράφων ή χαρτονομισμάτων με τη χρήση εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων, σαρωτών κ.λπ. – χρήση ειδικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού ή ακόμη και λογισμικού για κλοπή οχημάτων, με παράκαμψη/αχρήστευση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας οχημάτων «IMMOBILIZER» ή με παρεμβολή στη λειτουργία με τηλεχειρισμό «KEYLESS SYSTEM» των καινούριας τεχνολογίας οχημάτων).

Η τεχνολογία 5G είναι η τελευταία γενιά μεταφοράς δεδομένων που εφαρμόζεται στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η 5G ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις των επικοινωνιακών μας αναγκών, ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της τεχνολογίας του Διαδικτύου, παρέχοντας ταχύτερες και πιο αξιόπιστες συνδέσεις για όλες τις συσκευές. Ως αναδυόμενη τεχνολογία, η 5G έχει λάβει και λαμβάνει μεγάλη προσοχή όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια. Σύμφωνα με μελέτη του ENISA¹¹, σχετικά με τις πιθανές επιφυλάξεις ασφαλείας, το 5G δημιουργεί ορισμένες ιδιαίτερες προκλήσεις για την επιβολή του νόμου. Η δυνατότητα της τεχνολογίας 5G για λήψη δεδομένων από πολλαπλές πηγές (όπως Wi-Fi, πύργοι δικτύου και δορυφόροι), ταυτόχρονα, κάνει τη διερεύνηση των επικοινωνιών όλο και πιο πολύπλοκη. Δοθέντος ότι η 5G επιφέρει εκθετικές αυξήσεις δεδομένων, υψηλότερες ταχύτητες και

ισχυρότερη αποκρυπτογράφηση, η προσπάθεια, τόσο των παρόχων επικοινωνιών, όσο και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την επίτευξη νόμιμης παρακολούθησης, καθίσταται δυσχερέστερη¹².

Στον αντίποδα, οι νέες τεχνολογίες, εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα από τις δικωτικές αρχές, μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση εγκληματικών δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο εγχώρια, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης μέσω δορυφόρου και της χρήσης ΣμηΕΑ από τις δικωτικές αρχές, μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό π.χ. της πορείας των πλοίων που πραγματοποιούν παρανόμως απαγορευμένες μεταφορές, εκφορτώσεις και μεταφορτώσεις εμπορευμάτων, στην καλύτερη επιτήρηση συνόρων και στην αποτύπωση του γεωγραφικού ανάγλυφου περιοχών στο πλαίσιο αναζήτησης καλλιιεργειών ναρκωτικών. Περαιτέρω, οι μεγάλες δυνατότητες μεταφοράς εικόνas των ΣμηΕΑ σε πραγματικό χρόνο στα κέντρα επιχειρήσεων και λήψεων αποφάσεων, τα καθιστούν αποτελεσματικά μέσα πρόληψης και καταστολής, ως συμπληρωματικά μέσα για την αντιμετώπιση της δράσης του οργανωμένου εγκλήματος.

Στην ίδια κατεύθυνση, η προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι συναλλαγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χρηματοπιστωτικές, είναι ανιχνεύσιμες και μπορούν να συνδεθούν με τραπεζικούς λογαριασμούς τους οποίους κατέχουν φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες, τηρουμένης της αρχής της εμπιστευτικότητας, αυξάνει τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στις δικωτικές αρχές για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης του οργανωμένου εγκλήματος.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει στη διάδοση και ευρεία χρήση μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και της Τεχνητής νοημοσύνης (TN), η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους δράστες για να βελτιώσουν τις μεθόδους τους, να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των επιθέσεών τους και να παρακάμπτουν τα μέτρα ασφαλείας. Ο

¹¹ European Union Agency for Network and Information Security

¹² Βλέπε Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2018 της Europol.

αυτοματισμός των επιθέσεων και η μεγάλη κλίμακα αυτών, η δημιουργία μηνυμάτων ή βίντεο με ψεύτικο περιεχόμενο, οι κυβερνοεπιθέσεις, η συλλογή-ανάλυση μεγάλων δεδομένων για παρακολούθηση και στοχοποίηση συγκεκριμένων θυμάτων και η παραπληροφόρηση, αποτελούν τους μεγαλύτερους κινδύνους που ανακύπτουν από την εμφάνιση και -ολοένα και πιο ευρεία- χρήση της ΤΝ από τις εγκληματικές ομάδες.

2.6. Κοινωνικοί.

Κοινωνικοί παράγοντες, όπως η έντονη αστικοποίηση της κοινωνίας, η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού, η ομοιογένειά του ή μη, η κοινωνική διαστρωμάτωση (καθώς εμπλέκονται άτομα από όλα τα κοινωνικά στρώματα), η ύπαρξη τυχόν «στεγανοποιημένων» τμημάτων αυτού (γκέτο), η παράνομη μετανάστευση, η ανεργία σε νέες ηλικίες¹³, επηρεάζουν και διαμορφώνουν το οργανωμένο έγκλημα σε κάθε χώρα.

Επιπλέον, η στάση και η συμπεριφορά της κοινωνίας έχει σημαντική επιρροή στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα. Η ανοχή απέναντι σε κάποιες μορφές εγκλήματος ή/και η έλλειψη ευαισθητοποίησης δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για ορισμένα εγκλήματα, μειώνοντας τους κινδύνους για τις εγκληματικές ομάδες, ενώ αυξάνει τη ζήτηση των προϊόντων των παράνομων δραστηριοτήτων. Παραδείγματος χάρη, η κατανάλωση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών και η αγορά των παραπονημένων προϊόντων πολυτελείας, με μοναδικό κριτήριο τη συγκριτικά φθηνότερη τιμή τους έναντι των γνήσιων, ενόψει μάλιστα και της γενικής διεθνούς οικονομικής / ενεργειακής κρίσης, απολαμβάνουν τα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής ανεκτικότητας. Παρά τις εκστρατείες των μέσων ενημέρωσης, τέτοιες δραστηριότητες σπάνια θεωρούνται προβληματικές ή επικίνδυνες από το ευρύ κοινό.

¹³ Σύμφωνα με σχετική Έκθεση του UNODC «Monitoring impact of economic crisis on crime», προκύπτει ότι η υψηλή ανεργία συσχετίζεται με την αύξηση ορισμένων κατηγοριών εγκλημάτων (π.χ. η υψηλή ανεργία σε νέες ηλικίες συσχετίζεται με την αύξηση των εγκλημάτων των τροχοφόρων).

Επίσης, αυξημένη είναι η κοινωνική ανοχή απέναντι σε εγκλήματα που δεν εμπεριέχουν το στοιχείο της βίας ή το θύμα δεν είναι φυσικό πρόσωπο. Το γεγονός ότι η απάτη, ως έγκλημα, σπάνια εμπεριέχει το στοιχείο της βίας, ενώ τα θύματα είναι πολλές φορές νομικά πρόσωπα, δημιουργεί μια ιδιότυπη κοινωνική ανοχή σε τέτοιες συμπεριφορές, οι οποίες, σε συνδυασμό με την άγνοια του κοινού για τις κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις τέτοιων εγκλημάτων, δημιουργούν προϋποθέσεις διάπραξης αυτών. Επίσης, στην περίπτωση των υποθέσεων αρχαιοκαπηλίας, οι επιπτώσεις σε βάρος των πολιτών είναι μηδαμινές, καθόσον πρόκειται για μια εγκληματική δραστηριότητα που στρέφεται εναντίον πραγμάτων που δεν τους θίγει άμεσα, εκτός από την περίπτωση κλοπής αντικειμένων από ιδιωτικές συλλογές (υποθέσεις οι οποίες δεν απαντώνται συχνά στην χώρα μας).

Περαιτέρω, στην εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση, η αλλαγή του τρόπου δράσης των δραστών και ο περιορισμός, σε ορισμένες περιπτώσεις, της χρήσης βίας, ως μέσο εξαναγκασμού των θυμάτων, έχει ως αποτέλεσμα να μην αισθάνονται τα θύματα την ανάγκη να καταγγείλουν την εκμετάλλευσή τους στις διωκτικές αρχές. Επιπλέον, η ζήτηση παροχής των υπηρεσιών αυτών από πελάτες επηρεάζει και ευνοεί την ανάπτυξη της συγκεκριμένης «παράνομης» αγοράς.

Στον τομέα των οργανωμένων απατών, η ιδιαιτερότητα των θυμάτων, η οποία έγκειται σε διαφορετικούς, κατά περίπτωση, παράγοντες, όπως το προχωρημένο της ηλικίας τους, η εμπιστοσύνη στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, η ανάγκη διεξόδου από την οικονομική κρίση κ.ά. ευνοεί τη θυματοποίησή τους.

Σημαντικό στοιχείο αποτέλεσε κατά το παρελθόν ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο οποίος οδήγησε στη μαζική ανάληψη κεφαλαίων από τις τράπεζες και στη φύλαξή τους εντός των οικιών κατά τα προηγούμενα έτη. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται να έχει ήδη αντιστραφεί, ως προκύπτει από την αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων των

νοικοκυριών στις ελληνικές τράπεζες τα τελευταία έτη.

3 Μέσα που χρησιμοποιούν οι εγκληματικές ομάδες

3.1 Χρήση Βίας

Η χρήση βίας (οποιασδήποτε μορφής) είναι σύμφυτη με ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες, σε άλλες έχει επικουρικό ρόλο, ενώ σε αρκετούς τύπους εγκλημάτων τείνει να εκλείψει. Παραδείγματα εγγενώς βίαιων εγκληματικών δραστηριοτήτων είναι οι αρπαγές, οι εκβιάσεις, οι ληστείες και η εμπορία ανθρώπων. Στις υποθέσεις αυτές η μορφή βίας ποικίλει, με συχνότερη μορφή να είναι η απειλή άσκησης ή εν τέλει η άσκηση σωματικής βίας (σε ορισμένες περιπτώσεις ιδιαίτερα σκληρής που οδηγεί στον βαρύτατο τραυματισμό των θυμάτων ή των λοιπών δραστών), ακολουθούμενη από την απειλή χρήσης πυροβόλων όπλων ή μαχαιριών (κυρίως στις υποθέσεις ληστειών) και τελευταία βρίσκεται η χρήση εκρηκτικών μηχανισμών (υποθέσεις εκβιασμών) και πυροβόλων όπλων (που μπορεί να οδηγήσει και στον θάνατο των θυμάτων).

Στις υποθέσεις διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, κλοπών-διαρρήξεων, παραχάραξης και παράνομης μετανάστευσης, η άσκηση βίας από τους δράστες, στις διάφορες εκφάνσεις της, έχει κυρίως επικουρικό ρόλο (απέναντι στα θύματα ή στις διωκτικές αρχές), ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες εγκλημάτων, απουσιάζει.

Σύμφωνα με διεθνείς εκθέσεις¹⁴, διαπιστώνεται ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταγράφεται ανοδική τάση χρήσης της βίας στα εγκλήματα που δραστηριοποιούνται εγκληματικές ομάδες, τόσο σε επίπεδο συχνότητας όσο και σοβαρότητας. Τα στοιχεία αυτά, συνάδουν και με αυτά που καταγράφονται στη Χώρα μας. Ειδικότερα, καταγράφεται μια σταδιακά αργή ανοδική τάση στη χρήση της βίας από τους δράστες εγκληματικών δραστηριοτήτων, χωρίς ωστόσο να διαπιστώνεται μεταβολή στη μορφή βίας που ασκείται ή τη σοβαρότητά της.

Ακόμα, το ερευνώμενο έτος, διαπιστώθηκε η δράση ομάδων, που με διάφορες αφορμές

(οπαδικά κίνητρα, προηγούμενη λογομαχία), συγκρούστηκαν μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να επέλθει θανάσιμος τραυματισμός δύο ατόμων.

Σε ένα ποικιλόμορφο ποινικό τοπίο που χαρακτηρίζεται από συνεργασία αλλά και ανταγωνισμό, η βία είναι πιθανό να παραμείνει βασικός παράγοντας για την εγκληματική δραστηριότητα των εγκληματικών δικτύων. Σε συνδυασμό με την ευκολότερη πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα παράνομων πυροβόλων όπλων και με τη συνεχή επιδίωξη αύξησης των παράνομων εσόδων, η ζημία που προκαλείται από τέτοιου είδους βίαιες πράξεις μπορεί να μεγεθυνθεί περαιτέρω¹⁵.

3.2 Χρήση νομότυπων δομών

Οι εγκληματίες και τα εγκληματικά δίκτυα, χρησιμοποιούν νόμιμες επιχειρηματικές δομές για να διευκολύνουν ή να συγκαλύπτουν εγκληματικές δραστηριότητες. Σχεδόν όλα τα είδη εγκληματικών δραστηριοτήτων στον τομέα του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, μπορούν να καταχρώνται νόμιμες επιχειρηματικές δομές. Οι εγκληματίες, διεισδύουν σε υφιστάμενες επιχειρηματικές δομές, για να επωφεληθούν από την πρόσοψη της νομιμότητας και να διαλάβουν την προσοχή των αρχών επιβολής του νόμου. Οι εγκληματικές ομάδες δημιουργούν επίσης ad hoc επιχειρήσεις (δηλ. εικονικές εταιρείες) και τις χρησιμοποιούν για να διεισδύσουν στη νόμιμη αγορά. Η κατάχρηση των νόμιμων επιχειρήσεων μπορεί να είναι συστηματική και μακροχρόνια ή προσωρινή και περιστασιακή. Μερικές φορές ο/οι ιδιοκτήτης/ες της νόμιμης επιχείρησης είναι επίσης μέλη του εγκληματικού δικτύου και επωφελούνται άμεσα από παράνομες δραστηριότητες. Σε άλλες περιπτώσεις, οι νόμιμες επιχειρήσεις εμπλέκονται με εγκληματίες σε μια συμφωνία συνεργασίας για το έγκλημα ως υπηρεσία. Τέλος, χρησιμοποιούνται ευρέως στη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και την επανεισαγωγή τους στο χρηματοοικονομικό σύστημα¹⁶.

Στη Χώρα μας, κατά τα έτη 2019-2023, καταγράφεται μια διαρκώς αυξανόμενη χρήση

¹⁴ Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2021, Mid-term SOCTA 2023.

¹⁵ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

¹⁶ Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2021.

των νομότυπων δομών από τις εγκληματικές ομάδες, που κατά το έτος 2023 υπερβαίνει το **70%** του συνόλου των εγκληματικών ομάδων.

Η πλειοψηφία των υποθέσεων που διαπιστώθηκε, κατά το ερευνώμενο έτος (2023), ότι χρησιμοποιούν τις νομότυπες δομές, αφορούσε στη διείσδυση σε υφιστάμενες επιχειρηματικές δομές, για να επωφεληθούν από την πρόσοψη της νομιμότητας και να αποφύγουν την προσοχή των αρχών επιβολής του νόμου. Οι πιο συνηθισμένες μορφές τους, ήταν η μίσθωση ενοικιαζόμενων οχημάτων και καταλυμάτων, η χρήση εταιρειών μεταφοράς (προϊόντων, χρηματικών ποσών) και η διακίνηση κλοπιμαίων σε νομίμως λειτουργούντα καταστήματα (αναλυτικότερα βλέπε σε κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο).

3.3 Διαφθορά κρατικών υπαλλήλων

Διαφθορά είναι η κατάχρηση δημόσιου ή ιδιωτικού αξιώματος που έχει ανατεθεί για προσωπικό όφελος^{17,18}. Η διαφθορά μπορεί να λάβει τη μορφή (μεταξύ άλλων) δωροδοκίας, εμπορίας επιρροής, νεποτισμού, εναλλαγής σε ανώτατες θέσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αντιστρόφως (περιστρεφόμενες θύρες) και συμπαιγνίας με στόχο τη χειραγώγηση τιμών ή διαγωνιστικών διαδικασιών και κατάχρησης εξουσίας. Μπορεί, επίσης, να συνίσταται σε πράξη ή παράλειψη. Η διαφθορά, ως παράγοντας ενίσχυσης του εγκλήματος και της τρομοκρατίας, αποτελεί απειλή για την ασφάλεια. Αποτελεί τροχοπέδη για την οικονομική ανάπτυξη, καθώς δημιουργεί επιχειρηματική αβεβαιότητα και επιβάλλει πρόσθετο κόστος. Η διαφθορά

υπονομεύει, επίσης, την αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών θεσμών και επηρεάζει αρνητικά τις αλληλεπιδράσεις των πολιτών με τις κυβερνήσεις τους και τις κοινωνίες των πολιτών¹⁹. Τα εγκληματικά δίκτυα, χρησιμοποιούν τη διαφθορά για να διευκολύνουν ή να επιτρέψουν το έγκλημα, να διεισδύσουν στις υποδομές και πύλες εισόδου στην ΕΕ, να παρεμποδίσουν την επιβολή του νόμου και να διαστρεβλώσουν την πορεία των δικαιοσύνης. Η εξάρτηση του οργανωμένου εγκλήματος από τη διαφθορά και η χρήση της έχει εμφανιστεί στο προσκήνιο τα τελευταία χρόνια²⁰.

Στη Χώρα μας, κατά τα έτη 2019-2023, ανιχνεύεται ένας μικρός αριθμός υποθέσεων διαφθοράς κάθε έτος (κυμαίνεται από 8-11 υποθέσεις επί του συνόλου κατ' έτος), χωρίς ωστόσο να καταγράφεται κάποια αξιοσημείωτη αύξηση. Το συνηθέστερο μέσο για όλα τα προηγούμενα έτη, είναι η ευκαιριακή διαφθορά κυρίως σε κατώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, που ασκείται με τον χρηματισμό τους και παράλληλα, ως μέλη εγκληματικών ομάδων, όπου πέρα από χρηματισμό, αποκομίζουν και μέρος των κερδών.

Οι κρατικοί υπάλληλοι που διαφθείρονται προέκυψε ότι προέρχονται από όλες τις κρατικές αρχές (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή, Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, υπάλληλοι Ο.Τ.Α.), γεγονός που ανιχνεύτηκε και κατά τα προηγούμενα έτη, ενώ παράλληλα αναδεικνύει την ευκολία διείσδυσης των ε.ο. σε όλες τις κρατικές υπηρεσίες, ανάλογα με το στόχο που επιθυμούν και αποτελεί εστία προβληματισμού ως προς την αντιμετώπισή τους^{21, 22}.

¹⁷ Πηγή: Ο.Ο.Σ.Α..

¹⁸ Ομοίως, η Διεθνής Διαφάνεια περιγράφει τη διαφθορά ως «κατάχρηση εξουσίας για ίδιο όφελος». Η Διεθνής Διαφάνεια, έχει περαιτέρω εισάγει τη διάκριση μεταξύ χαμηλής κλίμακας διαφθοράς (petty corruption), η οποία προκύπτει κατά την επαφή των πολιτών με τους δημόσιους λειτουργούς και συνήθως αφορά σε μικρά χρηματικά ποσά, και υψηλής διαφθοράς (grand corruption), η οποία εμφανίζεται σε υψηλά κλιμάκια της δημόσιας διακυβέρνησης ή της ιδιωτικής οικονομίας. Η υψηλή διαφθορά συμπεριλαμβάνει και την πολιτική διαφθορά. Παρά το γεγονός ότι στην υψηλή διαφθορά τα χρηματικά ποσά της συναλλαγής είναι κατά κανόνα μεγάλα, η χαμηλής κλίμακας διαφθορά, όταν είναι ενδημική σε μια κοινωνία, δύναται να προκαλέσει μεγάλη συνολική ζημία.

¹⁹ Έκθεση Εκτίμησης Απειλής για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της EUROPOL (SOCTA) 2021.

²⁰ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

²¹ Τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν επιβεβαιώνονται και από την Απολογιστική Έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας για το έτος 2023, όπου σχεδόν για όλους τους τομείς του δημοσίου τομέα έχουν καταγγελθεί υποθέσεις διαφθοράς. Σχετ. <https://www.minocp.gov.gr/file/2024/06/%CE%95%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2023.pdf>

²² Τα δεδομένα αυτά συνάδουν και με την ευρύτερη αντίληψη των πολιτών αναφορικά με το επίπεδο διαφθοράς στη Χώρα μας, σύμφωνα και με έρευνα που διεξήχθη από το Ευρωβαρόμετρο και δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2024. Σχετ.

Λόγω της διεισδυτικότητας της διαφθοράς ως παράγοντα και προϋπόθεση για τη διάπραξη του οργανωμένου εγκλήματος ή ως αντίμετρο, είναι πιθανό μελλοντικά να αυξήσει το ρόλο της. Εάν δεν αντιμετωπιστεί επαρκώς, η διαρθρωτική διαφθορά, θα συνεχίσει να εντοπίζεται, όλο και περισσότερο, σε θεσμούς και νόμιμες επιχειρήσεις, προκαλώντας αστάθεια, υπονομεύοντας το κράτος δικαίου, επηρεάζοντας αρνητικά την οικονομία και αποδυναμώνοντας τους κρατικούς θεσμούς²³.

4 Εγκληματικές δραστηριότητες.

4.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

4.1.1. Παρούσα κατάσταση.

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες – «Ξέπλυμα Χρήματος» (Ξ.Χ.) είναι η νομιμοποίηση κεφαλαίων που αποκτήθηκαν από εγκληματικές πράξεις και προέρχονται από όλα τα εγκλήματα με κίνητρο το κέρδος²⁴.

Το Ξ.Χ. ήταν παραδοσιακά μια δραστηριότητα που λάμβανε χώρα μετά από ένα βασικό αδίκημα που επέτρεπε σε εγκληματίες και τρομοκρατικές ομάδες να κρύψουν τις πηγές παράνομου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων²⁵.

<https://webgate.ec.europa.eu/ebsm/api/public/deliverable/download?doc=true&deliverableId=93174>

²³ Πηγή: Mid-term SOCTA 2023 της EUROPOL.

²⁴ Όσον αφορά τη Χώρα μας, στο άρθρο 4 του Ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», προβλέπονται τα βασικά αδικήματα, για τα οποία δύναται να θεμελιωθεί το αδίκημα του ΞΧ.

²⁵ Πηγή: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

Συχνά, υφίσταται για το οικονομικό έγκλημα, η εσφαλμένη αντίληψη ότι αυτό δεν έχει θύματα. Μολονότι το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα δεν έχει πάντα άμεσες συνέπειες για συγκεκριμένα άτομα, η πραγματικότητα είναι ότι ο ευρύτερος αντίκτυπός του για την κοινωνία είναι σοβαρός από την άποψη της απώλειας εσόδων, της απώλειας φήμης και της υποβάθμισης των δημόσιων προτύπων. Εάν αυτή η μορφή εγκλήματος προσλαμβάνει μεγάλες διαστάσεις, ενδέχεται να αποθαρρυνθεί η σύσταση νέων επιχειρήσεων, να διακοπεί η λειτουργία νομίμων επιχειρήσεων, να απωθηθούν δυνητικοί επενδυτές, να υπάρξουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να απειληθεί η εν γένει κοινωνική σταθερότητα των Κρατών.

Ειδικά και όσον αφορά την καταπολέμηση του Ξ.Χ., αυτή έχει τεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία χρόνια. Οι διωκτικές αρχές καλούνται, με τα μέσα που τους παρέχει το νομικό τους οπλοστάσιο, να εντάσσουν στην έρευνά τους την οικονομική διερεύνηση των υποθέσεων που επιλαμβάνονται, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ολοκληρωμένος και πλήρης έλεγχος, ο οποίος θα οδηγήσει τόσο στην παρακολούθηση της ροής των χρημάτων (follow the money), όσο και στην αποστέρηση των εσόδων από τους εγκληματίες, μέσω της άμεσης δέσμευσης της παράνομα αποκτηθείσας περιουσίας.

Το Ξ.Χ. αποτελεί μία οριζόντια εγκληματική δραστηριότητα, απαραίτητη προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η ύπαρξη βασικού αδικήματος, χωρίς βέβαια να παραλείπεται η δράση εγκληματικών οργανώσεων ή/και μεμονωμένων ατόμων, με αυτοσκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων που αποκομίζουν συνεργαζόμενες με αυτές εγκληματικές οργανώσεις, που δραστηριοποιούνται στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα.

Το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα αποτελεί διαχρονική απειλή για τους πολίτες, τους κρατικούς θεσμούς, τις επιχειρήσεις, καθώς και την οικονομία στο σύνολό της, ενώ η ανάγκη συνεπούς και συνεργατικής δράσης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα αντιμετώπισής του.

Οι εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες και σύνθετες, κατορθώνουν όχι μόνο να μεταλλάσσονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αλλά και να αποκτούν μεγαλύτερη ειδίκευση, έχοντας στη διάθεσή τους έμπειρα και ικανά στελέχη, καθιστώντας έτσι δυσκολότερο το έργο των διωκτικών αρχών. Ο σύνθετος χαρακτήρας του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος και η ποικιλομορφία των εκφάνσεών του σε όλο το εύρος της οικονομικής δραστηριότητας, καθιστούν δύσκολο τον υπολογισμό του πραγματικού εύρους των συνεπειών του φαινομένου.

4.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Στη Χώρα μας, τα εγκληματικά δίκτυα, για το Ξ.Χ., επιλέγουν ποικίλους τρόπους, όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι:

- Ο τραπεζικός τομέας, αποτελεί, παραδοσιακά, σημαντικό επίπεδο απειλής για το Ξ.Χ., λόγω και της σημασίας του για την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα σε σχέση με την αποδοχή καταθέσεων, την χορήγηση δανείων, την διενέργεια ή αποδοχή συναλλαγών πληρωμής και την ποικιλία και εξειδίκευση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που παρέχει²⁶. Έχει παρατηρηθεί ότι, τα εγκληματικά δίκτυα επιλέγουν για το Ξ.Χ. το άνοιγμα και τη χρήση πολλαπλών τραπεζικών λογαριασμών σε διάφορες χώρες, προκειμένου λόγω και των διαφορετικών νομικών προσεγγίσεων σε κάθε χώρα, να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της ροής του χρήματος (*Follow the money*). Η αυξανόμενη χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα τα τελευταία χρόνια, προσέδωσε το ενδιαφέρον των

εγκληματικών ομάδων για τη διάπραξη απατών σε βάρος των συναλλασσομένων. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται ολοένα και περισσότερο η στρατολόγηση ατόμων για τη μεταφορά παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων (*Money mules*), οι οποίοι είτε εν γνώσει τους είτε εν αγνοία τους, μεταφέρουν αυτά σε λογαριασμούς τρίτων, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια, νομιμοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα παράνομα κέρδη των δραστών.

- Η διακίνηση χρημάτων μέσω εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων (*πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων*), αποτελεί ομοίως σημαντικό τρόπο δράσης για τη νομιμοποίηση εσόδων. Το γεωγραφικό εύρος παροχής των υπηρεσιών των εν λόγω παρόχων, η χρήση μετρητών και ο περιστασιακός χαρακτήρας των συναλλαγών καθιστούν ελκυστικό τον κλάδο για σκοπούς Ξ.Χ., ενώ το επίπεδο απειλής γι' αυτόν αυξάνεται περαιτέρω, λόγω της εκτεταμένης χρήσης αντιπροσώπων, οι περισσότεροι εκ των οποίων δεν προέρχονται από τον χρηματοπιστωτικό τομέα (π.χ. *ιδιοκτήτες μίνι μάρκετ*). Σύμφωνα με την Υπερεθνική Εκτίμηση Κινδύνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων χρησιμοποιούνται από τους εγκληματίες, κυρίως λόγω του ότι οι υπηρεσίες εμβασμάτων είναι εύκολα προσβάσιμες και δεν προϋποθέτουν ιδιαίτερες γνώσεις ή τεχνικές για τη νομιμοποίηση εσόδων²⁷. Στις περιπτώσεις αυτές, τα συναλλασσόμενα μέρη συνήθως χρησιμοποιούν πλαστά ή λανθασμένα στοιχεία για την πραγματοποίηση των συναλλαγών προκειμένου να μην αφήσουν κάποιου είδους αποτύπωμα (*footprint*) που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό τους από τις Αρχές επιβολής του νόμου.

²⁶ Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 37 - <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>)

²⁷ Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 39- <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>).

- Επιπροσθέτως, ειδικά σε περιπτώσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών, διαπιστώνεται η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (κυρίως *hawalla*). Το σύστημα αυτό βασίζεται στην εμπιστοσύνη μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών (λόγω π.χ. κοινής εθνοτικής καταγωγής ή θρησκευματος), και λειτουργεί με διαμεσολαβητές «*hawaladars*», βασική αρχή των οποίων είναι η τιμή και η αξιοπιστία τους. Στην ουσία πρόκειται για μεταφορές χρημάτων χωρίς κίνηση κεφαλαίου, οι οποίες πραγματοποιούνται από ένα δίκτυο ανθρώπων σε διάφορα μέρη του κόσμου, οι οποίοι διακινούν χρήματα αποφεύγοντας τη μεσολάβηση τραπεζικών ιδρυμάτων (μη καταλείποντας τυχόν ίχνη), λειτουργώντας πίσω από επιχειρήσεις βιτρίνα (π.χ. κουρεία, καταστήματα ψιλικών, καταστήματα οικιακών ειδών κ.α., ιδιοκτησίας αλλοδαπών υπηκόων σε κεντρικά σημεία της Αθήνας κ.α.).
- Η σύσταση νομιμοφανών εταιρειών (*legal business structures*), οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο ως «βιτρίνα» για την απόκρυψη των εγκληματικών ενεργειών και τη διευκόλυνση αυτών (π.χ. νομιμοποίηση κλεμμένων οχημάτων/ανταλλακτικών αυτών, αλίευση πελατών κ.λπ.), όσο και για τη νομιμοποίηση των εσόδων τους μέσω εικονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (π.χ. καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, καταστήματα εμπορίας ανταλλακτικών και μεταχειρισμένων αυτοκινήτων κ.λπ.) αποτελεί μία συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδο.
- Περαιτέρω, παρατηρείται η νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων μέσω της αγοράς αγαθών μεγάλης αξίας (π.χ. πολυτελή οχήματα, κοσμήματα κ.λπ.), της αγοράς ακίνητης περιουσίας, της χρήσης ψευδών βεβαιώσεων κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ και της εν γένει πολυτελούς διαβίωσης των εμπλεκομένων δραστών.

4.1.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Το έτος 2023, διερευνήθηκαν συνολικά ογδόντα-δύο (82) υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αριθμός αυξημένος κατά **10,71%** σε σχέση με το έτος 2022.

Στο ακόλουθο Γράφημα, παρουσιάζονται οι υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος του έτους 2023 στις οποίες διαπιστώθηκε Ξ.Χ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Η πλειοψηφία των υποθέσεων αφορούσε σε εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές-διαρρήξεις και εν συνεχεία στις απάτες και τις διαδικτυακές απάτες. Ακολουθούν η παράνομη διακίνηση μεταναστών, οι παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, οι κλοπές τροχοφόρων, οι παραβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας και τα υπόλοιπα αδικήματα (ληστείες, πλαστογραφία, λαθρεμπόριο και νομοθεσίας περί σημάτων).

Ειδικότερα, αναφορικά με τις μεθόδους που ανιχνεύτηκαν για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- ❖ Σε εξήντα-μία (61) υποθέσεις (το **75,61%** του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση με τη χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος». Αυτό περιλάμβανε κυρίως την εν γένει πολυτελή διαβίωση των εμπλεκομένων δραστών (συνήθως χωρίς καμία νόμιμη εργασία), την αγορά κινητής περιουσίας (κυρίως Ι.Χ.Ε. οχημάτων, τα οποία συνήθως μετά την απόκτησή τους τα χρησιμοποιούσαν για τις εγκληματικές τους δραστηριότητες), ακίνητης

περιουσίας (οικιών και ήδη υφιστάμενων και λειτουργούντων επιχειρήσεων) και τέλος (σε πολύ μικρότερο βαθμό) αγαθών μεγάλης αξίας (π.χ. κοσμήματα, έργα τέχνης κ.λπ.).

- ❖ Σε δεκατρείς (13) υποθέσεις (12 απατών, 1 σε κλοπές- αντιστοιχεί στο **15,85%** επί του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη μέθοδο των money mules²⁸.
- ❖ Σε τρεις (3) υποθέσεις (2 παράνομης διακίνησης μεταναστών και 1 πλαστογραφίας) διαπιστώθηκε η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (hawalla)²⁹.
- ❖ Σε δύο (2) υποθέσεις (1 σε περί πνευματικής ιδιοκτησίας, 1 σε κλοπές- διαρρήξεις) διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη χρήση τυχερών παιγνίων.
- ❖ Σε τρεις (3) υποθέσεις (1 απάτης, 1 διακίνησης ναρκωτικών ουσιών και 1 διακίνησης αναβολικών ουσιών), διαπιστώθηκε το Ξ.Χ. μέσω της αγοράς κρυπτονομισμάτων.

²⁸ Ως μεταφορέας παράνομου χρήματος (money mule) χαρακτηρίζεται το άτομο που στρατολογείται από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων. Ο μεταφορέας παράνομου χρήματος μεταφέρει παράνομα αποκτηθέντα χρήματα σε λογαριασμούς τρίτων, συνήθως σε άλλες χώρες, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια. Πηγές: <https://cyberalert.gr/money-mules/> και https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/gr_posters.pdf.

²⁹ Το Hawala είναι μια άτυπη εξω-τραπεζική μέθοδος μεταφοράς χρημάτων από ένα άτομο σε ένα άλλο, με τη χρήση κωδικών επικοινωνίας, συνήθως σε διαφορετική πόλη ή/και χώρα, χωρίς την πραγματοποίηση κίνησης κεφαλαίου (περιγράφεται ως «μεταφορά χρημάτων χωρίς κίνηση χρημάτων»). Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο δράσης στο Κεφάλαιο της παράνομης Διακίνησης Μεταναστών και ειδικότερα στην Υποσημείωση 95.

4.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

4.2.1. Παρούσα κατάσταση.

Σύμφωνα με εκθέσεις διεθνών οργανισμών³⁰, οι ναρκωτικές ουσίες, έχουν επιπτώσεις που σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων, τόσο σε θεσμικό, κρατικό και διεθνές επίπεδο, όσο και σε ατομικό. Σε **διεθνές επίπεδο**, τα προβλήματα που σχετίζονται με τις ναρκωτικές ουσίες, αυξάνονται σε πολλές χώρες με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα, υπονομεύοντας τη διακυβέρνηση και την ανάπτυξη και προσθέτοντας νέες προκλήσεις, στις ήδη υπάρχουσες που αντιμετωπίζουν, στον τομέα της δημόσιας υγείας και ασφάλειας. Παράλληλα, εκδηλώνονται και επιδεινώνονται άλλα πολύ-παραγοντικά πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα, όπως η οικονομική δυσχέρεια, η διαχείριση ψυχιατρικών διαταραχών και η γενική και νεανική παραβατικότητα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, συνοδεύονται επίσης από υψηλότερα επίπεδα βίας και διαφθοράς.

Σε **ατομικό επίπεδο**, διαπιστώνεται ότι, μεγάλο μέρος του πληθυσμού, είναι πιθανό να επηρεαστεί με κάποιον τρόπο από την παράνομη αγορά των ναρκωτικών ουσιών και τα ζητήματα που συνδέονται με αυτήν. Αυτό γίνεται άμεσα αντιληπτό, σε άτομα αναπτύσσουν προβλήματα υγείας και χρήζουν θεραπείας ή άλλων υπηρεσιών. Έμμεσα, διαπιστώνεται με την ένταξη ευάλωτων ατόμων, όπως οι νέοι, στην εγκληματικότητα, με την επιβάρυνση των κρατικών προϋπολογισμών υγείας και με την ανάγκη για κοινωνικές δαπάνες σε θεσμούς που στοχεύουν στην πρόληψη και καταστολή του εγκληματικού φαινομένου.

Επιπρόσθετα, από την ανάλυση δεικτών που σχετίζονται με την προσφορά παράνομων ναρκωτικών στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**, καταδεικνύεται ότι η διαθεσιμότητα παραμένει σε υψηλά επίπεδα για όλα τα είδη ναρκωτικών ουσιών. Οι διαθέσιμες πληροφορίες υποδεικνύουν ότι, πλέον, η αγορά ναρκωτικών, χαρακτηρίζεται από τη διάθεση ενός ευρύτερου

³⁰ European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2024

φάσματος ουσιών σε σχέση με το παρελθόν, οι οποίες χαρακτηρίζονται από μεγάλο ποσοστό καθαρότητας και κατ' επέκταση ισχύος. Επιπλέον, καταγράφεται η εμφάνιση πολλών νέων μορφών ή μιγμάτων - συνδυασμών ουσιών, για τις οποίες η γνώση τόσο των καταναλωτών όσο και των επιστημόνων σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία, είναι περιορισμένη. Σε ορισμένες περιπτώσεις καταγράφονται και νέοι τρόποι χρήσης για διάφορες ουσίες (όπως η χρήση κάνναβης μέσω διάφορων βρώσιμων προϊόντων ή με τη χρήση τεχνολογιών ατμίματος). Οι παραπάνω εξελίξεις, δημιουργούν την ανησυχία στην επιστημονική κοινότητα, ότι η έκθεση στους κινδύνους που προκαλεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών για την υγεία, έχει αυξηθεί.

Η **Ελλάδα**, συνιστά τόσο χώρα προορισμού, για ναρκωτικές ουσίες που προορίζονται για την εγχώρια αγορά, όσο και χώρα διέλευσης για άλλες χώρες. Η στρατηγική γεωγραφική της θέση, την καθιστά έναν από τους κεντρικούς εμπορικούς κόμβους προς την Ευρώπη, η οποία θεωρείται σημαντική αγορά ναρκωτικών σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, οι γεωμορφολογικές της ιδιαιτερότητες, όπως η εκτενής ακτογραμμή, ο μεγάλος αριθμός νησιών, λιμένων και αεροδρομίων, προσφέρουν ευνοϊκές συνθήκες για τις εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών.

Η εγγύτητα της Ελλάδας με χώρες που είναι γνωστές για την παραγωγή ή τη διακίνηση ναρκωτικών, όπως κράτη της Μέσης Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής και της βαλκανικής χερσονήσου, σε συνδυασμό με την παροχή πρόσβασης στην Ευρώπη, καθιστά την περιοχή στρατηγικής σημασίας για τις εγκληματικές οργανώσεις. Η παρουσία και η δράση αυτών των οργανώσεων, επηρεάζει όχι μόνο την ασφάλεια και την υγεία των πολιτών, αλλά και τη συνολική κοινωνική και οικονομική κατάσταση της χώρας. Κατά συνέπεια, για την πρόληψη και καταστολή του φαινομένου, απαιτούνται ενισχυμένα μέτρα ελέγχου και συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτες χώρες.

Όπως συνέβη και στα προηγούμενα έτη, το **2023** οι κύριες ναρκωτικές ουσίες που διακινήθηκαν στη Χώρα μας, σύμφωνα με τις υποθέσεις που ασχολήθηκαν οι Διοικητικές Αρχές, ήταν η **κάνναβη**,

η **ηρωίνη**, η **κοκαΐνη**, και σε μικρότερο βαθμό τα **συνθετικά ναρκωτικά**. Η συνολική εκτιμώμενη «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών (ανεξαρτήτως στοιχειοθέτησης ύπαρξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της έννοιας του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος) ξεπέρασε το ποσό των **284 εκατομμυρίων ευρώ**³¹, ενώ οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, καθώς και αυτές που εκτιμάται ότι διακινήθηκαν από εγκληματικές οργανώσεις, κατά το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησής τους έως την εξάρθρωσή τους από Διοικητικές Αρχές (υποθέσεις στις οποίες πληρούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος), θα μπορούσαν να τους αποφέρουν συνολικά έσοδα της τάξεως των **74 εκατομμυρίων ευρώ** περίπου³².

Στα ακόλουθα υποκεφάλαια, περιλαμβάνονται ανάλυση της εγκληματικής δράσης ανά ναρκωτική ουσία, στατιστικά στοιχεία και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας, κατά το έτος 2023 και δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

4.2.1.1.Κάνναβη.

Η κάνναβη παραμένει, μακράν, η πιο ευρέως διαδεδομένη ναρκωτική ουσία, βάσει κατανάλωσης, στην Ευρώπη. Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Ναρκωτικών Ουσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτιμάται ότι, συνολικά, το 8% των Ευρωπαίων ενηλίκων (22,8 εκατομμύρια άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών) έκαναν χρήση κάνναβης το 2023. Ωστόσο, εντοπίζονται διαφορές μεταξύ των κρατών μελών αναφορικά με το επίπεδο χρήσης. Ταυτόχρονα, υπάρχει μια συνεχιζόμενη συζήτηση για το πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα τα προβλήματα που απορρέουν από τη χρήση της εν λόγω ουσίας, με

³¹ Πηγή: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2023.

³² Για τον υπολογισμό χρησιμοποιήθηκαν οι μέσες τιμές γραμμαρίου όπως αυτές προκύπτουν από στοιχεία της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ναρκωτικών της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής.

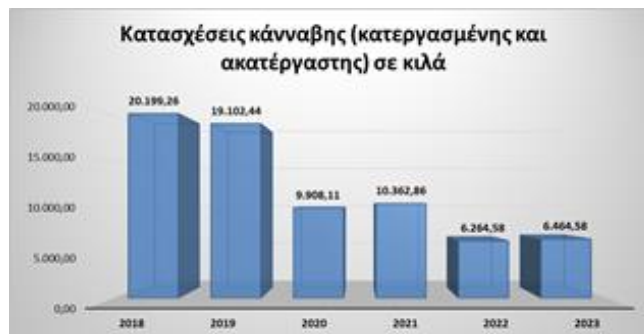
ορισμένες χώρες να τροποποιούν τη νομοθετική τους προσέγγιση.

Σε ατομικό επίπεδο, η χρήση κάνναβης μπορεί να προκαλέσει ή να επιδεινώσει μια σειρά από ψυχοσωματικά προβλήματα υγείας, όπως χρόνια αναπνευστικές επιπλοκές, εξάρτηση και ψυχωτικά συμπτώματα. Επιπλέον, μελέτες έχουν καταδείξει ότι η τακτική και χρόνια χρήση κάνναβης, ειδικά από νεαρή ηλικία και σε μορφές υψηλής περιεκτικότητας σε δραστική ουσία, ενδεχομένως συνδέεται με χαμηλότερη εκπαιδευτική επίδοση και αυξημένο κίνδυνο εμπλοκής με το ποινικό σύστημα³³. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι περίπου το 1,3% των ενηλίκων (3,7 εκατομμύρια άτομα) είναι καθημερινοί ή σχεδόν καθημερινοί χρήστες κάνναβης και κατά συνέπεια, αυτή η πληθυσμιακή ομάδα, είναι και η πλέον εκτεθειμένη στα προβλήματα που σχετίζονται με αυτή.

Παρόλο που συνεχώς εμφανίζονται νέα προϊόντα και μορφές της ουσίας, η **ακατέργαστη κάνναβη** (φυτική, μαριχουάνα) και η **κατεργασμένη κάνναβη** (ρητίνη, χασίς), παραμένουν οι πιο κοινές μορφές στην «ευρωπαϊκή αγορά»³⁴. Σε χώρες όπου διαπιστώνεται μικρής ή μεγαλύτερης κλίμακας παραγωγή **ακατέργαστης κάνναβης**, η καλλιέργεια, λαμβάνει χώρα, πρωτίστως, σε εσωτερικούς χώρους, με χρήση τεχνολογικού εξοπλισμού, που εξομοιώνει, και σε κάποιες περιπτώσεις, βελτιώνει τις συνθήκες εξωτερικού περιβάλλοντος. Η κάνναβη που καλλιεργείται σε εξωτερικούς χώρους στην Ευρώπη, εντοπίζεται, κυρίως, σε μεσογειακές χώρες, με την Αλβανία, να παραμένει η σημαντικότερη πηγή ακατέργαστης κάνναβης εξωτερικής καλλιέργειας. Η κύρια πηγή **κατεργασμένης κάνναβης** που διακινείται στην Ε.Ε., είναι το Μαρόκο, ωστόσο η κατάσχεση το 2023, τεσσάρων (4) τόνων κατεργασμένης κάνναβης, που προερχόταν από το Πακιστάν στο λιμάνι της Αμβέρσας, στο Βέλγιο και επίσης, η

κατάσχεση κατά το παρελθόν ποσοτήτων που προέρχονταν από το Αφγανιστάν, τον Λίβανο και τη Συρία, υποδεικνύουν ότι, ενδεχομένως, δημιουργούνται σταδιακά και άλλες νέες διαδρομές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Στην **Ελλάδα**, το έτος 2023, καταγράφηκε **αύξηση κατά 3,19%** σε σχέση με το έτος 2022 στη συνολική ποσότητα κάνναβης (κατεργασμένης και ακατέργαστης) που κατασχέθηκε από τις Αρχές επιβολής του νόμου. Συγκεκριμένα, **κατασχέθηκαν 6.464,575 κιλά** έναντι 6.264,578 κιλών το 2022. Στο γράφημα, αποτυπώνονται οι ετήσιες ποσότητες κάνναβης που κατασχέθηκαν κατά την τελευταία εξαετία (2018-2023) στη Χώρα μας³⁵.

Η Ελλάδα, αποτελεί χώρα παραγωγής περιορισμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης, για κάλυψη, κυρίως, εγχώριας ζήτησης. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, ως συνορεύον κράτος με την Αλβανία, αποτελεί χώρα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για εγκληματικά δίκτυα, που αποσκοπούν στη μεταφορά σημαντικών ποσοτήτων κάνναβης, μέσω της ελληνικής επικράτειας, προς άλλες χώρες (Τουρκία, Κύπρος κ.α.). Πέραν της Αλβανίας, άλλες χώρες προέλευσης ποσοτήτων που κατασχέθηκαν, ήταν η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, η Ισπανία και ο Καναδάς. Σημειώνεται ότι, για σημαντικό ποσοστό κατασχεθείσας ποσότητας (72,01%), δεν διακριβώθηκε με σαφήνεια η χώρα προέλευσης, αλλά πιθανολογείται ότι είναι, κατά το μεγαλύτερο μέρος, η Αλβανία, καθώς οι κατασχέσεις πραγματοποιήθηκαν σε περιοχές κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Επιπρόσθετα, όπως παρατηρείται διαχρονικά, οι μεγαλύτερες

³³ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2024

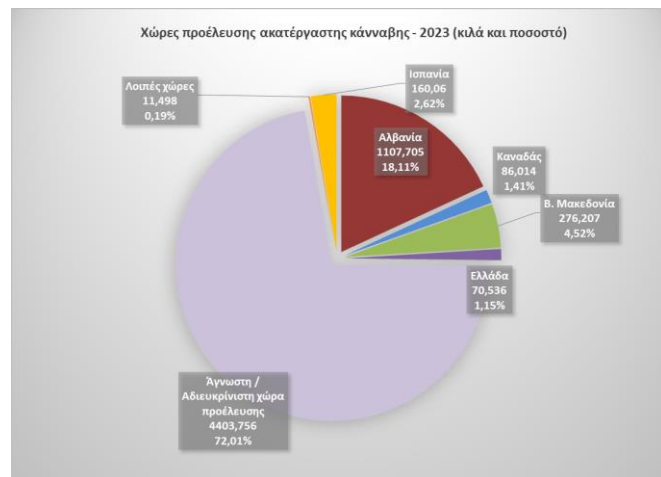
³⁴ Η παραγωγή της κάνναβης, τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε εξωτερικούς χώρους, πραγματοποιείται σχεδόν σε όλες τις χώρες του κόσμου. Το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC) εκτιμά ότι, την περίοδο 2010-2020, η κάνναβη καλλιεργήθηκε σε 190 χώρες. ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2023.

³⁵ ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2023.

ποσότητες κάνναβης, κατασχέθηκαν στα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Ακολουθώντας, παρατίθεται γράφημα χωρών προέλευσης των κατασχεμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Ο συνολικός αριθμός των κατηγορηθέντων ατόμων, αυξήθηκε σε ποσοστό **3,15%** σε σχέση με το έτος 2022 (9.379³⁶ άτομα το έτος 2023, έναντι 9.093 το 2022), εκ των οποίων οι **ημεδαποί** ήταν η πλειοψηφία (σε ποσοστό **75,29%**), ακολουθούμενοι από **Αλβανούς** υπηκόους (σε ποσοστό **8,3%**).

Όσον αφορά στην **κατεργασμένη κάνναβη**, οι ποσότητες που κατασχέθηκαν κατά το έτος 2023, ήταν περιορισμένες και η προέλευσή τους είτε δεν προσδιορίστηκε, είτε ήταν η Ολλανδία, η Αλβανία, η Ελλάδα και η Ισπανία.

Καλλιέργεια Κάνναβης: Ο συνολικός αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης, που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, από τις Αρχές επιβολής του νόμου, το έτος 2023, ήταν 28.100 τεμάχια, εμφανίζοντας **μείωση** κατά 36,92% σε σχέση με το έτος 2022 (44.544 τεμάχια). Επιπρόσθετα, **μείωση** κατά 70,91%, διαπιστώθηκε στις κατασχέσεις των αυτοφυών δενδρυλλίων (2.108 τεμάχια το 2023 έναντι 7.246 τεμαχίων κατά το έτος 2022). Ομοίως, **μειωμένος** εμφανίζεται ο αριθμός των σχετικών υποθέσεων κατασχέσεων (καλλιεργηθέντα), σε σχέση με το έτος 2022 (κατά **16,17%** και **451** υποθέσεις το 2023 έναντι **538** υποθέσεων το 2022). Τέλος,

μείωση καταγράφηκε και στον αριθμό των κατηγορηθέντων ατόμων, κατά **31,84%**, σε σχέση με το έτος 2022 (**334** άτομα το 2023 έναντι **490** το 2022). Η πλειοψηφία των συλληφθέντων, ήταν **Έλληνες** σε ποσοστό **74,55%** και ακολούθως **Αλβανοί** σε ποσοστό **9,6%**. Οι μεγαλύτερες κατασχέσεις καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης πραγματοποιήθηκαν από τις Υπηρεσίες της Λάρισας και ακολούθησαν, κατά σειρά, αυτές της Πιερίας, της Αττικής, του Ηρακλείου, των Χανίων και της Μεσσηνίας.³⁷

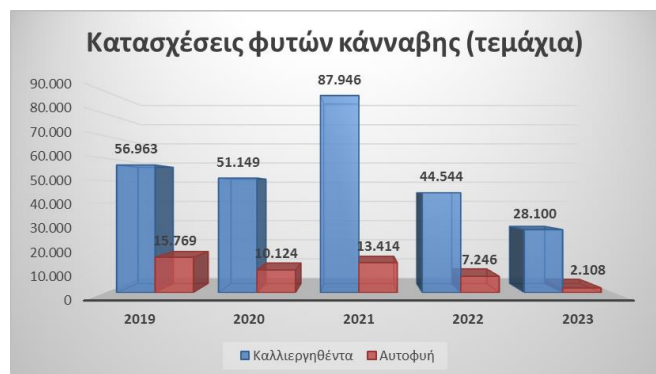
Όσον αφορά στα καλλιεργηθέντα δενδρύλλια κάνναβης, εντοπίστηκαν μεγάλες φυτείες σε δυσπρόσιτες δασικές περιοχές, με πυκνή βλάστηση. Χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, ειδικά διαμορφωμένες και περιφραγμένες εγκαταστάσεις, οι οποίες περιλάμβαναν, συχνά, χώρο διαμονής και παρατηρητήριο, καθώς και αυτοσχέδια συστήματα ποτίσματος, που αντλούσαν νερό από αυτοσχέδιες ή πλαστικές δεξαμενές, χειμάρρους, πηγές, ποταμούς ή το τοπικό δημόσιο σύστημα ύδρευσης. Επιπλέον, σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, οι δράστες προέβαιναν σε αποξήρανση των φυτών, ώστε ακολούθως, να προβούν στα επόμενα στάδια του διαχωρισμού και της διακίνησης. Αναφορικά με τη μέθοδο της καλλιέργειας των φυτών σε εσωτερικούς χώρους, οι δράστες, συνήθως, είχαν εγκαταστήσει τεχνολογικό εξοπλισμό που προσομοίωνε κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξης των δενδρυλλίων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνήθως εντός οικιών ή άλλων χώρων, ιδιόκτητων ή που είχαν εκμισθωθεί αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα, με τον αριθμό των κατασχέσεων φυτών κάνναβης στην επικράτεια, κατά τα έτη 2019-2023.

³⁶ Επισημαίνεται ότι, ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως σε δράστες που κατηγορήθηκαν για χρήση – κατοχή κάνναβης και δευτερευόντως σε διακινητές.

³⁷ ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα: 2023.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, η **διακίνηση κάνναβης** με προορισμό ή διέλευση από την Ελλάδα, πραγματοποιήθηκε με τους εξής τρόπους:

- Μέσω **αφύλακτων περασμάτων στα βόρεια σύνορα της Χώρας**.
- Με **επιβατικά αυτοκίνητα και τροχόσπιτα**, είτε στον χώρο αποσκευών είτε σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες οχημάτων. Σε κάποιες περιπτώσεις, τα οχήματα ήταν μισθωμένα, κλεμμένα, με παραποιημένες πινακίδες ή πινακίδες άλλων οχημάτων.
- Με **φορτηγά οχήματα (τράκτορες/επικαθήμενα)**, εντός του φορτίου ή σε ειδικές κρύπτες.
- **Αεροπορικώς** σε αποσκευές επιβατών.
- Με **ταχυδρομικά δέματα**.

4.2.1.2. Κοκαΐνη.

Η κοκαΐνη είναι, μετά την κάνναβη, η δεύτερη πιο διαδεδομένη ναρκωτική ουσία στην **Ευρώπη**. Παρότι εντοπίζονται διαφορές από χώρα σε χώρα, υπάρχει μία σταθερά αυξητική τάση στη διαθεσιμότητα της ουσίας πανευρωπαϊκά. Αναπόφευκτα, αυτό οδηγεί σε αυξημένη ανησυχία για το συνεπαγόμενο υγειονομικό και κοινωνικό κόστος. Η χρήση κοκαΐνης, μπορεί να οδηγήσει σε εξάρτηση και συνδέεται με μια σειρά από δυσμενείς συνέπειες για την υγεία, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν υπερδιέγερση, ψύχωση, ταχυκαρδία, υπέρταση, αρρυθμία, πόνο στο στήθος λόγω οξέος στεφανιαίου συνδρόμου και εγκεφαλικό επεισόδιο. Η χρόνια χρήση

κοκαΐνης συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο στεφανιαίας νόσου, μυοκαρδιοπάθειας και εγκεφαλικού επεισοδίου. Η κοκαΐνη και τα συνθετικά διεγερτικά, μπορούν να προκαλέσουν ή να επισπεύσουν ψυχωτικές καταστάσεις για το άτομο, όπως η ψύχωση που προκαλείται από διεγερτικά. Συχνά, παρατηρείται χρήση του ναρκωτικού συνδυαστικά με κατανάλωση αλκοόλ, γεγονός που συνδέεται με ακόμα μεγαλύτερους κινδύνους για την υγεία.

Η κοκαΐνη διατίθεται, συνήθως, σε δύο μορφές στην Ευρώπη. Η πιο συνηθισμένη, είναι η κοκαΐνη σε σκόνη και η λιγότερο συνηθισμένη είναι η κοκαΐνη σε μορφή κρακ (*μια μορφή που μπορεί να καπνίζεται*). Η κοκαΐνη, παράγεται από το φυτό κόκα, το οποίο καλλιεργείται στη Νότια Αμερική. Εισέρχεται στην Ευρώπη, μέσω διαφόρων οδών, αλλά η συχνότερη μέθοδος, είναι διακίνηση μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης μέσω της θαλάσσιας διαδρομής και των λιμένων της Ευρώπης, σε εμπορευματοκιβώτια της εμπορικής ναυτιλίας. Η μαζική εισαγωγή ποσοτήτων κοκαΐνης με αυτόν τον τρόπο είναι και ο λόγος που η διαθεσιμότητά της στις χώρες της Ευρώπης είναι τα τελευταία χρόνια σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται διεθνώς στη διακίνηση κοκαΐνης από τα εγκληματικά δίκτυα, έχουν ιδιαίτερα δυναμικά χαρακτηριστικά και προσαρμόζονται γρήγορα στις γεωπολιτικές εξελίξεις, τις αλλαγές στις εμπορικές διαδρομές και τη δράση των διωκτικών αρχών.

Επιπλέον, σε χώρες με μεγάλα λιμάνια που έχει διαπιστωθεί ότι χρησιμοποιούνται για την εισαγωγή κοκαΐνης στην Ευρώπη, έχουν καταγραφεί αυξημένα επίπεδα εγκληματικότητας, που σχετίζεται με τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, τα οποία περιλαμβάνουν τη διαφθορά στελεχών των υπηρεσιών κατά μήκος των χρησιμοποιούμενων αλυσίδων εφοδιασμού, τη χρήση μεθόδων εκβιασμού και τη χρήση βίας. Επιπρόσθετα, η χρήση κοκαΐνης, και ιδίως η χρήση της σε μορφή κρακ, φαίνεται να γίνεται όλο και πιο συχνή στην Ευρώπη, ιδίως μεταξύ ορισμένων περιθωριοποιημένων πληθυσμιακών κοινοτήτων³⁸. Συμπερασματικά, η αυξανόμενη διαθεσιμότητα και χρήση κοκαΐνης στην Ευρώπη

³⁸ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2024

έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερο κόστος, τόσο όσον αφορά στις επιπτώσεις στη δημόσια υγεία όσο και την εγκληματικότητα που σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη διακίνηση της εν λόγω ουσίας.

Το 2022, για έκτη συνεχή χρονιά, τα κράτη μέλη της Ε.Ε., ανέφεραν ιστορικά υψηλά κατασχεθείσας ποσότητας κοκαΐνης, η οποία ανήλθε σε 323 τόνους. Το Βέλγιο, η Ισπανία και οι Κάτω Χώρες, παραμένουν οι χώρες που ανέφεραν τις υψηλότερες ποσότητες κατασχέσεων, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σημασία τους ως σημεία εισόδου για την κοκαΐνη που διακινείται στην Ευρώπη. Το 2023, η ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε στην Αμβέρσα, το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι της Ευρώπης, αυξήθηκε σε 116 τόνους από 110 τόνους το 2022³⁹. Το 2023, η Ισπανία, ανέφερε τη μεγαλύτερη κατάσχεση ποσότητας κοκαΐνης (9,5 τόννοι) σε ένα μόνο φορτίο, το οποίο μετέφερε μπανάνες και είχε προέλευση τον Ισημερινό.

Η **Ελλάδα**, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των πολυάριθμων λιμανιών της, αποτελεί κυρίως χώρα διέλευσης για τη θαλάσσια μεταφορά κοκαΐνης, όπως ήδη αναφέρθηκε. Η κοκαΐνη, μεταφέρεται είτε απευθείας από τις χώρες παραγωγής της είτε μέσω άλλων μεσογειακών λιμένων. Τα φορτία κοκαΐνης διακινούνται συγκεκαλυμμένα με πλοία μέσα σε εμπορευματοκιβώτια (*Containers*) που μεταφέρουν νόμιμα εμπορεύματα, σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες. Οι ποσότητες που κατευθύνονται προς την Ελλάδα, προορίζονται, κυρίως, για μεταφορά σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ ένα μικρότερο μέρος, προορίζεται για εγχώρια κατανάλωση. Σε μικρότερο ποσοστό, καταγράφεται η εισαγωγή μέσω της αεροπορικής οδού, είτε με δέματα είτε αποκρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.

Στο παρακάτω γράφημα, αποτυπώνεται η προέλευση των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν και επιβεβαιώνεται ο ρόλος που διαδραματίζουν οι χώρες της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής. Συγκεκριμένα, το 2023 το ποσοστό της κατασχεμένης κοκαΐνης

προερχόμενης απευθείας από τις εν λόγω χώρες της Λατινικής Αμερικής, ανήλθε στο 88,6% επί της συνολικά κατασχεθείσας ποσότητας. Το γεγονός αυτό, επαληθεύει την παγίωση της τάσης που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια, καθώς υψηλά ποσοστά είχαν καταγραφεί και τα προηγούμενα έτη⁴⁰. Επιπλέον, καταδεικνύεται η σταθερότητα στον τρόπο δράσης των εγκληματικών δικτύων, τα οποία επιχειρούν τη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων από τις χώρες παραγωγής προς την ευρωπαϊκή ήπειρο, μέσω θαλάσσης. Αξίζει να σημειωθεί πως πέραν αυτών, μικρότερη ποσότητα (3,20%) προήλθε από τη Ν. Αφρική και μόλις το 0,46% προήλθε από λοιπές χώρες (δεν προέκυψε με σαφήνεια η χώρα προέλευσης για το 7,76% της κατασχεθείσας ποσότητας).

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Η συνολική ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε το έτος **2023** στην Ελλάδα ήταν **1.789,151** κιλά⁴¹, εμφανίζοντας **αύξηση** κατά 98,96% σε σχέση με το 2022 (899,688 κιλά). Στο παρακάτω Γράφημα, παρατίθενται οι ετήσιες κατασχέσεις κοκαΐνης κατά τα έτη 2015 – 2023. Όπως γίνεται άμεσα αντιληπτό, την τελευταία πενταετία, καταγράφεται κατακόρυφη αύξηση στις κατασχεθείσες ποσότητες συγκριτικά με την προηγούμενη χρονική περίοδο. Το γεγονός αυτό, δείχνει πως η διαμορφωθείσα κατάσταση στη Χώρα μας, ακολουθεί την τάση που έχει διαμορφωθεί στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια.

³⁹ Η ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε στην Αμβέρσα αυξάνεται ετησίως από το 2016.

⁴⁰ Ενδεικτικά, υπολογίζεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό το 2022 ήταν 60,77% και το 2021 ήταν 60,69%.

⁴¹ Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ποσότητα κοκαΐνης, σε ετήσια βάση, που έχει κατασχεθεί, κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Από τις κατασχεθείσες ποσότητες, το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος (97,66%) πραγματοποιήθηκε, σχεδόν ισομερώς, από τις Υπηρεσίες της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, από Υπηρεσίες της Αττικής, κατασχέθηκαν 886,502 κιλά κοκαΐνης (ποσοστό που αντιστοιχεί στο 49,55% επί της συνολικά κατασχεθείσας ποσότητας) και από Υπηρεσίες της Θεσσαλονίκης 860,816 κιλά (ποσοστό 48,11% επί του συνόλου). Αυτό, ενδεχομένως, οφείλεται, αφενός στην ύπαρξη μεγάλων αστικών κέντρων στις υπόψη περιοχές και κατά συνέπεια στην ύπαρξη αυξημένης προσφορά και ζήτησης και αφετέρου, στη λειτουργία μεγάλων λιμένων, μέσω των οποίων παρέχεται η δυνατότητα εισαγωγής σημαντικών ποσοτήτων από χώρες κυρίως της λατινικής Αμερικής, συγκεκριμένα μέσω εμπορευματοκιβωτίων με ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες.

Αναφορικά με τους κατηγορηθέντες, καταγράφεται αύξηση κατά 14,26% στον συνολικό αριθμό σε σχέση με το 2022. Ειδικότερα, 1.482 άτομα κατηγορήθηκαν το 2023 έναντι 1.297 το 2022, πλην όμως το μεγαλύτερο μέρος αυτών, αφορούσε σε χρήση – κατοχή και πολύ μικρότερο σε διακίνηση. Όσον αφορά στις υπηκοότητες αυτών, οι δύο κυριότερες ήταν ημεδαποί (σε ποσοστό 66,6% επί του συνόλου) και δευτερευόντως Αλβανοί (σε ποσοστό 16,9% επί του συνόλου).

Οι τρόποι (και τα μέσα) διακίνησης - εισαγωγής κοκαΐνης στη Χώρα μας, κατά το έτος 2023, περιλάμβαναν τα ακόλουθα:

- **Εμπορευματοκιβώτια:** Τα ναρκωτικά βρέθηκαν στον χώρο του φορτίου, σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, στα τοιχώματα, στον ψυκτικό μηχανισμό, και στους κοιλοδοκούς (νέα τεχνική). Τα εμπορευματοκιβώτια προέρχονταν από

Εκουαδόρ και Κόστα Ρίκα και μετέφεραν μπανάνες, γαρίδες και ανανάδες.

- **ΙΧΕ οχήματα,** στη δεξαμενή καυσίμων οχήματος ή άλλα σημεία απόκρυψης.
- **Φ/Γ οχήματα** (τράκτορας/επικαθήμενο), στον χώρο του φορτίου και σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες.
- **Εμπορικά πλοία,** σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες στα τοιχώματα και στον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό πλοίων.
- **Αεροπορικά,** σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες στις αποσκευές επιβατών και ενδοσωματικά.
- **Ταχυδρομικά δέματα.**

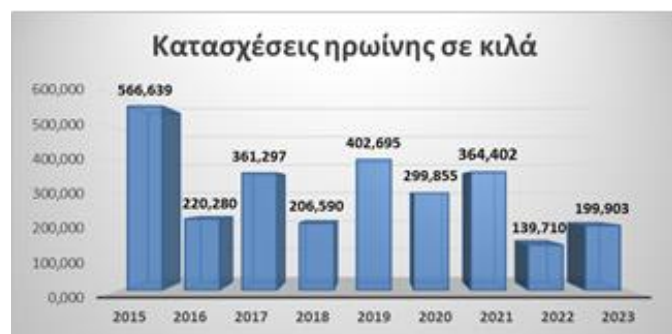
4.2.1.3. Ηρωίνη – οπιοειδή.

Η ηρωίνη αποτελεί το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο οπιοειδές στην Ευρώπη και έχει άμεση συσχέτιση με σοβαρά και χρόνια προβλήματα υγείας σε χρήστες της ουσίας. Η μεγαλύτερη ποσότητα ηρωίνης που καταναλώνεται στην Ευρώπη, παρασκευάζεται από όπιο, που καλλιεργείται σε χώρες της νοτιοδυτικής Ασίας και κυρίως στο Αφγανιστάν, το Πακιστάν και το Ιράν. Σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών (EUDA), το 2022 το 80% της παγκόσμιας παραγωγής ηρωίνης, πραγματοποιούνταν στο Αφγανιστάν. Ωστόσο, οι πολιτικές εξελίξεις των τελευταίων ετών στην εν λόγω χώρα οδήγησαν στον περιορισμό κατά 95% της παραγόμενης ποσότητας, η οποία το 2023 εκτιμάται ότι μειώθηκε στους 333 τόνους. Παρότι είναι νωρίς να προσδιοριστεί πλήρως ο αντίκτυπος αυτής της εξέλιξης στην «ευρωπαϊκή αγορά», εάν η απαγόρευση που έχει επιβληθεί στην καλλιέργεια οπίου στο Αφγανιστάν συνεχιστεί, είναι πιθανό να επηρεάσει τη διαθεσιμότητα της ηρωίνης στην Ευρώπη τα επόμενα χρόνια.

Επιπρόσθετα, τα τελευταία έτη, στο πλαίσιο αύξησης του αριθμού των παράνομων εργαστηρίων παρασκευής συνθετικών ναρκωτικών στην Ευρώπη, έχει παρατηρηθεί αυξημένη παραγωγή συνθετικών οπιοειδών. Την παρούσα χρονική περίοδο, τα συνθετικά οπιοειδή διαδραματίζουν σχετικά μικρό ρόλο στη συνολική αγορά ναρκωτικών στην Ευρώπη, αλλά αποτελούν σημαντικό πρόβλημα σε ορισμένες χώρες, στις

οποίες έχει αντικατασταθεί η ηρωίνη, λόγω χαμηλότερης τιμής και αυξημένης δραστηριότητας. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη και της απαγόρευσης καλλιέργειας οπίου στο Αφγανιστάν που προαναφέρθηκε, υπάρχουν ενδείξεις ότι, ενδεχομένως, θα παρατηρηθεί αυξημένη παραγωγή και ζήτηση στο μέλλον, δημιουργώντας επιπρόσθετες προκλήσεις για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Η Ελλάδα αποτελεί, κατά κύριο λόγο και λόγω της γεωγραφικής της θέσης, χώρα διέλευσης⁴² και, σε

⁴² Ιστορικά, η διακίνηση ηρωίνης προς την ΕΕ από το Αφγανιστάν και τις γειτονικές χώρες – ιδίως το Ιράν και το Πακιστάν – πραγματοποιείται μέσω ορισμένων καθιερωμένων διαδρομών. Η Ελλάδα, βρίσκεται πάνω σε έναν από τους κυριότερους δρόμους διακίνησης οπιούχων ναρκωτικών, τον λεγόμενο «Νότιο Βαλκανικό Άξονα» και έτσι αποτελεί κατεξοχήν χώρα διέλευσης (transit) της ηρωίνης που παράγεται στην Ασία και προορίζεται για την Ευρώπη. Άλλες διαδρομές του Βαλκανικού Άξονα είναι: α) ο κεντρικός κλάδος, μέσω της Βουλγαρίας, της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, της Σερβίας, του Μαυροβουνίου, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Κροατίας και της Σλοβενίας, προς την Ιταλία ή την Αυστρία, κυρίως μέσω ξηράς και β) ο βόρειος κλάδος, όπου η μεταφορά πραγματοποιείται δια ξηράς από τη Βουλγαρία στη Ρουμανία και από εκεί απευθείας στην κεντρική και δυτική ΕΕ.

Πέραν του Βαλκανικού Άξονα, διαχρονικά χρησιμοποιούνται άλλες τρεις κύριες διαδρομές για τη μεταφορά απιοειδών και ηρωίνης από χώρες της νοτιοδυτικής Ασίας προς την Ευρώπη:

α) Η Νότια διαδρομή: μέσω του Ιράν ή του Πακιστάν προς την Ευρώπη, είτε μέσω των ακτών της Ανατολικής Αφρικής, είτε από την Αραβική Χερσόνησο,

β) Η διαδρομή Καυκάσου: μέσω του Ιράν προς την Αρμενία ή το Αζερμπαϊτζάν, μετά στη Γεωργία και, στη συνέχεια, μέσω της Μαύρης Θάλασσας προς τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία ή την Ουκρανία,

γ) Η Βόρεια διαδρομή: στο Τατζικιστάν και στη συνέχεια, μέσω του Κιργιστάν ή του Ουζμπεκιστάν, στο Καζακστάν, μετά στη Ρωσία και στην Ουκρανία και, τέλος, στα κράτη μέλη της ΕΕ (ιδιαίτερα τις χώρες της Βαλτικής και την

δευτερεύοντα βαθμό, χώρα προορισμού της ηρωίνης. Το 2023, καταγράφηκε αύξηση κατά 43,08% στη συνολική ποσότητα ηρωίνης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, συγκριτικά με το 2022 (199,903 κιλά το 2023 έναντι 139,710 κιλών το 2022).

Από τις προαναφερθείσες ποσότητες, το μεγαλύτερο μέρος των κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και ακολούθως, από Υπηρεσίες στην περιοχή του Έβρου. Η διαχρονική αυτή διαπίστωση, επιβεβαιώνει το ρόλο της γειτονικής Τουρκίας ως σημαντικής χώρας διέλευσης των ποσοτήτων που μεταφέρονται από λοιπές χώρες παραγωγούς της Ασίας.

Οι ποσότητες ηρωίνης διακινήθηκαν εντός της Χώρας, μέσω εγκληματικών δικτύων, χρησιμοποιώντας ΙΧΕ οχήματα με ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, καθώς και συνήθη μέσα μαζικής μεταφοράς, όπως ΚΤΕΛ, τρένα και επιβατηγά πλοία, ενώ ως τρόποι εισαγωγής καταγράφηκαν:

- **ΔΧΕ όχημα (ταξί):** Οι ουσίες εντοπίστηκαν στο χώρο αποσκευών, ανάμεσα σε εμπορεύματα, με προέλευση από την Τουρκία.
- **Αεροπορικάς,** μέσα σε αποσκευές επιβάτη.
- Αποστολή μέσω ταχυδρομικών δεμάτων.

4.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.

Τα συνθετικά ναρκωτικά αποτελούν μια κατηγορία ουσιών που παράγονται εξ ολοκλήρου σε παράνομα εργαστήρια, γεγονός που καθιστά την παραγωγή τους ανεξάρτητη από γεωγραφικούς περιορισμούς (σε αντίθεση με την ηρωίνη ή την κοκαΐνη). Αυτό συμβαίνει επειδή η διαδικασία παρασκευής τους δεν απαιτεί την εκχύλιση δραστικών συστατικών από φυτά, τα οποία χρειάζονται συγκεκριμένες συνθήκες για να αναπτυχθούν. Μεταξύ των πιο γνωστών συνθετικών ναρκωτικών, είναι οι αμφεταμίνες, οι

Πολωνία). ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ-ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα 2023.

μεθαμφεταμίνες, το MDMA, το LSD, καθώς και συνθετικές παραλλαγές της κάνναβης και των οπιοειδών.

Η κατάσταση στην Ευρώπη:

Η Ευρώπη έχει κομβικό ρόλο στην παραγωγή και διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών σε όλο τον κόσμο. Την τελευταία δεκαετία, παρατηρήθηκε μια εκθετική αύξηση της παραγωγής, της διακίνησης και της κατανάλωσης συνθετικών ναρκωτικών στην Ε.Ε. Η μεθαμφεταμίνη, η οποία είναι ένα συνθετικό διεγερτικό που ως τώρα δεν εντοπιζόταν σε τακτική βάση, πλέον υπάρχουν ενδείξεις αυξανόμενης παραγωγής στην Ευρώπη. Πρόσφατα στοιχεία⁴³ από την ανάλυση λυμάτων σε 15 από τις 67 ευρωπαϊκές πόλεις, για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία για το 2022 και το 2023, υποδεικνύουν αύξηση στα ανιχνευόμενα κατάλοιπα και επέκταση της χρήσης πέραν των χωρών της Τσεχίας, της Σλοβακίας και της ευρύτερης περιοχής που παρατηρούνταν μέχρι πρόσφατα.

Επιπλέον, το 2022, εντοπίστηκαν 108 εργαστήρια παραγωγής αμφεταμινών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (-119- το 2021), ενώ η ποσότητα των ναρκωτικών που κατασχέθηκε παρέμεινε σταθερή, περίπου στους 7 τόνους μεταξύ 2021 και 2022 (μετά την πτώση από την ιστορικά υψηλή ποσότητα 22,3 τόνων το 2020). Η πτώση στις κατασχεθείσες ποσότητες αμφεταμίνης, ενδεχομένως, να υποδηλώνει μείωση της παραγωγής, λόγω της στροφής στην παραγωγή άλλων, όπως η μεθαμφεταμίνη, η οποία μπορεί να αποφέρει υψηλότερα κέρδη στα εγκληματικά δίκτυα όταν διακινείται σε αγορές εκτός της ΕΕ..

Το MDMA, είναι ένα συνθετικό ναρκωτικό, χημικά συγγενές με τις αμφεταμίνες. Στην Ευρώπη, η χρήση του MDMA συνδέεται, γενικά, με περιστασιακά πρότυπα κατανάλωσης, στο πλαίσιο της νυχτερινής διασκέδασης σε διάφορους χώρους ψυχαγωγίας. Σύμφωνα με έρευνες, το MDMA, είναι το δεύτερο πιο συχνά χρησιμοποιούμενο παράνομο διεγερτικό στην Ευρώπη, μετά την κοκαΐνη. Η χρήση του, φάνηκε να μειώνεται προσωρινά, κατά τις πρώτες φάσεις της πανδημίας COVID-19, αλλά ανέκαμψε, όταν άρθηκαν τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης. Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα

υποδηλώνουν ότι, η τρέχουσα κατάσταση, είναι σχετικά σταθερή, όσον αφορά την ετήσια κατανάλωση, με ορισμένες ενδείξεις ελαφράς αύξησης της χρήσης σε ορισμένες χώρες. Σχεδόν τα δύο τρίτα των ευρωπαϊκών πόλεων που ανέφεραν ανάλυση λυμάτων, διαπίστωσαν αύξηση στα κατάλοιπα του MDMA μεταξύ 2022 και 2023. Η παραγωγή MDMA, λαμβάνει χώρα εντός της Ευρώπης, τόσο για εγχώρια κατανάλωση όσο και για εξαγωγές σε αγορές εκτός αυτής, με το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής, να πραγματοποιείται στην Ολλανδία και σε άλλες χώρες της ευρύτερης περιοχής.

Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις⁴⁴, υπάρχουν ενδείξεις για τη δημιουργία νέων τάσεων στη διαθεσιμότητα και χρήση συνθετικών διεγερτικών ουσιών. Αυτό οφείλεται, εν μέρει, στο γεγονός ότι οι εξελίξεις στην παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών μπορεί να είναι εξαιρετικά δυναμικές, ενώ οι καταναλωτές μπορεί να θεωρούν διαφορετικά συνθετικά ναρκωτικά ως παρόμοια, καθώς συναντώνται σε παρεμφερείς μορφές σκόνης ή χαπιών και να είναι πρόθυμοι να δοκιμάσουν νέα προϊόντα, ανάλογα με τη διαθεσιμότητά τους στην αγορά. Δημιουργείται, επομένως, προβληματισμός για αυξημένες απειλές για την υγεία και νέα κοινωνικά προβλήματα, που ενδεχομένως σχετίζονται με τη διαφαινόμενη αύξηση στη διαθεσιμότητα και χρήση αυτών των ουσιών. Παράλληλα, η ανίχνευση των επί μέρους αλλαγών στον τομέα των συνθετικών ναρκωτικών, χαρακτηρίζεται από σχετική βραδύτητα, συγκριτικά με τις άλλες μορφές ναρκωτικών ουσιών, γεγονός που δημιουργεί ανάγκη για την ανάπτυξη νέων εργαλείων πληροφόρησης για την παρακολούθηση των τάσεων κατανάλωσης και των συναφών προβλημάτων που συνδέονται με τη χρήση τους.

Πρόδρομες χημικές ουσίες:

Η παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, βασίζεται στη χρήση πρόδρομων χημικών ουσιών, οι οποίες προσφέρουν ευελιξία, λόγω της πληθώρας των ουσιών που μπορούν να αξιοποιηθούν. Αυτές οι πρόδρομες ουσίες, συχνά, έχουν νόμιμες

⁴³ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA)

⁴⁴ ΠΗΓΗ: European Union Drugs Agency (EUDA): European Drug Report 2024

εφαρμογές στον φαρμακευτικό και βιομηχανικό τομέα, επιτρέποντας στις Διωκτικές Αρχές να εφαρμόζουν αυτοματοποιημένους ελέγχους στη διακίνησή τους. Ωστόσο, χρησιμοποιούνται, επίσης, μη ελεγχόμενες χημικές ουσίες για την παραγωγή πρόδρομων ουσιών (γνωστές ως προ-πρόδρομες). Κύριες χώρες παραγωγής, είναι η Κίνα και η Ινδία, ενώ, σε μικρότερο βαθμό, συμμετέχουν και χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Τα βασικά σημεία εισόδου αυτών των ουσιών στην Ευρώπη, είναι οι εμπορικοί λιμένες της Ολλανδίας και του Βελγίου.

Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες:

Ειδική κατηγορία, αποτελούν οι Νέες Ψυχοδραστικές (ή Ψυχοτρόπες) Ουσίες. Η αγορά των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, χαρακτηρίζεται από τον μεγάλο αριθμό ουσιών που έχουν εμφανιστεί, με καινούργιες να ανιχνεύονται κάθε χρόνο. Ο όρος «νέες ψυχοδραστικές ουσίες», αναφέρεται, σε ένα ευρύ φάσμα ουσιών, που δεν ελέγχονται από τις διεθνείς συμβάσεις για τα ναρκωτικά, αν και ορισμένες από αυτές, μπορεί να υπόκεινται σε εθνικούς κανονισμούς. Το 2022, τα κράτη μέλη της ΕΕ, κατάσχεσαν ένα ρεκόρ 30,7 τόνων νέων ψυχοδραστικών ουσιών. Τα πιο πρόσφατα δεδομένα δείχνουν ότι, οι παραγωγοί ναρκωτικών, συνεχίζουν να δημιουργούν νέες ουσίες, για να παρακάμπτουν τους νομικούς ελέγχους, αν και ο ρυθμός με τον οποίο νέες ψυχοδραστικές ουσίες εισέρχονται στην αγορά, φαίνεται να επιβραδύνεται. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι Ν.Ψ.Ο., παράγονται σε μεγάλες ποσότητες, από επιχειρήσεις χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων στην Κίνα. Από εκεί, μεταφέρονται στην Ευρώπη, όπου μεταποιούνται σε προϊόντα, συσκευάζονται και πωλούνται, ενίοτε μάλιστα και απροκάλυπτα σε συμβατικά καταστήματα. Σε γενικές γραμμές, οι κίνδυνοι για την υγεία από αυτές τις νέες ενώσεις, είναι εύκολο να προσδιοριστούν με σαφήνεια, αν και μερικές από αυτές, ενέχουν σοβαρό κίνδυνο για τους χρήστες, προκαλώντας δηλητηριάσεις ή άλλα σοβαρά προβλήματα υγείας. Οι πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις στην Ευρώπη και σε χώρες εκτός αυτής, φαίνεται να έχουν συμβάλει στη μείωση του αριθμού νέων παραγώγων ορισμένων τύπων ναρκωτικών. Εντούτοις, τα συνθετικά κανναβιδοειδή, αποτελούν περίπου το ένα τρίτο των ουσιών που εντοπίζονται, ετησίως, για πρώτη

φορά. Η συνεχιζόμενη εμφάνιση νέων ουσιών σε αυτόν τον τομέα, εντείνει τις ανησυχίες ότι, οι χρήστες κάνναβης, μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο ακούσιας έκθεσης σε συνθετικά κανναβινοειδή. Η νοθευμένη κάνναβη, μπορεί να μοιάζει με την μη νοθευμένη και να πωλείται σε ανυποψίαστους καταναλωτές. Συνεπώς, είναι πιθανό τέτοια νοθευμένα προϊόντα να κυκλοφορούν ευρύτερα στην αγορά, συχνά, χωρίς να εντοπίζονται, δημιουργώντας αυξημένους κινδύνους υγείας, λόγω υψηλής δραστικότητας και τοξικότητας για τον άνθρωπο.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Η Ελλάδα αποτελεί κυρίως χώρα διέλευσης ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών και δευτερευόντως χώρα προορισμού για εγχώρια κατανάλωση, καθώς η διακίνηση και η χρήση των συνθετικών ναρκωτικών, δεν βρίσκεται στα επίπεδα άλλων κρατών της Ευρώπης. Κατά το έτος 2023, οι σημαντικότερες κατασχέσεις, αφορούσαν σε δισκία ΧΤC, σε ποσότητες συνθετικών κανναβινοειδών, κρυσταλλικής μεθαμφεταμίνης και μεθαμφεταμίνης (*κυρίως σε υγρή μορφή*). Ωστόσο, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει, η εξάρθρωση το 2023 στη Χώρα μας, εγκληματικής οργάνωσης, που διέθετε αυτοσχέδιο εξοπλισμένο εργαστήριο για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών και διεθνές δίκτυο παραγγελιών, μέσω ειδικής πλατφόρμας, για τη διακίνηση των ναρκωτικών σε Ευρώπη και Αμερική με ταχυδρομικά δέματα, μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών.

Τέλος, πραγματοποιήθηκαν, από αλλοδαπές Αρχές (π.χ. Γερμανίας), κατασχέσεις δεμάτων με προορισμό ή προέλευση την Ελλάδα, τα οποία περιείχαν ποσότητες ΧΤC, κεταμίνης, αμφεταμίνης, μεθαμφεταμίνης, LSD, 3-MMC κ.ά.. Η εκτιμώμενη, συνολική, «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών, κατά το έτος 2023, ξεπέρασε το ποσό του 1 εκατομμυρίου ευρώ⁴⁵.

⁴⁵ Το ποσό υπολογίσθηκε, λαμβάνοντας υπόψη, τη μέση τιμή γραμμαρίου ή δισκίου. ΠΗΓΗ: Ετήσια Έκθεση του ΣΟΔΝ - ΕΜΠ για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα 2023.

4.2.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αρ. ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
118	• Νομοθεσία Περί όπλων • Πλαστογραφία • Πλαστογραφία πιστοποιητικών • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα • Κλοπή • Ληστεία • Τελωνειακή Νομοθεσία • Νομοθεσία περί αθλητισμού (απαγορευμένες ουσίες) • Παράβαση καθήκοντος	54	24	40	Προέλευσης: • Ελλάδα, • Αλβανία • Εκουαδόρ • Ισπανία • Βέλγιο • Ιταλία • Χώρες Λατινικής Αμερικής Ενδιάμεσες (transit): • Ελλάδα, • Ιταλία Προορισμού: • Ελλάδα • Κράτη – μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γαλλία, Γερμανία, Κύπρος, Λιθουανία κ.α.) • Η.Π.Α. • Αυστραλία • Τουρκία

Σε **διεθνές επίπεδο**, οι εγκληματικές οργανώσεις που ασχολούνται με τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, είναι εξαιρετικά πολύπλοκες και προσαρμοστικές. Η πολυπλοκότητά τους έγκειται στην ικανότητά τους να λειτουργούν σε παγκόσμιο επίπεδο, αξιοποιώντας δίκτυα μεταφορών (αεροσκάφη, οχήματα, πλοία, ταχύπλοα κ.α.), χρηματοοικονομικά συστήματα και εξελιγμένες τεχνολογίες (τηλεπικοινωνίες, διαδικτυακές υπηρεσίες κ.α.), αποσκοπώντας στην απόκρυψη των δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, οι οργανώσεις αυτές προσαρμόζονται συνεχώς στις αλλαγές του νομικού και επιχειρησιακού περιβάλλοντος, υιοθετώντας συνεχώς νέες μεθόδους διακίνησης, προσαρμοσμένες στη δράση των δικτυικών αρχών για την αποφυγή ανίχνευσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα παράνομα κέρδη τους, επιχειρούν να διαφθείρουν στελέχη δημόσιων δομών ή χρησιμοποιούν βία, αποσκοπώντας στην επέκταση της επιρροής τους.

Στην **Ελλάδα**, το 2023, εξαρθρώθηκαν, συνολικά, **εκατόν δεκαοχτώ (118)** εγκληματικές ομάδες, οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από **556** μέλη.

Αναφορικά με τον **αριθμό των μελών** που τις συγκροτούσαν, η πλειοψηφία των ομάδων, σε ποσοστό **73,73%** επί του συνόλου, ήταν

ολιγομελείς (87 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη) και ακολούθως πολυμελείς (ε.ο. με σύσταση από 6 έως 12 μέλη), σε ποσοστό **22,88%** επί του συνόλου (εξαρθρώθηκαν 27 υποθέσεις πολυμελών εγκληματικών οργανώσεων). Επίσης, διαπιστώθηκε η δράση τεσσάρων (4) εγκληματικών δικτύων (ε.ο. με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών).

Όσον αφορά στον χαρακτηρισμό των εγκληματικών οργανώσεων, με βάση την χώρα προέλευσης της πλειοψηφίας των μελών, από το σύνολο των εγκληματικών ομάδων, σε **54** υποθέσεις, η πλειοψηφία των μελών είχε αμιγώς ελληνική υπηκοότητα (**εγχώριες ε.ο.: ποσοστό 45,76% επί του συνόλου**), σε **40** υποθέσεις, καταγράφηκε η μικτή προέλευση της πλειοψηφίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων (**εγχώριες και αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό 33,9% επί του συνόλου**), με συχνότερη σύνθεση μελών ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας και τέλος, σε **24** υποθέσεις οι εγκληματικές οργανώσεις είχαν αλλοδαπή, κατά κύριο λόγο, προέλευση μελών (**αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό 20,34% επί του συνόλου**).

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα, με τις κυριότερες υπηκοότητες μελών ε.ο. τα έτη 2020-2023.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Οι εγκληματικές ομάδες διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, παρουσιάζουν (το 2023) **ιεραρχική δομή**, σε ποσοστό **72,88%** επί του συνόλου (**86 υποθέσεις**), με την ύπαρξη ενός ηγετικού μέλους ή πυρήνα ατόμων, που οργανώνει τις διακινήσεις και συντονίζει τις ενέργειες των λοιπών κύριων ή περιφερειακών μελών, οι ρόλοι των οποίων είναι σαφώς διαχωρισμένοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις,

τα ηγετικά μέλη, αναλαμβάνουν τον συντονισμό των υπόλοιπων μελών και τα καθοδηγούν ως προς τον τρόπο δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας των ποσοτήτων που διακινούνται, το είδος της ουσίας, τα σημεία πώλησης, τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ μελών ε.ο. και αγοραστών, τους χώρους απόκρυψης, αποφεύγοντας, ωστόσο, την άμεση συμμετοχή τους στη διακίνηση για την αποφυγή της σύλληψής τους.

Αντιθέτως, **επίπεδη δομή**, καταγράφεται σε 32 από τις διερευνηθείσες υποθέσεις (ποσοστό **27,12%** επί του συνόλου), στις οποίες είτε δεν υφίστανται είτε δε διαπιστώθηκαν σχέσεις ιεραρχίας και η λήψη των κύριων αποφάσεων για τη δράση και τις επιμέρους ενέργειες της ομάδας γινόταν από κοινού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το ποσοστό των εγκληματικών ομάδων που παρουσιάζουν επίπεδη δομή, έναντι της ιεραρχικής, φαίνεται να αυξάνεται σταδιακά αλλά σταθερά τα τελευταία έτη, πλην όμως, παραμένει συγκριτικά χαμηλότερο.

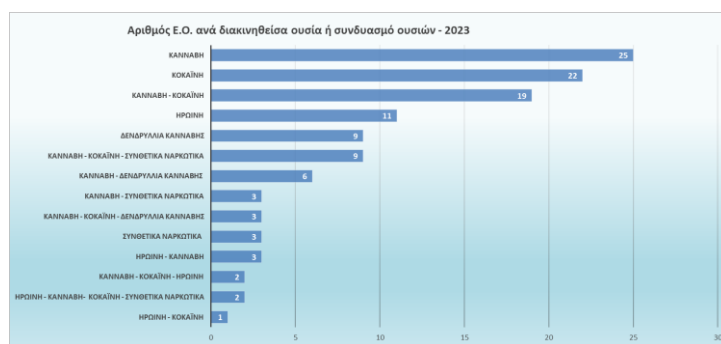
Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν, κυρίως, ημεδαποί και υπήκοοι Αλβανίας και ακολούθως, σε πολύ μικρότερο βαθμό, υπήκοοι της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, του Ηνωμένου βασιλείου και του Πακιστάν. Κύρια μέλη αποτελούσαν άτομα με –πρωτίστως– ελληνική, αλβανική, πακιστανική και σε μικρότερο βαθμό, κροατική και τούρκικη υπηκοότητα. Περιφερειακό / υποστηρικτικό ρόλο έχουν, ομοίως, μέλη ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας (κυρίως υπεύθυνοι για τη φύλαξη ναρκωτικών ουσιών στους χώρους απόκρυψης, μεταφορές κ.λπ.).

Όσον αφορά τη **γεωγραφική διάσταση** της δράσης των εγκληματικών ομάδων που εξετάστηκαν, σημαντικό ποσοστό αυτών είχε **τοπικό πεδίο δράσης** και δρούσε σε επίπεδο νομού (83 ε.ο., σε ποσοστό **70,34%** επί του συνόλου). Δράση σε επίπεδο περιφέρειας ή επικράτειας, είχαν είκοσι (20) ε.ο. (ποσοστό **16,95%** επί του συνόλου). Διασυνοριακή διάσταση (εισαγωγή/ διακίνηση / πέραςμα ναρκωτικών ουσιών στο εσωτερικό της Χώρας) ή διεθνές πεδίο δράσης (εγκληματικές ομάδες με ενεργά τους μέλη σε άλλες χώρες του

εξωτερικού), είχαν επίσης δεκαπέντε (15) ε.ο. (ποσοστό **12,71%** επί του συνόλου).

Επισημαίνεται ότι, μεγάλος αριθμός των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν, δε δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση αποκλειστικά ενός είδους ναρκωτικής ουσίας, αλλά προέβαιναν συστηματικά ή έστω περιστασιακά, στη διακίνηση δύο ή και περισσότερων ειδών ουσιών (**Polydrug groups**). Συγκεκριμένα, ποσοστό **48,3%** των εγκληματικών ομάδων, διακινούσαν πάνω από ένα είδος ναρκωτικής ουσίας, με τον **συνδυασμό κάνναβης και κοκαΐνης** να υπερισχύει σημαντικά έναντι των υπολοίπων (**19 υποθέσεις, σε ποσοστό 16,10%** επί του συνόλου).

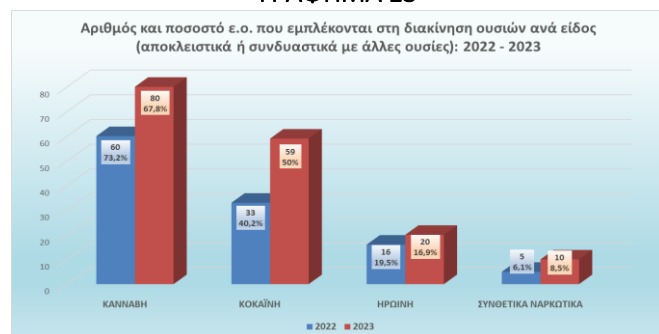
ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Η πλειοψηφία των εγκληματικών οργανώσεων, εμπλέκονταν στη **διακίνηση κάνναβης** (80 υποθέσεις, σε ποσοστό **67,8%** επί του συνόλου), οποιασδήποτε μορφής (κατεργασμένη ή ακατέργαστη κάνναβη, καλλιέργεια δενδρυλλίων), είτε αποκλειστικά είτε, στις περισσότερες περιπτώσεις, σε συνδυασμό με άλλες ουσίες. Ακολούθως, στη διακίνηση **κοκαΐνης** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες), εμπλέκονταν 59 εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **50%** επί του συνόλου). **Ηρωίνη** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες), διακινούσαν 20 εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **16,9%** επί του συνόλου). **Συνθετικά ναρκωτικά** διαφόρων τύπων (κυρίως MDMA, αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνη, συνθετικά κανναβιδοειδή, νέες ψυχοτρόπες ουσίες κ.α.) διακινούνταν από 10 εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **8,5%** επί του συνόλου). Ωστόσο, από αυτές, μόνο δύο διακινούσαν αποκλειστικά συνθετικά ναρκωτικά ενώ οι υπόλοιπες οχτώ, δευτερευόντως και συνδυαστικά με λοιπές ουσίες (κυρίως κάνναβη ή κοκαΐνη). Συγκριτικά με αντίστοιχα στοιχεία του έτους 2022, καταγράφεται μικρή ποσοστιαία μείωση στις ε.ο.

που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κάνναβης (67,8% το 2023 έναντι 73,2% το 2022) και ηρωίνης (16,9% το 2023 έναντι 19,5% το 2022). Αντιθέτως, αύξηση καταγράφεται στο ποσοστό των ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κοκαΐνης (50% το 2023 έναντι 40,2% το 2022) και συνθετικών ναρκωτικών (8,5% το 2023 έναντι 6,1% το 2022).

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Η δράση των συγκεκριμένων ομάδων, σε πολλές περιπτώσεις, συνδυάζεται και με **άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (poly-criminal groups)**, όπως παραβάσεις Νομοθεσίας Περί όπλων, Πλαστογραφίας, Πλαστογραφίας πιστοποιητικών, Νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, Κλοπές, Ληστείες, παραβάσεις Τελωνειακής Νομοθεσίας, παραβάσεις Νομοθεσίας περί αθλητισμού και Παράβασης καθήκοντος. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που διαπιστωνόταν η διάπραξη αδικημάτων, που δεν εμπίπτουν στην νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών, η τέλεσή τους, είχε, τις περισσότερες φορές, ευκαιριακό χαρακτήρα και δεν αποτελούσε κύριο τρόπο δράσης της οργάνωσης για τον παράνομο προσπορισμό κέρδους.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται τις **νομότυπες δομές (σε ποσοστό 33%)** για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους, κυρίως αξιοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά ναρκωτικών ουσιών, εταιρίες ταχυμεταφορών για την αποστολή, εγχώρια ή διεθνώς, δεμάτων που εμπεριέχουν αποκρυμμένες ναρκωτικές ουσίες, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων και παράλληλα, την εισαγωγή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, εκμίσθωση καταλυμάτων διαμονής ή άλλων

εγκαταστάσεων για την απόκρυψη ναρκωτικών ουσιών και αποφυγή σύνδεσής τους με αυτές).

Ωστόσο, διαπιστώθηκε και η ίδρυση και ο απόλυτος έλεγχος συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά, ενώ ουσιαστικά αποσκοπούν στη συγκεκριμένη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών και τη δικαιολόγηση των εσόδων από τη διακίνησή τους. Η μέθοδος αυτή, χρησιμοποιήθηκε από ε.ο., οι οποίες, υπό τη νομιμοφανή κάλυψη εταιριών που εισήγαγαν εμπορεύματα μέσω εμπορευματοκιβωτίων, μετέφεραν μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης από χώρες της λατινικής Αμερικής. Σε άλλες περιπτώσεις, μέλη διακινούσαν ναρκωτικές ουσίες, εκμεταλλευόμενα την επαγγελματική τους ιδιότητα, ως ιδιοκτήτες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ή άλλων επαγγελματικών χώρων (π.χ. συνεργείο αυτοκινήτων), εντός των οποίων πραγματοποιούταν διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, για την αποφυγή συχνών μετακινήσεων και ελέγχων και παράλληλα χρησιμοποιούσαν τις επιχειρήσεις που είχαν συστήσει, για τη νομιμοποίηση των χρημάτων που εισέπρατταν από την εγκληματική τους δραστηριότητα. Καταγράφηκαν –επίσης- περιπτώσεις όπου μέλη ε.ο. διακινούσαν ποσότητες ναρκωτικών ουσιών, δικαιολογώντας τις συχνές μετακινήσεις τους, δρώντας στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (ως *οδηγοί ταξί, διανομείς καφέ/φαγητού κ.α.*).

Αναφορικά με τη χρήση μέσων **διαφθοράς** που να συνδέονται με τις υπόψη εγκληματικές ομάδες, το 2023, διαπιστώθηκε, σε μικρό ποσοστό αυτών (2,54% επί του συνόλου). Συγκεκριμένα, εξαρθρώθηκαν τρεις (3) ε.ο. οι οποίες, στη σύνθεση τους, περιλάμβαναν από ένα έως δύο μέλη, που ήταν στελέχη διωκτικών αρχών (λιμενικό σώμα και ελληνική αστυνομία κατά περίπτωση). Ειδικότερα, σε μια υπόθεση, σε πολυμελή εγκληματική οργάνωση συμμετείχαν, ως κύρια μέλη, ένας ανώτερος και ένας κατώτερος Αξιωματικός του Λιμενικού Σώματος, οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι την ιδιότητά τους και την Υπηρεσία τους, αποτελούσαν τους κύριους προμηθευτές ναρκωτικών ουσιών της οργάνωσης. Στις άλλες δύο υποθέσεις

διαπιστώθηκε η συμμετοχή, κατά περίπτωση, κατώτερου αστυνομικού, που αποτελούσε μόνιμο μέλος της αντίστοιχης εγκληματικής ομάδας, εξασφαλίζοντας μέρος των συνολικών παράνομων κερδών, χωρίς περαιτέρω εκμετάλλευση της υπηρεσιακής τους ιδιότητας.

Το 2023, οι ομάδες κατέφυγαν σε **ειδικευμένες ενέργειες**, σε ποσοστό **22,88%**, πλην όμως αυτές αφορούσαν σε εξειδικευμένες δράσεις που δεν απαιτούν ιδιαίτερη τεχνογνωσία (προσβάσιμη στο κοινό), αλλά συνδέονται με συγκεκριμένες πτυχές της εγκληματικής δραστηριότητας (τεχνογνωσία καλλιέργειας φυτών κάνναβης σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, διαμόρφωση αυτοσχέδιου «εργαστηρίου» στο οποίο νόθευαν ναρκωτικές ουσίες που κατείχαν με ουσίες πρόσμιξης, με σκοπό τον πολλαπλασιασμό των ποσοτήτων και την περαιτέρω διακίνηση). Πέραν των ανωτέρω υποθέσεων χαμηλού επιπέδου εξειδικευμένων γνώσεων, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης που διέθετε αυτοσχέδιο εξοπλισμένο εργαστήριο, για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, που προαναφέρθηκε στο υποκεφάλαιο «4.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά».

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας**, σε ποσοστό **15,25%** επί του συνόλου, η οποία, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, είχε τη μορφή αντίδρασης στη σύλληψη από στελέχη των διωκτικών αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και αποσκοπούσε στην προσπάθεια αποφυγής της και διαφυγής των μελών των ε.ο.. Ωστόσο, υπήρχαν υποθέσεις στις οποίες διαπιστώθηκε η χρήση βίας, ως μόνιμο στοιχείο του *modus operandi* των οργανώσεων και εκδηλωνόταν είτε με τη μορφή απειλών, στρεφόμενων κατά χρηστών, προκειμένου να εκφοβιστούν και να μην στραφούν σε άλλες πηγές για την αγορά ναρκωτικών ουσιών, είτε εντός των ίδιων των οργανώσεων, με απειλές αλλά και άσκηση σωματικής βίας, προερχόμενη από τα ηγετικά στελέχη αυτών και στρεφόμενη εις βάρος κατώτερων στην ιεραρχία μελών, αποσκοπώντας στον εκφοβισμό και την εκτέλεση των εντολών που τους έδιναν.

Οι εν λόγω ομάδες, προκειμένου να παραπλανήσουν τις διωκτικές αρχές, να

αποκρύψουν την παράνομη δράση τους και να αποφύγουν τη σύλληψη, χρησιμοποιούν, στην συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **93,22%**), πληθώρα **αντίμετρων**, που ποικίλουν όσον αφορά τον βαθμό προσαρμογής τους στις κατασταλτικές δράσεις των διωκτικών αρχών. Τα εν λόγω αντίμετρα, στον μεγαλύτερο βαθμό, είναι συνήθεις μέθοδοι που λαμβάνονται στο κοινό έγκλημα, όπως δράση κατά τις νυχτερινές ώρες, τοποθέτηση κλεμμένων ή πλαστών αριθμών κυκλοφορίας σε οχήματα που χρησιμοποιούν μέλη των οργανώσεων κατά τη δράση τους («επιχειρησιακά οχήματα»), χρήση κλεμμένων ή μισθωμένων οχημάτων και λήψη μέτρων αντιπαρακολούθησης κατά τη μεταφορά ή διακίνηση ουσιών (προπομποί, τσιλιαδόροι, ασύρματοι επικοινωνίας, συχνές εναλλαγές δρομολογίων, συχνές στάσεις και αλλαγές κατεύθυνσης κ.α.), αποστολή ναρκωτικών ουσιών μέσω δεμάτων με ψευδή στοιχεία αποστολέα, απόκρυψη σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους σε οικίες, αποθήκες, χώρους εργασίας, ενοικιαζόμενα δωμάτια και οχήματα και θάψιμο ουσιών στο έδαφος, περιμετρικά των οικιών διαμονής διακινητών ή απόκρυψη σε δημόσιους χώρους, όπου πραγματοποιείται η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών (*συνήθως μικρο-ποσοτήτων*), ώστε να μην ανευρίσκονται στην κατοχή των μελών σε ενδεχόμενους ελέγχους. Σε πολλές περιπτώσεις, για την επικοινωνία μεταξύ των μελών, χρησιμοποιούνταν κωδικοποιημένη φρασεολογία και συνθηματικά προσωνύμια, πολλαπλές τηλεφωνικές συνδέσεις, οι οποίες εναλλάσσονταν σε σύντομα χρονικά διαστήματα, τ/φ συνδέσεις που ανήκαν σε ανύπαρκτα άτομα (*ghost numbers*), καθώς και κρυπτογραφημένες ή μη διαδικτυακές εφαρμογές επικοινωνίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε, όπως αναφέρθηκε και στη χρήση νομότυπων δομών, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών από μέλη εγκληματικών οργανώσεων, χρησιμοποιώντας την νόμιμη εργασία τους, ως προκάλυμμα της δράσης τους (διακίνηση εντός καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, πώληση σε χρήστες από μέλος που εργαζόταν ως διανομέας φαγητού / καφέ ή ως οδηγός ταξί). Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε η εγκατάσταση συστημάτων καταγραφής εικόνας και ήχου σε οικίες, που χρησιμοποιούσαν ως χώρους αποθήκευσης,

διακίνησης ή εργαστήρια, για κατόπτευση του περιβάλλοντος χώρου και έγκαιρη σε ενδεχόμενους αιφνίδιους ελέγχους. Επιπλέον, εξαρθρώθηκαν ε.ο. οι οποίες χρησιμοποιούσαν φορητούς ασυρμάτους - πομποδέκτες συντονισμένους στις συχνότητες των αστυνομικών αρχών, προκειμένου να ενημερώνονται για την επιχειρησιακή δράση και την αποφυγή τους κατά τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Στις υποθέσεις που αφορούσαν σε καλλιέργεια φυτών κάνναβης σε εξωτερικούς χώρους, επιλέγονταν, απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες, ορεινές ή δασικές περιοχές, οι οποίες λόγω της μορφολογίας του εδάφους και της φυσικής κάλυψης από την υπάρχουσα βλάστηση, ήταν εξαιρετικά δύσκολο να εντοπιστούν. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε στους τρόπους εισαγωγής μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης στην ελληνική επικράτεια, διαπιστώθηκε η συγκεκριμένη απόπειρα εισαγωγής σε εμπορευματοκιβώτια, που περιείχαν νόμιμο φορτίο με μπανάνες ή άλλα προϊόντα, εντός ειδικά διαμορφωμένων κρυπτών στα τοιχώματα ή στον ψυκτικό μηχανισμό αυτών, από χώρες της Λατινικής Αμερικής, με σκοπό την περαιτέρω διακίνηση στην ευρωπαϊκή επικράτεια και τη Χώρα μας.

Αναφορικά με τη νομιμοποίηση των κερδών από τις παράνομες δραστηριότητές τους, οι ε.ο. χρησιμοποιούσαν, στις περιπτώσεις που αυτό κατέστη εφικτό να διακριβωθεί, **βασικές μεθόδους ξεπλύματος** με μικρά ή μεγαλύτερα χρηματικά ποσά, μέσω αγοράς οχημάτων ή ακίνητης περιουσίας, πολυτελούς διαβίωσης, επένδυσης σε κρυπτονομίσματα ή επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούσαν σε λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

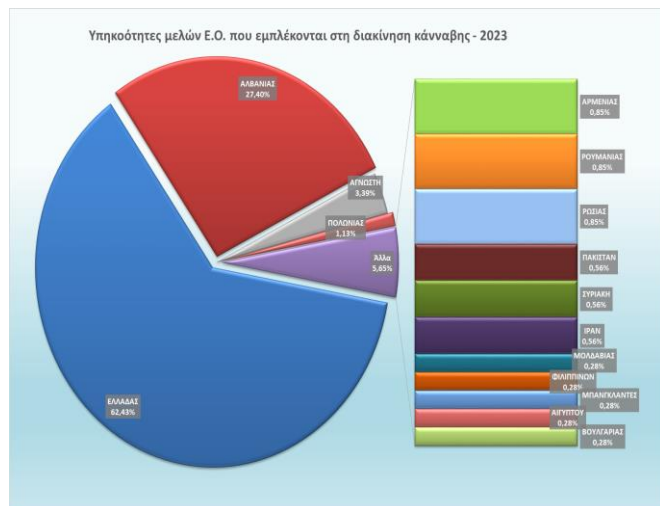
Όπως προαναφέρθηκε, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση κάνναβης** σε οποιαδήποτε μορφή (κατεργασμένη ή ακατέργαστη), *συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλλιεργούσαν φυτά κάνναβης σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, με σκοπό τη διακίνηση ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης*, ήταν οι περισσότερες από τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν. Σημαντικό ποσοστό αυτών, εμπλεκόταν στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups).

Συγκεκριμένα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα, πρωτίστως, κοκαΐνη και σε μικρότερο βαθμό ηρωίνη και συνθετικά ναρκωτικά. Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν, στην πλειοψηφία τους, ιεραρχική δομή σε ποσοστό 67,5%, ενώ στις λοιπές, δεν διακριβώθηκε η ύπαρξη σχέσεων ιεραρχίας και η λήψη αποφάσεων πραγματοποιούνταν από κοινού μεταξύ των μελών. Τα μέλη τους ήταν κυρίως ημεδαποί (κατά 62,43%), με τους υπηκόους Αλβανίας να ακολουθούν στη δεύτερη θέση (σε ποσοστό 27,4%). Μικρότερη συμμετοχή είχαν υπήκοοι άλλων χωρών (Πολωνίας, Αρμενίας, Ρουμανίας, Ρωσίας, Πακιστάν, Συρίας, Ιράν, Μολδαβίας, Φιλιππίνων, Μπανγκλαντές, Αιγύπτου και Βουλγαρίας).

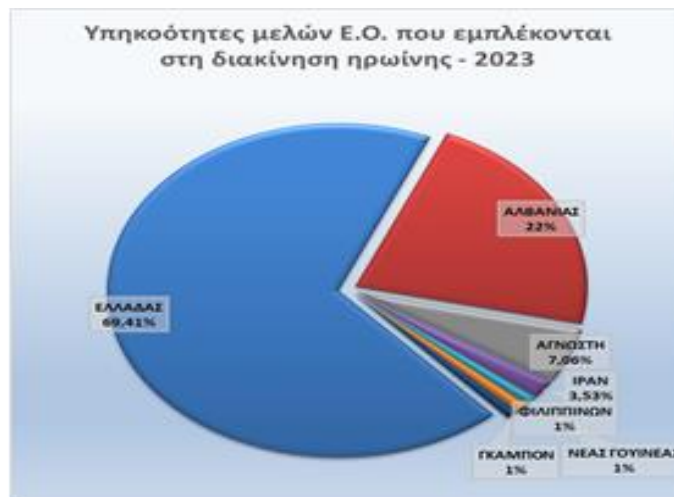
Όπως και στα προηγούμενα έτη, το 2023, καταγράφεται σημαντική παρουσία ημεδαπών και Αλβανών υπηκόων, όσον αφορά την προέλευση των μελών των ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κάνναβης, η οποία εκδηλώνεται τόσο με ομοιογενείς ε.ο., στις οποίες η πλειοψηφία των μελών είναι είτε ελληνική είτε αλβανικής υπηκοότητας, όσο και σε ανομοιογενείς, οι οποίες απαρτίζονται από περίπου ίσο αριθμό Ελλήνων και Αλβανών. Ειδικότερα, από τις είκοσι επτά (27) εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση κάνναβης, τριάντα πέντε (35) απαρτίζονταν, τόσο από ημεδαπούς, όσο και από Αλβανούς υπηκόους (ανομοιογενείς, *εγχώριες και αλλοδαπές*), τριάντα πέντε (35) από ημεδαπούς υπηκόους (κατά *συντριπτική πλειοψηφία*) και δώδεκα (12) από υπηκόους Αλβανίας (κατά *συντριπτική πλειοψηφία*). Οι λοιπές απαρτίζονταν από μέλη διαφόρων εθνικοτήτων (Πολωνική, Αρμενίας, Μολδαβίας, Συρίας κ.α.).

Στο ακόλουθο γράφημα παρατίθενται οι υπηκοότητες μελών ε.ο., οι οποίες δραστηριοποιήθηκαν στη διακίνηση κάνναβης σε οποιαδήποτε μορφή, αποκλειστικά ή συνδυαστικά με άλλες ουσίες.

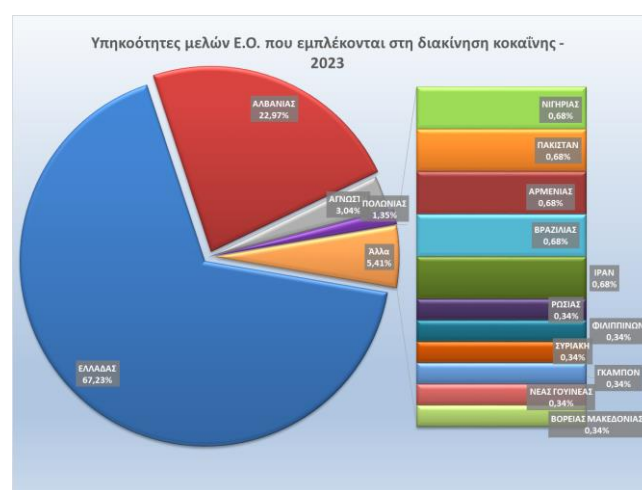
Γράφημα 14

Γράφημα 15

Γράφημα 16

Βασικό γνώρισμα των παγκόσμιων δικτύων **διακίνησης κοκαΐνης** είναι η ίδρυση εταιρειών-βιτρίνων (shell companies), οι οποίες διευκολύνουν τόσο τη μεταφορά των ναρκωτικών σε συνδυασμό με εμπορεύματα, όσο και τη νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων (μέσω σύστασης εταιρειών, αγοράς ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή μεταφοράς χρημάτων σε offshore εταιρείες). Ειδικά τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ότι η Ελλάδα, όπως και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, εξαιτίας των λιμανιών της, έχει χρησιμοποιηθεί από εγκληματικές οργανώσεις είτε ως χώρα διέλευσης είτε ως τελικός προορισμός, για μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης, που μεταφέρονται μέσω πλοίων από την Κεντρική και Νότια Αμερική, κρυμμένες μέσα σε νόμιμα φορτία, όπως κιβώτια με μπανάνες, ανανάδες ή σε κρύπτες εντός των τοιχωμάτων ή των ψυκτικών μηχανισμών των εμπορευματοκιβωτίων.

Στην Ελλάδα, από τις υποθέσεις που ερευνήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις, υπήρχε διακίνηση και άλλων ναρκωτικών ουσιών, κυρίως κάνναβης, ενώ σε μικρότερο βαθμό, διακινούνταν ηρωίνη και συνθετικά ναρκωτικά. Οι περισσότερες εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση κοκαΐνης, είχαν ιεραρχική δομή (44 υποθέσεις, ποσοστό 74,58%). Επιπλέον, όσον αφορά την υπηκοότητα των μελών, διαπιστώθηκε ότι σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν Έλληνες (67,23%) και Αλβανοί (22,97%), ενώ ακολουθούν σε πολύ μικρότερο ποσοστά υπήκοοι από την Πολωνία, τη Νιγηρία, το Πακιστάν, την Αρμενία, τη Βραζιλία, το Ιράν και άλλες χώρες.

Ο τρόπος δράσης των εγκληματικών ομάδων που επικεντρώνονται στη **διακίνηση ηρωίνης**, περιλαμβάνει τα στάδια της εισαγωγής, της εσωτερικής διανομής και της εξαγωγής των ναρκωτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Τα στάδια της παραγωγής, επεξεργασίας και συγκέντρωσης, πραγματοποιούνται, κυρίως, σε χώρες της Ασίας και φτάνουν στη Χώρα μας μέσω της Τουρκίας. Η εσωτερική διακίνηση υλοποιείται, κυρίως, στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Χώρας, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Επιπλέον, όπως και με τις προαναφερθείσες ουσίες (κάνναβη και κοκαΐνη), διαπιστώθηκε ότι, σε σημαντικό βαθμό, οι ομάδες αυτές, εμπλέκονται στην παράλληλη διακίνηση πολλών ουσιών (Polydrug groups). Οι εγκληματικές αυτές οργανώσεις, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, διαθέτουν ιεραρχική δομή (16 υποθέσεις, σε ποσοστό 80%). Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί, σε ποσοστό 68,14%, με σημαντική παρουσία Ρομά, ενώ ακολουθούν Αλβανοί υπήκοοι με ποσοστό

22,12%. Εντοπίστηκε επίσης η εμπλοκή υπηκόων Ιράν, νέας Γουινέας, Φιλιππίνων και Γκαμπόν.

Εκτός από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, που ασχολούνταν με τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και εξαρθρώθηκαν, αξίζει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά σε **μία (1) υπόθεση εγκληματικής ομάδας**, η οποία, αν και δεν διέπραττε αδικήματα που εμπίπτουν στη νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών, εντούτοις, ήταν ενεργή στην κατ' επάγγελμα κατασκευή, παρασκευή, προμήθεια, διακίνηση και εμπορία, τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό, σκευασμάτων, που περιείχαν παράνομες και απαγορευμένες **αναβολικές και άλλες ουσίες**, επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία, με σκοπό την αποκόμιση παράνομου περιουσιακού οφέλους.

Η εν λόγω εγκληματική ομάδα ήταν ολιγομελής και τα μέλη ήταν ημεδαποί, που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση αναβολικών ουσιών για χρονικό διάστημα 8 ετών. Η ε.ο., για την παρασκευή των αναβολικών σκευασμάτων, προμηθευόταν ειδικό εξοπλισμό από το εξωτερικό και κυρίως από εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στην Κίνα, τη Βουλγαρία, τη Βοσνία Ερζεγοβίνη, την Ινδία και το Ηνωμένο Βασίλειο στην, κατά περίπτωση, εμπορία, πρώτων υλών και εργαστηριακού εξοπλισμού. Προς τις χώρες αυτές εντοπίστηκε πληθώρα οικονομικών συναλλαγών με αποστολές εμβασμάτων, μέσω ιδιωτικών εταιρειών μεταφοράς χρημάτων

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών**, επεκτεινόταν και σε εταιρείες ταχυμεταφορών, υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούσε για την αποστολή με δέματα των σκευασμάτων στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού (ανάμεσα στο πελατολόγιο της εντοπίστηκαν αθλητές στις Η.Π.Α., τη Γαλλία, την Πολωνία κ.α.). Επιπρόσθετα, για την προώθηση των προϊόντων της, τα μέλη της ε.ο. χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο, έχοντας θέσει σε λειτουργία σχετική ιστοσελίδα, για τη δημιουργία της οποίας είχαν αξιοποιήσει υπηρεσίες άλλων νόμιμων ιστοσελίδων για δημιουργία / διατήρηση ιστοτόπων. Όσον αφορά στη μεταφορά χρημάτων, πέραν των εταιρειών ταχυπληρωμών που προαναφέρθηκαν, πραγματοποιούσαν πληθώρα συναλλαγών μέσω κρυπτονομισμάτων (εντοπίστηκαν λογαριασμοί σε 48 εταιρείες συναλλαγών κρυπτονομισμάτων), μέθοδος που

δυσχεραίνει τη διακρίβωση της προέλευσης και ροής των χρημάτων από τις διωκτικές αρχές.

Τέλος, τα έσοδα από την παράνομη δραστηριότητα της, **επιχειρούσαν να τα νομιμοποιήσουν** είτε με τη χρήση βασικών μεθόδων ξεπλύματος (μέσω της αγοράς διάφορων αγαθών: ακριβά οχήματα κ.α.), είτε μέσω της εισαγωγής τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, διακινώντας χρηματικά ποσά μέσω εταιρειών μεταφοράς χρημάτων, οι οποίες εμπίπτουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα, έχοντας δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (Γερμανία).

4.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.

4.3.1. Παρούσα Κατάσταση.

Σε σχέση με το 2022, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα, εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «προορισμού» (οπλισμός προερχόμενος από Βουλγαρία, Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Σερβία, Κόσσοβο, Μαυροβούνιο), για την κάλυψη των αναγκών της «εγχώριας» αγοράς (μεμονωμένους δράστες ή/και ομάδες που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας), αλλά και «ενδιάμεση» (transit) χώρα [κυρίως με προορισμό την Τουρκία, Συρία, Ιράκ, Λιβύη ή/και χώρες της Ε.Ε.], ένεκα της γεωγραφικής της θέσης.

Διεθνώς, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, περιοχή Κοσόβου), της Αν. Ευρώπης (χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., Σλοβακία) αλλά και οι Η.Π.Α., αποτελούν σημαντικές χώρες-«πηγή» διακινούμενων πυροβόλων όπλων,

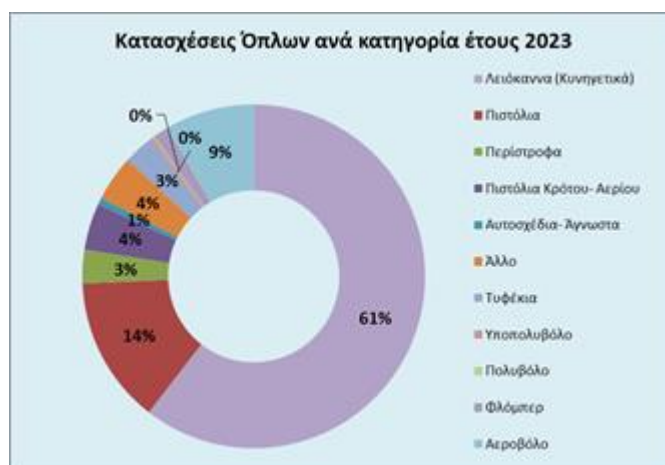
απενεργοποιημένων όπλων και ανταλλακτικών μερών αυτών, όπως και χειροβομβίδων⁴⁶.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις, σε ευρωπαϊκό έδαφος κατά το παρελθόν (λ.χ. Παρίσι, Νοέμβριος 2015- Βρυξέλλες, Μάρτιος 2016), έχουν οδηγήσει στη λήψη σχετικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης όπλων⁴⁷, μιας αγοράς η οποία, κατά βάση, σε διεθνές επίπεδο, τελεί υπό τον έλεγχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, οδήγησε στη διακοπή προσφοράς τροποποιημένων όπλων (ακουστικής επέκτασης) και στην αύξηση του αριθμού πωλήσεων εναλλακτικών τύπων πυροβόλων όπλων που μπορούν εύκολα να μετατραπούν (flobert, πιστόλια αερίου)⁴⁸. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καταγράφεται μια αύξηση των κατασχέσεων των λεγόμενων «συναρμολογούμενων» πυροβόλων όπλων. Η χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας, το διαδίκτυο γενικότερα, οι αγορές στο Darknet (οι οποίες τείνουν να φθίνουν με το πέρασμα του χρόνου) και ιδίως τα διαδικτυακά καταστήματα και οι πλατφόρμες (web platforms), έφεραν πρόσφατα τη διακίνηση πυροβόλων όπλων σε μια νέα εποχή, όπου τα γεωγραφικά εμπόδια δεν αποτελούν πλέον θέμα και οι διακινητές είναι λιγότερο πιθανό να διωχθούν, λόγω της χρήσης εργαλείων όπως το Tor, που επιτρέπουν στους χρήστες να αποκρύπτουν τη μοναδική διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet (IP)⁴⁹.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17⁵⁰

Όσον αφορά τις παραβάσεις Νομοθεσίας Περί Όπλων, για το 2023, παρατηρείται αύξηση των υποθέσεων κατά 5,83% σε σχέση με το 2022 (12.237 από 11.563 υποθέσεις). Η αύξηση αυτή, ιδιαίτερα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, εκτιμάται ότι οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων αναφορικά με τη νομοθεσία για τα κυνηγετικά όπλα (λήξη αδειών κατοχής κυνηγετικών όπλων και μη ανανέωσή τους).

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

Από το σύνολο των κατασχέσεων των όπλων στην Ελληνική Επικράτεια το 2023, προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο μέρος αυτών, αφορά σε λειόκαννα (κυνηγετικά) όπλα, ακολουθούμενο, με μεγάλη διαφορά, από τα πιστόλια και τα αεροβόλα.

Η παράνομη διακίνηση οπλισμού, αποτελεί πεδίο προσέλκυσης εγκληματικών ομάδων, αλλά και μεμονωμένων δραστών-διακινητών, οι οποίοι έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται «ad hoc»⁵¹

⁴⁶ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

⁴⁷ Η μείωση του κινδύνου σε βάρος των πολιτών και η διάλυση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση, διανομή και χρήση πυροβόλων όπλων, αποτελεί μία από τις περιοχές «προτεραιότητας» (priority crime areas) για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος της Ευροπόλ, στο πλαίσιο του πολυετούς στρατηγικού σχεδιασμού EMPACT και του Ευρωπαϊκού Κύκλου Πολιτικής (EU Policy Cycle) 2018-2021.

⁴⁸ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής Mid-Term SOCTA 2019 της EUROPOL και Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

⁴⁹ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC

⁵⁰ Τα στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2020 -2023 αντλήθηκαν από τις Νέες Σηματικές Αναφορές του POL.

⁵¹ Πρόκειται για το «crime as service model» (Βλ. Σχετ. με ορισμό: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 της EUROPOL).

με διάφορες εγκληματικές ομάδες, προμηθεύοντας τους παράνομα με οπλισμό.

Επιπλέον, εγκληματικές ομάδες προσελκύονται στην παράνομη διακίνηση όπλων μέσω άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων που ήδη ασκούν, αξιοποιώντας τις επαφές, τις υποδομές και τις οδούς άλλων παράνομων μεταφορών (λ.χ. ναρκωτικών)⁵².

Αναφορικά με τους τρόπους διακίνησης, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές το 2023 σε σχέση με το 2022. Αυτή, εξακολουθεί να πραγματοποιείται χερσαία [με οχήματα (Ι.Χ – Φ/Γ) σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου/εξόδου Χώρας (Αλβανίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας, Βόρειας Μακεδονίας) ή/και πεζή από μη θεσμοθετημένα σημεία εισόδου (κυρίως Ε/Τ μεθόριο) και στη συνέχεια απόκρυψη σε συγκεκριμένα σημεία (κυρίως στην Ε/Α μεθόριο)], θαλάσσια (με πλοία φορτωμένα σε container, κρυμμένα με άλλα εμπορεύματα) και εναέρια (με *aircouriers*, οι οποίοι τα είχαν κρυμμένα σε αποσκευές ή μέσω αεροπορικών δεμάτων).

Περαιτέρω, δημοφιλή μεθοδολογία δράσης (modus operandi) και το 2023 συνιστά η νόμιμη εισαγωγή από εταιρίες εμπορίας οπλισμού χωρών της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία⁵³) και όχι μόνο (Τουρκία), διαφόρων αεροβόλων όπλων, πιστολιών κρότου-αερίου και λοιπών απενεργοποιημένων όπλων, φυσιγγίων κρότου-αερίου και η μετατροπή τους -στη συνέχεια- σε πυροβόλα όπλα και φυσιγγια αυτών, τα οποία διακινούνται στην εγχώρια αγορά. Προς τούτο, συνήθως μέλη τους διατηρούν νομίμως καταστήματα εμπορίας όπλων.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν διαπιστωθεί διασυνδέσεις μεταξύ ατόμων που δραστηριοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα και δη στην παράνομη διακίνηση όπλων και μελών τρομοκρατικών οργανώσεων. Τα τελευταία χρόνια, η χρήση όπλων προερχόμενων από την πρώην Γιουγκοσλαβία για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων από τζιχάντ τρομοκράτες στη Δυτική Ευρώπη, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιδέα, ότι η εμπορία πυροβόλων

όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τρομοκρατία συνδέονται στενά⁵⁴.

Επίσης, τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη διακίνηση των εγκληματικών τους προσόδων (εταιρείες μεταφοράς χρημάτων, ταχυμεταφορών, τραπεζικά ιδρύματα, λεωφορεία του ΚΤΕΛ), αλλά και του παράνομου οπλισμού (εταιρείες ταχυμεταφορών, καταστήματα εμπορίας όπλων, σκοπευτικές λέσχες, σύσταση ναυτιλιακών εταιριών στην αλλοδαπή). Περαιτέρω, αναπτύσσουν συνεργασίες με νόμιμους εμπόρους και εταιρίες εμπορίας όπλων στην αλλοδαπή, εισάγοντας νόμιμα τον οπλισμό στη χώρα μας, τον οποίο στη συνέχεια τον τροποποιούν-μετασκευάζουν.

4.3.2. Εγκληματικές Ομάδες

Η παράνομη διακίνηση όπλων εξακολουθεί να αποτελεί, κατά κύριο λόγο, δευτερογενή εγκληματική δραστηριότητα των ομάδων που εμπλέκονται σε αυτήν. Το 2023, **δε διαπιστώθηκε δραστηριοποίηση εγκληματικής ομάδας στον συγκεκριμένο τομέα.**

4.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.

4.4.1 Παρούσα κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών έχει καταστεί, τα τελευταία χρόνια, μία από τις κυριότερες εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα. Η ένταση του φαινομένου αυτού, εξαρτάται άμεσα από τις μεταβαλλόμενες διεθνείς κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, την καθιστά μία από τις βασικές «πύλες» μη νόμιμης εισόδου αλλοδαπών στην Ευρώπη, οι οποίοι έχουν ως τελικό στόχο, κυρίως τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Η ένταση των μεταναστευτικών πιέσεων, συνδέεται άμεσα με τις εξελίξεις στις χώρες προέλευσης, διέλευσης ή προσωρινής παραμονής των μεταναστών, που συχνά προέρχονται από τη **Νότια και Κεντρική Ασία, τη Μέση Ανατολή, την Τουρκία** και τη Βόρεια Αφρική.

⁵² Βλ. σχετικά Έκθεση Mid-Term SOCTA 2023 της EUROPOL.

⁵³ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 και Έκθεση Mid-Term SOCTA 2023 της EUROPOL.

⁵⁴ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

Η Ελλάδα, αποτελεί τη μοναδική χώρα στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δέχεται μεταναστευτικές ροές από δύο βασικές και ανεξάρτητες μεταξύ τους διαδρομές προς την Ευρώπη. Συγκεκριμένα, συνιστά κομβικό σημείο του **Διαδρόμου της Ανατολικής Μεσογείου (East-Med route)**, ο οποίος χρησιμοποιείται από τα εγκληματικά δίκτυα για την προώθηση προς την Ευρώπη μεταναστών προερχόμενων από χώρες της Ασίας, ενώ παράλληλα, ιδίως τα τελευταία έτη, εντοπίζεται αυξημένη πίεση στον τομέα της παράνομης μετανάστευσης μέσω του **Διαδρόμου της Κεντρικής Μεσογείου (Central-Med)**, για μετανάστες προερχόμενους από χώρες της βορείου Αφρικής και διάφορες υπο-σαχάριες χώρες.

Όσον αφορά στη Χώρα μας, ο Διάδρομος της Ανατολικής Μεσογείου δημιουργεί τις σημαντικότερες προκλήσεις ασφαλείας, λόγω των χρόνιων ζητημάτων που λειτουργούν αθροιστικά, καθώς και της πολιτικο-οικονομικής αστάθειας στις χώρες προέλευσης και διέλευσης των μεταναστών με ασιατική καταγωγή που επιδιώκουν να φτάσουν στην Ευρώπη. Η διαδρομή τους ολοκληρώνεται με τη διασύνδεση της μεταναστευτικής οδού της Ανατολικής Μεσογείου με την **οδό των Δυτικών Βαλκανίων** και ακολούθως τη μετάβαση στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Αξίζει να σημειωθεί ότι, τα νότια σύνορα αυτής της Διαδρομής, μεταξύ Αλβανίας, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και Ελλάδας, καθώς και το τμήμα Βουλγαρίας - Σερβίας, παραμένουν κύρια σημεία επιλογής για την είσοδο μεταναστών από την Ασία στην Ε.Ε., καθώς τα δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, επιδιώκουν να διευκολύνουν τις δευτερογενείς μετακινήσεις από τα πρώτα σημεία εισόδου στην Ευρώπη.

Μετά την επιδημιολογική κρίση, που διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο, όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια, στη μείωση των μεταναστευτικών πιέσεων, τόσο διεθνώς, όσο και στη Χώρα μας και καταγράφηκε μέσω της αξιοσημείωτης μείωσης των συλλήψεων παρανόμως εισερχομένων αλλοδαπών και

διακινητών τα έτη 2020 και 2021⁵⁵, η ένταση του φαινομένου, τουλάχιστον σε επίπεδο ποσοστιαίων αυξήσεων, επανέρχεται σταδιακά στα επίπεδα της προ-COVID περιόδου⁵⁶.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

Ειδικότερα, η **αυξητική τάση** που είχε διαφανεί το 2022, εντοπίζεται με ισχυρότερες πλέον ενδείξεις το 2023, που αφορούν στον αριθμό των εμπλεκόμενων διακινητών και μεταναστών και στη συχνότητα διάθεσης των υπόψη παράνομων υπηρεσιών. Στο παραπάνω Γράφημα διαφαίνεται, μέσω της εξέτασης του απόλυτου αριθμού συλλήψεων αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια, η προαναφερθείσα αυξητική τάση πριν την εκδήλωση της πανδημίας (2018-2019), η κάμψη των μεταναστευτικών πιέσεων κατά τη διάρκεια αυτής (2020-2021) και η επάνοδος σε απόλυτους αριθμούς συλλήψεων που ξεκίνησε μετά το τέλος της (2022-2023).

⁵⁵Τα έτη 2020 και 2021 χαρακτηρίζονται από σημαντική μείωση των απόλυτων αριθμών συλληφθέντων διακινητών και διακινούμενων, η οποία, δύναται να αιτιολογηθεί εξαιτίας των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της διασποράς της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, που συνεπακόλουθα οδήγησαν, αφενός, στον **περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και των διασυνοριακών μετακινήσεων και αφετέρου, σε αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης.**

⁵⁶Το 2019, καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 32,50% (σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος) σε συνέχεια της αύξησης που είχε καταγραφεί το 2018 (κατά 37,08%). Ωστόσο, σημαντικές μειώσεις είχαν καταγραφεί τα έτη 2017 και 2016 (κατά 66,75% και 77,53%, αντίστοιχα).

Αντιθέτως, το 2020 συγκριτικά με το 2019, είχε καταγραφεί μείωση της τάξεως του 61,77% σε αντίθεση με την αυξητική τάση των ετών 2018-2019. Ομοίως κατά το έτος 2021 καταγράφηκε περαιτέρω μείωση κατά 19,62% συγκριτικά με το έτος 2020.

Συγκεκριμένα, οι συλλήψεις⁵⁷ μεταναστών για παράνομη είσοδο και παραμονή, κατά το έτος **2023**, σε σύγκριση με το 2022, παρουσιάζουν **αύξηση** της τάξης του **46,97%**, γεγονός που μεταφράζεται σε **72.104 συλλήψεις**, έναντι 49.061 συλλήψεων του προηγούμενου έτους⁵⁸. Ωστόσο, παρουσιάστηκε πολύ μικρή αύξηση στις συλλήψεις των διακινητών, της τάξης του 0,20%, που αντιστοιχεί σε 1.481 συλλήψεις κατά τον εξεταζόμενο μήνα, έναντι 1.478 του προηγούμενου έτους. Ωστόσο, παρά την προαναφερόμενη αυξητική τάση, αξίζει να σημειωθεί ότι, ο αριθμός των διακινητών και αλλοδαπών που συνελήφθησαν το 2023 για παράνομη είσοδο και παραμονή στην ελληνική επικράτεια, δεν ανήλθε στο επίπεδο των ετών 2018 και 2019.

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Ανωτέρω, παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην Επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά τα έτη από το 2013 έως το 2023.

Το 2023, παρατηρούνται ορισμένες διαφοροποιήσεις συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, αναφορικά με τις κυριότερες υπηκοότητες που εντοπίζονται μεταξύ των συλληφθέντων αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή

στη Χώρα. Ποσοστιαία, η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στις συλλήψεις υπηκόων **Συρίας**, **Ιράκ** και προερχόμενων εκ **Παλαιστινιακού εδάφους** (152,97%, 136,81% και 131,40%, αντίστοιχα). Αριθμητικά, η μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάζεται, κατά φθίνουσα σειρά, στους υπηκόους **Συρίας**, **Αφγανιστάν**, προερχόμενων εκ **Παλαιστινιακού εδάφους** και **Ιράκ**.

Τα ανωτέρω μπορούν να θεωρηθούν απόρροια των εξελίξεων στις χώρες προέλευσης των αλλοδαπών. Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις διεθνών οργανισμών⁵⁹, οι **Αφγανοί** και οι **Σύροι**, θα συνεχίσουν να αποτελούν τις μεγαλύτερες ομάδες παράνομων μεταναστών στην οδό της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς αντιμετωπίζουν πολλαπλές πιέσεις τόσο στις χώρες τους όσο και σε τρίτες χώρες που φιλοξενούν εκτοπισμένους πληθυσμούς⁶⁰. Αυτό λειτουργεί ως παράγοντας ώθησης για τους Αφγανούς μετανάστες, οι οποίοι δύναται να επιδιώξουν να μετακινηθούν προς τα δυτικά, ιδίως σε περιόδους του έτους με ευμενείς καιρικές συνθήκες, κατά τις οποίες είναι ευκολότερο να διασχίσουν τα βουνά του Αραράτ.

Στη Συρία, οι οικονομικές δυσχέρειες συνεχίζουν να επιδεινώνονται εν μέσω πολύπλοκων κοινωνικοπολιτικών ζυμώσεων, απειλώντας με αποσταθεροποίηση, σε διάφορα μέρη της χώρας. Αυτό επηρεάζει αναπόφευκτα το περιβάλλον της ασφάλειας και αναζωπυρώνει τους ήδη ενεργούς παράγοντες ώθησης για μετανάστευση.

Εκτός από τους προαναφερθέντες αποσταθεροποιητικούς παράγοντες, η κλιμάκωση της σύγκρουσης μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς, που μέχρι στιγμής περιορίζεται στη Λωρίδα της Γάζας και έχει ήδη οδηγήσει σε αύξηση των προερχόμενων ατόμων από τα παλαιστινιακά

⁵⁹ Πηγή: European Border and Coast Guard Agency (FRONTEX): Annual Risk Analysis 2024 / 2025

⁶⁰ Το Πακιστάν και το Ιράν, που φιλοξενούν το καθένα πάνω από τρία εκατομμύρια εκτοπισμένους Αφγανούς, φέρονται να έχουν αυξήσει τις προσπάθειές τους για τον επαναπατρισμό μη καταγεγραμμένων ατόμων και ατόμων χωρίς άδεια διαμονής. Τα μέτρα αυτά ήρθαν στο πλαίσιο ανησυχιών για την ασφάλεια, οικονομικών πιέσεων και ενόψει των εθνικών εκλογών που διοργανώθηκαν στις αρχές του 2024. Τα μέτρα του Πακιστάν αναμένεται να επηρεάσουν περίπου 1,7 εκατομμύρια μη καταγεγραμμένους Αφγανούς. Εν τω μεταξύ, το Ιράν επίσης φέρεται να επαναπάτρισε περίπου 1,2 εκατομμύρια Αφγανούς το 2023.

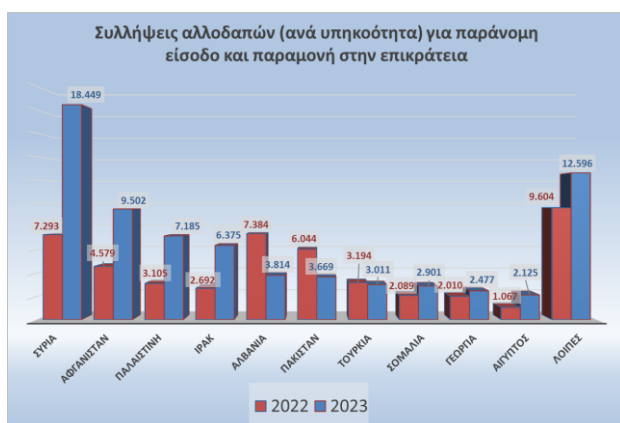
⁵⁷ Από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

⁵⁸ Το 2022, οι συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια παρουσίασαν, για πρώτη φορά μετά το 2019, σημαντική αύξηση κατά 29,06% , συγκριτικά με το προγενέστερο έτος (2021) . Συγκεκριμένα, το 2022, πραγματοποιήθηκαν 49.061 συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια (από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές), έναντι 38.013 συλλήψεων το 2021 και 47.293 το 2020, πλην όμως παρέμειναν σημαντικά χαμηλότερες συγκριτικά με τις 123.710 που πραγματοποιήθηκαν το 2019.

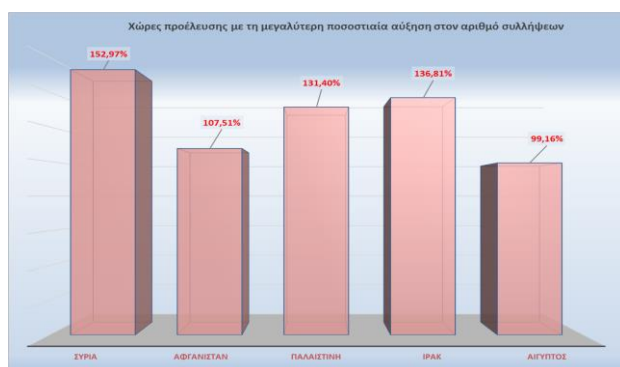
εδάφη, κινδυνεύει να επεκταθεί ή τουλάχιστον να επηρεάσει γειτονικά κράτη με αδύναμες οικονομίες. Αυτές οι χώρες, φιλοξενούν ήδη εκτοπισμένους μετανάστες, ως απόρροια πολεμικών συγκρούσεων προηγούμενων ετών, γεγονός που αυξάνει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και δημιουργεί στο εσωτερικό τους συνθήκες ώθησης προς νέες μεταναστευτικές ροές.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα των βασικότερων υπηκοοτήτων αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές, στην Επικράτεια το έτος 2023, συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό συλληφθέντων το 2022 και γράφημα με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μεταβολές στον αριθμό των συλλήψεων για παράνομη είσοδο και διαμονή συγκριτικά με το 2022.

ΓΡΑΦΗΜΑ 21

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

Αναφορικά με τους διακινητές των μεταναστών, εκτιμάται ότι πάνω από το 90% των υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν στην Ε.Ε. παράνομα, προσφεύγουν σε διακινητές, οι οποίοι είναι, κυρίως, οργανωμένοι σε εγκληματικές ομάδες. Τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης, αποκομίζουν σημαντικά κέρδη από τις

δραστηριότητές τους, με τα εκτιμώμενα έσοδα παγκοσμίως, να κυμαίνονται μεταξύ 4,7 και 6 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως, σύμφωνα με διεθνείς Οργανισμούς⁶¹. Επομένως, η δυναμική και αποφασιστική αντιμετώπιση των διακινητών, αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για τη μείωση της παράνομης μετανάστευσης. Το 2023, οι Υπηρεσίες Δίωξης (ΕΛΑΣ, Λ.Σ.- ΕΛΑΚΤ) συνέλαβαν συνολικά **1.481** άτομα για διακίνηση παράνομων μεταναστών, είτε μεμονωμένα είτε ως μέλη εγκληματικών δικτύων. Οι κύριες εθνικότητες των συλληφθέντων ήταν **Έλληνες, Σύροι, Τούρκοι και Αλβανοί**, με 312, 265, 146 και 101 συλλήψεις αντίστοιχα. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί η εντυπωσιακή αύξηση στις συλλήψεις **Αιγυπτίων** υπηκόων για διακίνηση παράνομων μεταναστών, με 81 συλλήψεις το 2023 σε σύγκριση με 21 το 2022, σημειώνοντας αύξηση 285,71%.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, οι κύριες εθνικότητες των διακινητών, παραμένουν σχετικά σταθερές τα τελευταία χρόνια, χωρίς σημαντικές μεταβολές. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι υπάρχει μια σαφής συσχέτιση μεταξύ των εθνικοτήτων των παράνομα διακινούμενων μεταναστών και των διακινητών, που αναλαμβάνουν τη μεταφορά τους προς την Ευρώπη. Συγκεκριμένα, οι διακινητές προέρχονται είτε από τις χώρες καταγωγής των μεταναστών, είτε από τις χώρες διέλευσης, υποδεικνύοντας έτσι έναν άμεσο δεσμό, μεταξύ των δύο ομάδων.

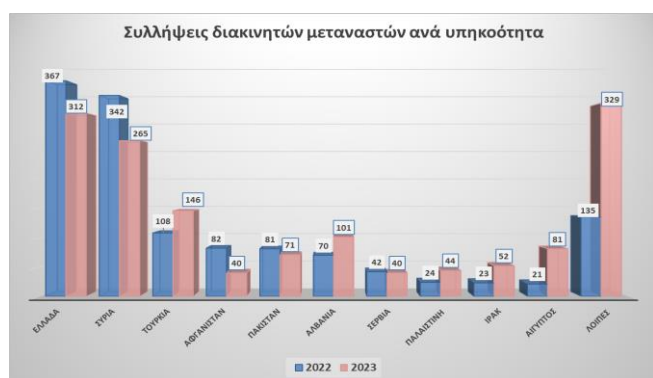
Ακολούθως, παρατίθενται γραφήματα: α) συνολικού αριθμού διακινητών που συνελήφθησαν από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), τα έτη από το 2013 έως το 2023) και β) κυριότερων υπηκοοτήτων διακινητών μεταναστών που συνελήφθησαν το 2023 συγκριτικά με το 2022.

⁶¹ Διεθνής Έκθεση σχετικά με την Διακίνηση Μεταναστών (Γραφείο Ηνωμένων Εθνών 2018)

ΓΡΑΦΗΜΑ 23

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

Εξετάζοντας τις περιοχές εντοπισμού και σύλληψης, το 2023, παρατηρήθηκε σημαντική **αύξηση** στις συλλήψεις για **παράνομη είσοδο από την Τουρκία**, οι οποίες ανήλθαν στις 49.437, σημειώνοντας αύξηση 143,46% σε σύγκριση με τις 20.306 συλλήψεις του 2022. Στις Γενικές Περιφερειακές Αστυνομικές Διευθύνσεις (ΓΕ.Π.Α.Δ.) Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση, καταγράφηκε στην Α' Διεύθυνση Αστυνομίας Δωδεκανήσου, όπου οι συλλήψεις ανήλθαν στις 8.594 έναντι 1.305 το προηγούμενο έτος.

Σε απόλυτους αριθμούς, η Διεύθυνση Αστυνομίας Λέσβου αντιμετώπισε τη μεγαλύτερη πίεση, με 13.119 συλλήψεις το 2023, έναντι 3.509 το 2022, σημειώνοντας αύξηση 273,87%. Συνολικά στα **νησιά του Αιγαίου**, οι συλλήψεις αυξήθηκαν κατά 253,86%, φτάνοντας τις 39.505 σε σύγκριση με τις 11.164 του 2022. Επιπλέον, παρατηρήθηκε αύξηση 14,02% στις συλλήψεις που πραγματοποιήθηκαν σε άλλες περιοχές της Χώρας, που δεν συνορεύουν άμεσα με την Τουρκία, αλλά οι μεταναστευτικές ροές εξακολουθούν να προέρχονται από αυτή,

σύμφωνα με στοιχεία του Λιμενικού Σώματος/ΕΛ.ΑΚΤ..

Στις Διευθύνσεις Αστυνομίας Αλεξανδρούπολης και Ορεστιάδας, σημειώθηκε μικρή αύξηση κατά 16,96% στις συλλήψεις, φτάνοντας τις 5.710 το 2023, σε σύγκριση με τις 4.882 το 2022. Αντίθετα, στις Διευθύνσεις Αστυνομίας Ροδόπης, Δράμας, Ξάνθης και Σερρών παρατηρήθηκε μείωση κατά 15,25% στις συλλήψεις. Στις υπόλοιπες μεθοριακές περιοχές της Χώρας, σημειώθηκε συνολική μείωση στις συλλήψεις για παράνομη είσοδο.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι, τα εγκληματικά δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν, κατά κύριο λόγο, τη **θαλάσσια οδό** για την προώθηση των αλλοδαπών στη Χώρα μας από την Τουρκία.

Οι προαναφερόμενες τάσεις εκτιμάται ότι αποτελούν απόρροια πολλών συνιστωσών, οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:

Εφαρμογή της Δήλωσης Ε.Ε.-Τουρκίας: Η εφαρμογή της Δήλωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας για το μεταναστευτικό ζήτημα, σε συνδυασμό με τα μέτρα καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης που έχουν ληφθεί από τις τουρκικές Αρχές έχουν επηρεάσει την ένταση του φαινομένου.

Μέτρα κατά Αφγανών πολιτών στο Πακιστάν και στο Ιράν: Τα αυστηρά μέτρα των Αρχών του Πακιστάν και του Ιράν κατά των Αφγανών πολιτών, που ζουν παράνομα στις χώρες αυτές, τα οποία τους εξαναγκάζουν να τις εγκαταλείψουν, υπό τον φόβο απέλασης.

Γεωγραφική εγγύτητα και προκλήσεις φύλαξης συνόρων: Η εγγύτητα των τουρκικών ακτών με τα νησιά του Αιγαίου και η εκτεταμένη ακτογραμμή της Ελλάδας, καθιστούν ιδιαίτερα δύσκολη τη φύλαξη κατά μήκος αυτής, επί 24ώρου βάσεως, παρ' όλους τους διαθέσιμους πόρους των λιμενικών αρχών και των ενισχυτικών δυνάμεων του FRONTEX.

Κοινωνικο-οικονομική κατάσταση και συγκρούσεις στις χώρες προέλευσης: Η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, καθώς και οι συνεχιζόμενες εμφύλιες συγκρούσεις που ωθούν τους ανθρώπους στη μετανάστευση.

Αντιλήψεις των μεταναστών σχετικά με την προσβασιμότητα στην Ε.Ε.: Οι διακυμάνσεις στις αντιλήψεις των μεταναστών, σχετικά με την προσβασιμότητα και τη δυνατότητα εισόδου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει διαπιστωθεί ότι η επίγνωση ή έστω η φημολογία, στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, για εντατικοποίηση των ελέγχων στα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή/και η υιοθέτηση επιπρόσθετων και αυστηρότερων κριτηρίων στις χώρες προορισμού, αναφορικά με τη διαχείριση των μετακινούμενων πληθυσμών, λειτουργούν αποτρεπτικά τόσο σε εν δυνάμει μετανάστες όσο και σε διακινητές και το αντίστροφο.

Σχέδιο «ΣΑΡΙΣΑ»: Η εφαρμογή του σχεδίου «ΣΑΡΙΣΑ», το οποίο στοχεύει στην αποτροπή της χρήσης της «βαλκανικής οδού» από τα εγκληματικά δίκτυα.

Κλείσιμο συνόρων και ενίσχυση συνοριακών ελέγχων στα Δυτικά Βαλκάνια: Το κλείσιμο των συνόρων και η περαιτέρω ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, καθώς και η τοποθέτηση αποτρεπτικών εμποδίων στις μεθοριακές περιοχές των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, όπως η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και η Σερβία.

Επιχείρηση «ΑΣΠΙΔΑ» στον Έβρο: Η συνέχιση της επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΑ» στην περιοχή του Έβρου, η οποία έχει οδηγήσει στην ανεύρεση άλλων οδών διέλευσης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα μέσω των θαλάσσιων συνόρων Ελλάδας-Τουρκίας.

Κατασκευή φράχτη από τη Βουλγαρία: Η κατασκευή τεχνητού εμποδίου (φράχτη) από τη Βουλγαρία, κατά μήκος των συνόρων της με την Τουρκία, για την αποτροπή της παράνομης εισόδου μεταναστών.

3.4.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2023)	Εγκλήματα συνδεδεμένα με κύρια εγκληματική δραστηριότητα	Άλλο-δαπές	Εγχώριες & Άλλοδαπές	Εγχώριες	Εμπλεκόμενες. Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο ερευνών
24	- Πλαστογραφία - Πλαστογραφία πιστοποιητικών - Ψευδορκία - Αρπαγή - Παράνομη κατακράτηση - Εκβίαση - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα - Παραβάσεις νομοθεσίας περί όπλων - Ψευδής βεβαίωση - Δωροδοκία - Δωροληψία - Κλοπή - Απειλή - Απάτη - Κατάχρηση εξουσίας - Παράβαση καθήκοντος	15	7	2	Προέλευσης: Συρία, Τουρκία, Ιράν, Ιράκ, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Παλαιστίνη, Σομαλία, Νεπάλ, Μπαγκλαντές, Αιγύπτος, Κούβα, Λιβύη Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα, Τουρκία, Αιγύπτος, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Ντουμπάι, Λιβύη Προορισμού: Ελλάδα, Ιταλία, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γενικά), Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Βουλγαρία

Η αύξηση στην ένταση του μεταναστευτικού φαινομένου που αναφέρθηκε προηγουμένως για το έτος 2023, αποτυπώνεται και στα στοιχεία εγκληματικότητας που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα. Στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης, αξιολογήθηκε ότι, από τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές δικωτικές αρχές και αφορούσαν τη διευκόλυνση α) παράνομης εισόδου και μεταφοράς μεταναστών εντός της Χώρας, β) εξόδου αυτών προς χώρες της Ε.Ε. και γ) παράνομης παραμονής τους στη Χώρα, **είκοσι τέσσερις (24)** πληρούν τα κριτήρια ένταξης στην κατηγορία της οργανωμένης εγκληματικότητας και, για τον λόγο αυτό, εξετάστηκαν και αναλύθηκαν λεπτομερώς.

Οι ομάδες αυτές απαρτίζονταν συνολικά από **τριακόσια δεκαοχτώ (318) μέλη**, με το μέγεθός τους να ποικίλλει, κατά περίπτωση (3-102 μέλη, με συχνότερη εμφανιζόμενη σύνθεση αυτή των 4 έως 9 μελών ανά ομάδα).

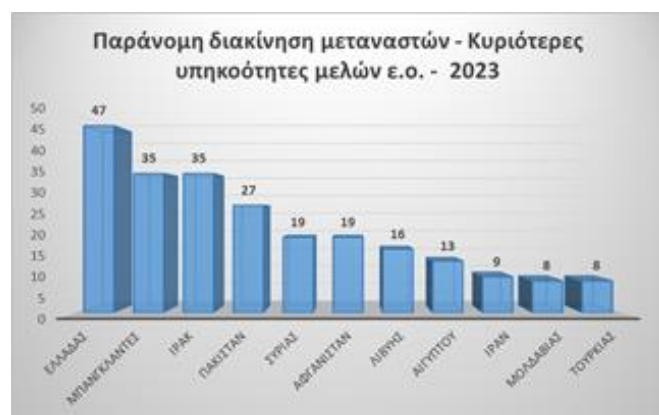
Αναφορικά με τον αριθμό των μελών τους, συναντώνται παρόμοια ποσοστά μεταξύ των τριών κατηγοριών (ολιγομελείς, πολυμελείς και εγκληματικά δίκτυα). Συγκεκριμένα:

- Στην πλειοψηφία (**εννέα -9-** περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων σε ποσοστό **37,5%**) τους, ήταν **ολιγομελείς** συμμορίες και είχαν αριθμό μελών μικρότερο του 6.

- Εξαρθρώθηκαν **επτά (7)** πολυμελείς ομάδες (**29,2%** επί του συνόλου), οι οποίες αποτελούνταν από 6 έως 12 μέλη.
- Επίσης εξαρθρώθηκαν οχτώ (8) εγκληματικά δίκτυα (**33,3%** επί του συνόλου), με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών.

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν, ήταν στην συντριπτική τους πλειοψηφία **ανομοιογενείς**, σε ποσοστό **87,5%** (21 εκ των 24 υποθέσεων), με σύνθεση μελών τα οποία έφεραν διαφορετικές μεταξύ τους υπηκοότητες, ενώ **ομοιογένεια** αναφορικά με τις υπηκοότητες των μελών τους, εμφάνισαν μόλις 3 ε.ο. σε ποσοστό **12,5%** επί του συνόλου⁶². Οι περισσότερες περιπτώσεις των ανομοιογενών ομάδων, είχαν υπηκοότητα μελών, **αλλοδαπή**⁶³ (αμιγώς αλλοδαπή προέλευση μελών στις 14 από τις 21 υποθέσεις και συνδυασμός μελών ελληνικής και αλλοδαπής προέλευσης στις 7 από τις 21 υποθέσεις). Όσον αφορά στις τρεις (3) **ομοιογενείς** ομάδες που εξαρθρώθηκαν, διαπιστώθηκε ότι η μία είχε **αλλοδαπή** υπηκοότητα μελών και οι δύο είχαν ως κύρια υπηκοότητα μελών την ελληνική.

ΓΡΑΦΗΜΑ 25

⁶² **Ομοιογενής (Homogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει την ίδια υπηκοότητα. **Ανομοιογενής ή ετερογενής (Heterogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη, που αντίθετα με την ομοιογενή, τα μέλη της έχουν διαφορετικές υπηκοότητες.

⁶³ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

Οι **χώρες προέλευσης των μελών** των εγκληματικών ομάδων που εξαρθρώθηκαν κατά το 2023 ήταν, κυρίως, η **Ελλάδα**, το **Μπανγκλαντές**, το **Ιράκ**, το **Πακιστάν**, η **Συρία** και ακολούθως το Αφγανιστάν, η Λιβύη, η Αίγυπτος κ.α.. Συγκριτικά με το 2022, δεν εντοπίζονται μεγάλες διαφοροποιήσεις στις κυριότερες υπηκοότητες μελών των εγκληματικών οργανώσεων. Ωστόσο, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση των μελών, με χώρα προέλευσης τη Λιβύη και δευτερευόντως το Ιράν.

Από τη σύγκριση των στοιχείων μεταξύ των **διακινητών** (ατόμων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, συμπεριλαμβανομένων μελών ε.ο. και ατόμων για τα οποία δεν εξακριβώθηκε η συμμετοχή τους σε εγκληματική ομάδα – μεμονωμένοι δράστες) και των **μελών εγκληματικών ομάδων**, εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από αντίστοιχες παρατηρήσεις προηγούμενων ετών, καταδεικνύοντας σταθεροποίηση των χαρακτηριστικών του εξεταζόμενου εγκληματικού φαινομένου:

- οι **ημεδαποί** καταλαμβάνουν την 1^η πρώτη θέση τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών.
- Οι **υπήκοοι Συρίας, Πακιστάν, Αφγανιστάν** εμφανίζονται ψηλά, τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών. Το γεγονός δε ότι, οι προαναφερθείσες υπηκοότητες εμφανίζονται σε υψηλές θέσεις και στις υπηκοότητες συλληφθέντων διακινούμενων αλλοδαπών, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση που καταγράφεται και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο ποσοστό των διακινητών, προέρχεται από τις χώρες προέλευσης ή διέλευσης των διακινούμενων.
- Οι **υπήκοοι Τουρκίας**, εμφανίζονται σχετικά ψηλά στις συλλήψεις διακινητών (3^η θέση), όχι όμως και στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στο υπόψη εγκληματικό πεδίο. Η διαφοροποίηση εκτιμάται ότι, οφείλεται, αφενός, στο γεγονός ότι η πλειοψηφία αυτών που

συλλαμβάνονται στη Χώρα μας, έχουν εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο (πρόκειται κυρίως για μεταφορείς-διακινητές οι οποίοι μετέφεραν, από Τουρκία προς Ελλάδα, μη νόμιμους αλλοδαπούς) και αφετέρου στο ότι ενδεχομένως, ανήκουν σε εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στη χώρα προέλευσής τους. Ομοίως και οι υπήκοοι **Αλβανίας**, βρίσκονται στην 6^η θέση στις συλλήψεις διακινητών και έχουν χαμηλότερη συμμετοχή στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα, γεγονός που υποδεικνύει ότι έχουν κυρίως εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο.

Αναφορικά με τις **ιεραρχικές σχέσεις μεταξύ των μελών** των ομάδων:

- **Δεκαεννέα (19) ε.ο. (ποσοστό 79,2% επί του συνόλου)** διαπιστώθηκε ότι είχαν σαφείς **σχέσεις ιεραρχίας** μεταξύ των μελών τους, με ύπαρξη ομάδας - πυρήνα ή ατόμων που εποπτεύουν και συντονίζουν τα λοιπά μέλη και λαμβάνουν αποφάσεις για τις περαιτέρω δράσεις και τις μεθόδους που ακολουθεί η οργάνωση για την επίτευξη των στόχων της.
- **Πέντε (5) ε.ο. (ποσοστό 20,8%),** διαπιστώθηκε ότι είχαν **επίπεδη δομή** (ή έστω δε στοιχειοθετήθηκε ιεραρχική δομή μεταξύ των μελών τους⁶⁴), με κύριο χαρακτηριστικό, την από κοινού λήψη αποφάσεων από τα μέλη, χωρίς την ύπαρξη σχέσεων ιεραρχίας.

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, **ηγετικό ρόλο** είχαν, κυρίως, μέλη ελληνικής, ιρακινής, και συριακής υπηκοότητας και δευτερευόντως μέλη τουρκικής, αφγανικής και μπανγκλαντεσιανής υπηκοότητας. Τα **κύρια μέλη** των ιεραρχικών ομάδων (μέλη που δεν ανήκουν στον ηγετικό πυρήνα αλλά τους έχουν

ανατεθεί σημαντικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο δράσης της ε.ο.), προέρχονταν κυρίως από την Ελλάδα, το Μπανγκλαντές, το Ιράκ, το Πακιστάν, την Αίγυπτο, το Αφγανιστάν, τη Συρία, την Τουρκία και τον Λίβανο. **Περιφερειακό ή / και υποστηρικτικό ρόλο** έχουν, συνήθως, μέλη με χώρες προέλευσης τη Λιβύη, την Ελλάδα, το Πακιστάν, το Ιράκ, τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Μπανγκλαντές και το Ιράν (κυρίως δραστηριοποιούνταν ως μεμονωμένοι μεταφορείς - διακινητές, εισπράκτορες-εγγυητές, πλαστογράφοι για κατάρτιση και νόθευση ταξιδιωτικών εγγράφων για διευκόλυνση διακίνησης μη νόμιμων αλλοδαπών, κ.λπ.).

Στις περιπτώσεις πολυμελών δικτύων, η δομή τους ήταν σχετικά χαλαρή, αποτελούμενη από υποομάδες που αναλάμβαναν συγκεκριμένους ρόλους, με τα ηγετικά τους μέλη να συντονίζουν τις ενέργειές τους. Αυτά τα εγκληματικά δίκτυα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως ευέλικτα και ρευστά (loose-liquid criminal networks), δεν βασίζονται σε προσωπικές σχέσεις, αλλά επικεντρώνονται στις δραστηριότητές τους. Για να επιτύχουν ευελιξία και σταθερότητα, τα δίκτυα αυτά λειτουργούν με επιχειρηματική λογική, επικεντρωμένα στη συνεχή και αδιάλειπτη λειτουργία τους. Συχνά, εμπλέκουν ένα κύκλο ατόμων που συμμετέχει περιστασιακά και τοπικά σε δευτερεύουσες ή υποστηρικτικές δραστηριότητες, μεταβάλλοντας τον τρόπο συνεργασίας και αντικαθιστώντας τακτικά τα εμπλεκόμενα πρόσωπα σε διάφορα στάδια της διαδικασίας, προσαρμόζοντας τη λειτουργία τους στις εκάστοτε συνθήκες.

Τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά αυτού του εγκληματικού τομέα, από τη φύση τους, δίνουν στις εγκληματικές οργανώσεις που εμπλέκονται μια **διεθνή και διασυνοριακή διάσταση**. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, αυτές οι ομάδες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (με ποσοστό **95%** το 2023), είχαν είτε διεθνή είτε διασυνοριακή δραστηριότητα και είχαν μέλη τα οποία ήταν ενεργά σε χώρες του εξωτερικού ή συνεργάζονταν άμεσα με μέλη άλλων εγκληματικών δικτύων. Η δράση τους επικεντρωνόταν κυρίως σε χώρες **προέλευσης ή διέλευσης** των μεταναστών αλλά και χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποτελούσαν τον **τελικό προορισμό** των παράνομα διακινούμενων

⁶⁴ Αυτό, ενδεχομένως, οφείλεται στο γεγονός ότι, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων συλλήψεων μελών ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, αυτοί ανήκαν σε εγκληματικά δίκτυα της χώρας διέλευσης ή της χώρας προέλευσής τους, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η πλήρης αποδόμηση των εγκληματικών ομάδων από τις διωκτικές αρχές και ο εντοπισμός μελών με ηγετικό ρόλο σε αυτές.

ατόμων, είτε μέσω θαλάσσιων οδών (μέσω Ελλάδας και ακολούθως Ιταλίας) είτε μέσω αεροπορικών δρομολογίων από διεθνή αεροδρόμια στην ηπειρωτική και νησιωτική Ελλάδα.

Σημαντικό ποσοστό των εγκληματικών ομάδων που εξαρθρώθηκαν (33,3%), εμπλέκονταν και σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (**πολυδιάστατη εγκληματική δράση**) πέραν της κύριας (παράνομη μετανάστευση). Ωστόσο, οι λοιπές εγκληματικές δράσεις είχαν δευτερεύοντα / υποστηρικτικό χαρακτήρα και αποσκοπούσαν στην επιτυχή ολοκλήρωση της παράνομης μετακίνησης είτε προς την Ελλάδα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την διευκόλυνση της διαμονής σε ελληνικό έδαφος είτε από την Ελλάδα προς άλλη χώρα της Ε.Ε.. Για τον σκοπό αυτό, οι εγκληματικές οργανώσεις παράλληλα εμπλέκονταν σε:

- Κατάρτιση και διακίνηση **πλαστών** ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, με τα οποία εφοδιάζονται οι παράνομα μετακινούμενοι.
- **Αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και εκβίαση** των παρανόμως μετακινούμενων, σε εγκαταλειμμένα κτίρια, αποθήκες ή διαμερίσματα, μετά την άφιξή τους στην ελληνική επικράτεια, με σκοπό την καταβολή από αυτούς ή από συγγενικά τους πρόσωπα, πρόσθετου οικονομικού ανταλλάγματος από το αρχικά συμφωνηθέν, προκειμένου να αφεθούν ελεύθεροι.
- **Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες**, όπου οι εγκληματικές ομάδες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων ξεπλύματος, επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν τα παρανόμως κτηθέντα έσοδα.

Οι εν λόγω ομάδες εκμεταλλεύονται ευρέως (σε ποσοστό **83,3%**) τις **νομότυπες δομές**, είτε αξιοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (ευκαιριακή εκμετάλλευση), είτε με την άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν, ούτε ανήκουν στην οργάνωση, αλλά τα στελέχη των επιχειρήσεων αυτών

γνωρίζουν για την εγκληματική δραστηριότητα της οργάνωσης και λαμβάνουν αντίτιμο για τη συνεργασία τους, είτε ιδρύοντας μέσω των μελών τους νομιμοφανείς επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά, νομιμοποιώντας και επανεπενδύοντας τα κέρδη τους. Οι ε.ο. μέσω της εκμετάλλευσης νομότυπων δομών αποσκοπούν:

- στην **αλίευση πελατών** (μέσω διαδικτυακών εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης στα οποία αναρτούσαν βιντεοληπτικό υλικό από επιτευγμένες παράνομες διακινήσεις αλλοδαπών, διάφορων ιστοσελίδων, καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που συχνάζουν αλλοδαποί κ.α.),
- στη **διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους** (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά μεταναστών, εταιρίες ταχυμεταφορών για τη διακίνηση πλαστών εγγράφων μέσω δεμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων, χρήση αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ή δωματίων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων για απόκρυψη αλλοδαπών μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους και έως την οριστική διευκόλυνση εξόδου προς άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων ή απλή χρήση υπηρεσιών καταστημάτων που δεν συνδέονται με την οργάνωση όπως κουρεία για την τροποποίηση της εμφάνισης των διακινούμενων ώστε να προσομοιάζουν με ευρωπαϊκής υπηκοότητας ταξιδιώτες και ακολούθως φωτογραφεία για τη λήψη φωτογραφιών που επρόκειτο να χρησιμοποιηθούν σε πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα) και
- στην **έκδοση αεροπορικών ή ακτοπλοϊκών εισιτηρίων** για τη διευκόλυνση της παράνομης εισόδου ή/και εξόδου, προς και από την Ελλάδα.

Επιπλέον, λάμβαναν, στο σύνολό τους, ισχυρά **αντίμετρα σύλληψης**, όπως λήψη αυστηρών μέτρων αντί-παρακολούθησης και χρήση συσκευών GPS, χρήση οχημάτων με κρύπτες, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των μεταναστών, χρήση κλεμμένων αυτοκινήτων ή/και τοποθέτηση κλεμμένων ή/και πλαστών πινακίδων σε οχήματα μεταφοράς, συχνή αλλαγή χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή / και «ghost numbers⁶⁵», χρήση πλαστών εγγράφων (ταξιδιωτικά έγγραφα, Δ.Α.Τ.), χρήση συνθηματικών λέξεων στις τηλεφωνικές τους συνομιλίες, αποφυγή συμβατικών μορφών επικοινωνίας και χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τις επικοινωνίες τους, χρήση τρίτων προσώπων (αχυρανθρώπων) ως αποστολείς και παραλήπτες για διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων.

Αξίζει να σημειωθεί πως τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων ήταν εκ των προτέρων **προετοιμασμένα για την αντίδρασή τους σε οποιαδήποτε εμπλοκή με διωκτικές αρχές**, καθώς είχαν λάβει συγκεκριμένες οδηγίες για το πώς να αντιδράσουν στην περίπτωση που κάποιος ελεγχθεί ή συλληφθεί, ώστε να ελαχιστοποιήσουν -κατά το δυνατό- τις νομικές συνέπειες. Σε ορισμένες περιπτώσεις πολυμελών εγκληματικών δικτύων, διαπιστώθηκε ότι τα κατώτερα στην ιεραρχία περιφερειακά μέλη της οργάνωσης (οδηγοί – διακινητές κ.λπ.), γνώριζαν μόνο τις απαραίτητες για την εκάστοτε αποστολή τους πληροφορίες, ώστε ακόμα και σε περίπτωση σύλληψης και ομολογίας των πράξεών τους, να μην είναι σε θέση να κατονομάσουν τους συνεργούς τους ή να καταδείξουν το πλήρες εύρος των εγκληματικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης. Με τον τρόπο αυτό, μόνο τα υψηλά στην ιεραρχία μέλη γνώριζαν μεγάλο μέρος της εγκληματικής δραστηριότητας, δημιουργώντας «στεγανά» γύρω από το πρόσωπό τους. Η δομή αυτή, επέτρεπε τη συνεχή λειτουργία των οργανώσεων, η οποία ήταν ανεξάρτητη της σύλληψης οποιουδήποτε εκ των μελών της, ενώ στην περίπτωση σύλληψης κάποιου μέλους και

ακολουθώς, συνεργασίας αυτού με τις Αρχές, θα επιτυγχάνονταν η εξάρθρωση τμήματος μόνο της οργάνωσης, χωρίς να επηρεάζεται το σύνολο της λειτουργίας της.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί η οργάνωση της διακίνησης (μέρος και ώρα αναχώρησης λέμβου, οδηγίες για το δρομολόγιο, ανταλλαγή φωτογραφιών και χαρτών) και η επικοινωνία μεταξύ διακινητών και διακινούμενων, να πραγματοποιείται μέσω κλειστών ομάδων σε **διαδικτυακές εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης** και κρυπτογραφημένες **ηλεκτρονικές εφαρμογές**. Οι εν λόγω εφαρμογές, ως επί το πλείστον, χρησιμοποιούνται στο σύνολο της διαδικασίας της παράνομης διακίνησης, ήτοι από την «διαφήμιση» των υπηρεσιών έως τις κρυπτογραφημένες επικοινωνίες μεταξύ των μεταναστών και των διακινητών κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Ως πιο εξειδικευμένα αντίμετρα, δύναται να θεωρηθούν περιπτώσεις εξαπάτησης δημοσίων και διοικητικών δομών και υφαρπαγής πιστοποιητικών για τη νομιμοφανή κάλυψη της δράσης τους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση οργάνωσης, που είχε δημιουργήσει έναν εκτεταμένο στόλο οχημάτων, αποτελούμενο από 271 οχήματα, με νόμιμη φαινομενικά κυκλοφορία, τα οποία χρησιμοποιούνταν για τη διακίνηση μεταναστών από τα ελληνοτουρκικά σύνορα στον Έβρο προς το εσωτερικό της Χώρας. Για να το επιτύχουν, τα μέλη εντόπιζαν μεταχειρισμένα οχήματα προς πώληση αλλά παρουσιάζονταν στους πωλητές με ψευδή στοιχεία και κατά τη διαδικασία μεταβίβασης, κατασκεύαζαν τα απαραίτητα έγγραφα ταυτοποίησης, όπως δελτία ταυτότητας αλλοδαπών, άδειες παραμονής, υπεύθυνες δηλώσεις και εξουσιοδοτήσεις, χρησιμοποιώντας στοιχεία «αχυράνθρωπου». Ακολουθώς μετέβαιναν στα αντίστοιχα τμήματα των διευθύνσεων μεταφορών και υπέβαλλαν τα πλαστά έγγραφα ταυτοποίησης, εξαπατώντας τις υπηρεσίες και αποσπώντας άδειες κυκλοφορίας σε στοιχεία ανύπαρκτων προσώπων. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούσαν μια εικονική φορολογική οντότητα, που κατείχε άδειες κυκλοφορίας για οχήματα υπό καθεστώς νόμιμης κυκλοφορίας (όχι ακινητοποιημένα ή κλεμμένα),

⁶⁵Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζί με αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον πραγματικό χρήστη αυτών.

ώστε να μην εγείρονται υποψίες σε περίπτωση ελέγχου.

Επιπρόσθετα, το έτος 2023, διαπιστώθηκε **διαφθορά** σε δύο περιπτώσεις (ποσοστό **8,3%**), ως μόνιμη τακτική της δράσης των εν λόγω εγκληματικών οργανώσεων. Συγκεκριμένα εντοπίστηκε κατώτερο στέλεχος διωκτικής αρχής, ο οποίος ήταν μόνιμος συνεργάτης εγκληματικής οργάνωσης και εκμεταλλευόμενο τη θέση του δεν πραγματοποιούσε τους απαραίτητους ελέγχους σε αλλοδαπούς, που επιχειρούσαν παράνομως να εξέλθουν από τη Χώρα. Σε άλλη περίπτωση, ομοίως κατώτερα στελέχη διωκτικής αρχής, που υπηρετούσαν σε Υπηρεσία συνοριακής φύλαξης, έρχονταν σε άμεση συνεννόηση με διακινητές μεταναστών από την Τουρκία και, με αντάλλαγμα υλικά οφέλη, επέτρεπαν την παράνομη είσοδο στην ελληνική επικράτεια.

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας** σε ποσοστό **20,8%** επί του συνόλου, η οποία αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης της οργάνωσης. Η βία αφορούσε σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, που περιλάμβανε από εκφοβισμό και απειλές είτε στρεφόμενες σε μέλη της ίδιας της οργάνωσης (εσωτερικά στρεφόμενη βία) είτε σε εν δυνάμει παράνομως μετακινούμενους μετανάστες (*προκειμένου να μη στραφούν σε άλλα εγκληματικά δίκτυα*) έως και τη διάπραξη πολύ βαρύτερων σωματικών βλαβών σε βάρος των διακινούμενων. Ειδικότερα, σε δύο περιπτώσεις διαπιστώθηκε, παράνομη κατακράτηση διακινούμενων αλλοδαπών, σε διαμερίσματα ή αποθήκες που τους μετέφεραν αμέσως μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια και ακολούθως, απαιτούσαν, προκειμένου να τους αφήσουν ελεύθερους, την καταβολή όλου ή μεγαλύτερου χρηματικού ποσού από αυτό που είχε προ-συμφωνηθεί, καταφεύγοντας σε απειλές ή/και σε ορισμένες περιπτώσεις, στην άσκηση, με ιδιαίτερη βαναυσότητα, σωματικής βίας. Επιπλέον, σε μία περίπτωση εγκληματικής ομάδας που δραστηριοποιούνταν στην παράνομη έξοδο αλλοδαπών από τη χώρα μέσω της ελληνοαλβανικής μεθορίου, διαπιστώθηκε η διενέργεια πράξεων αυξημένης βαναυσότητας

εις βάρος των διακινούμενων, η οποία περιλάμβανε ληστείες, υπό την απειλή πολεμικών τυφεκίων, πιστολιών, χειροβομβίδων, σπαθιών και μαχαιριών, καθώς και σωματική κακοποίηση και τραυματισμό τους. Οι σε βάρος τους ενέργειες καταγραφόταν σε βίντεο και αποστέλλονταν σε συγγενείς των θυμάτων, απαιτώντας εκβιαστικά την καταβολή λύτρων ύψους περίπου 1.500,00€ ανά άτομο. Στην ίδια υπόθεση διαπιστώθηκε η επιστράτευση σκύλων, τους οποίους έστρεφαν εναντίων των διακινούμενων, για να εντείνουν τον εκφοβισμό τους.

Πολλά μέλη των οργανώσεων, είχαν συλληφθεί, κατά το παρελθόν, αρκετές φορές, για παρόμοιες φύσεως αδικήματα, πλην όμως, στο βαθμό που είχαν αντιμετωπιστεί ως μεμονωμένες πράξεις, είχαν τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης. Ως αποτέλεσμα, επεδείκνυαν ιδιαίτερη θρασύτητα, απαξιώνοντας εντελώς τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, καθώς είχαν την πεποίθηση ότι οι ποινές που θα τους επιβάλλονταν, θα ήταν αμελητέες, ενώ τα οικονομικά οφέλη από την εγκληματική τους δραστηριότητα, υπερκάλυπταν την ζημία από ενδεχόμενη σύλληψη.

Ως προς τις **μεθόδους δράσης (modi operandi)** των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων επισημαίνονται τα εξής:

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω των ελληνοτουρκικών θαλάσσιων συνόρων.

Τα θαλάσσια σύνορα της χώρας μας με την Τουρκία, αποτελούν ένα από τα κυριότερα σημεία εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών στην ενωσιακή επικράτεια. Η πίεση που παρατηρήθηκε στο εσωτερικό της Τουρκίας, σχετικά με την αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού, σε συνδυασμό με την γεωπολιτική κλιμάκωση στην Ανατολική Μεσόγειο, φαίνεται να επηρέασε, σημαντικά, τόσο την μεταναστευτική πίεση στο Ανατολικό Αιγαίο, όσο και, ακολούθως, τη σύνθεση των μεταναστευτικών ροών - δευτερογενών ροών στα Βαλκάνια.

Τα κύρια σημεία αποβίβασης μεταναστών είναι τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Η μεγαλύτερη δραστηριότητα για το έτος 2023, καταγράφηκε στις νήσους περιοχής αρμοδιότητας της

Διεύθυνσης Αστυνομίας Ά Δωδεκανήσου και στις νήσους Σάμο και Λέσβο.

Οι υπήκοοι Συρίας, Αφγανιστάν, Ιράκ, καθώς και μετανάστες προερχόμενοι από το Παλαιστινιακό έδαφος, κατά το έτος 2023, αποτέλεσαν τις (4) βασικότερες υπηκοότητες που εντοπίστηκαν στις ΓΕΠΑΔ Βορείου και Νοτίου Αιγαίου. Εισέρχονται στην Τουρκία και στη συνέχεια κατευθύνονται στα τουρκικά παράλια, με τη βοήθεια των κυκλωμάτων παράνομης διακίνησης. Το αντίτιμο ξεκινά από τα 1.000 ευρώ περίπου και δύναται να φτάσει έως και 4.000 ευρώ. Επισημαίνεται ότι, η υπηκοότητα του μετανάστη, επηρεάζει σημαντικά το ποσό που θα χρειαστεί να καταβάλει, καθώς οι υπήκοοι Αφρικανικών, κυρίως, χωρών, έχει παρατηρηθεί ότι καταβάλλουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσά. Επιπροσθέτως, το είδος του σκάφους που θα χρησιμοποιηθεί για την διακίνησή τους, καθώς και το σύνολο των ατόμων της υπό διακίνηση ομάδας, καθορίζει το ποσό που υποχρεούνται να καταβάλουν.

Η προσέγγιση των μεταναστών στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, πραγματοποιείται είτε με φουσκωτά (κυρίως) σκάφη, είτε με ταχύπλοα, ακόμη και με μηχανές θαλάσσης (τζετ-σκι). Σε πολλές περιπτώσεις, μετά την άφιξή τους στο νησί και κατόπιν σχετικής υπόδειξης των διακινητών, ένας από τους μετανάστες, προβαίνει στην καταστροφή του σκάφους και την αφαίρεση της μηχανής, ενώ καταγράφηκε σε ορισμένες περιπτώσεις η δράση συνεργών των κυκλωμάτων διακίνησης στα νησιά προορισμού, όπως η Ρόδος η Κως και η Λέρος, οι οποίοι σε συνεργασία με δρώντες σε τουρκικά εδάφη, παραλαμβάνουν τους μετανάστες από τα σημεία άφιξης και διευκολύνουν την περαιτέρω προώθησή τους, είτε στο εσωτερικό του νησιού, είτε στην ηπειρωτική Ελλάδα, με την παροχή πλαστών ή παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων και μέσω της ακτοπλοϊκής σύνδεσης με τον λιμένα Πειραιά. Τα δε πλαστά έγγραφα, μεταφέρονται είτε ακτοπλοϊκώς από διάφορους συνεργούς στην Αθήνα, είτε αποστέλλονται με φακέλους, μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών. Για την απόκτηση των εγγράφων, καταβάλλονται χρηματικά ποσά, που κυμαίνονται από 200 έως 800 ευρώ, ανάλογα το είδος και την προέλευση του εγγράφου.

Παράλληλα, εξακολουθούν να υφίστανται περιπτώσεις όπου σκάφη, κυρίως ιστιοφόρα, αναχωρούν απευθείας από την Τουρκία με προορισμό την Ιταλία, ως εναλλακτική ακριβότερη διαδρομή, με κόστος 8.000 - 12.000 ευρώ ανά άτομο. Η ενεργή αυτή διαδρομή Τουρκίας-Ιταλίας, μέσω των εθνικών μας υδάτων, προτιμάται, κυρίως, από μετανάστες Αφγανικής και Ιρανικής καταγωγής, εξαιτίας του γεγονότος ότι ενέχει χαμηλότερους κινδύνους επιστροφής / απέλασης, πλην όμως λόγω του ανάξιου πλου και της υπερφόρτωσης των σκαφών, προκαλούνται σε κάποιες περιπτώσεις ναυάγια, κυρίως στην θαλάσσια περιοχή πλησίον της Μεσσηνίας ή στην θαλάσσια περιοχή μεταξύ Ευβοίας και νησιών των Κυκλάδων.

Παράνομη προώθηση μέσω του θαλάσσιου Διάδρομου της Κεντρικής Μεσογείου.

Ο διάδρομος μετανάστευσης της Κεντρικής Μεσογείου, μέσω κυρίως της Λιβύης, με προορισμό την Κρήτη, παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά το β' εξάμηνο του έτους 2023. Ειδικότερα, καταγράφηκε η διακίνηση υπηκόων Συρίας, Μπανγκλαντές, Αιγύπτου και Πακιστάν με αφετηρία το Τομπρούκ και την Ντέρνα Λιβύης και προορισμό την Γαύδο ή τον όρμο Καλών Λιμένων Κρήτης, με την χρήση υπερφορτωμένων αλιευτικών ξύλινων ή σιδερένιων λέμβων. Οι διακινητές είναι, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, υπήκοοι Αιγύπτου, ενώ οι διακινούμενοι, είναι κυρίως άνδρες, λόγω και των κινδύνων που ενέχει το συγκεκριμένο ταξίδι. Το αντίτιμο που καταβάλλουν οι παράνομοι μετανάστες για την μεταφορά τους, κυμαίνεται από 1.000 έως 5.000 δολάρια Η.Π.Α.. Είναι προφανές ότι τα δίκτυα διακίνησης μεταναστών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή (Λιβύη), αφού αρχικά εξέτασαν τις πιθανότητες επιτυχίας που ενέχει η συγκεκριμένη μεταναστευτική οδός, εν συνεχεία, στόχευσαν απευθείας στο νησί της Κρήτης. Η συγκεκριμένη μεταναστευτική οδός, ενδέχεται το 2024, να επηρεάσει περαιτέρω την χώρα μας, όπως κατέδειξε και το ναυάγιο ανοιχτά της Πύλου.

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω ελληνοτουρκικών χερσαίων συνόρων.

Αναφορικά με τον τρόπο δράσης των κυκλωμάτων παράνομης διακίνησης μεταναστών,

μέσω ελληνοτουρκικών χερσαίων συνόρων, παρατηρείται ότι αρχικά πραγματοποιείται συγκέντρωσή τους σε συγκεκριμένες περιοχές της Τουρκίας (κυρίως Aksaray Κων/πολης). Με τη βοήθεια συγγενικών / φιλικών προσώπων είτε γνωστών, καθώς και από δημοφιλείς πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, εντοπίζουν τους διακινητές, οι οποίοι είναι, συνήθως, Πακιστανικής, Αφγανικής, Ιρακινής ή Συριακής υπηκοότητας και σε ελάχιστες περιπτώσεις, Μαροκινής ή Αλγερινής υπηκοότητας. Από την Κωνσταντινούπολη, γίνεται η μεταφορά τους σε προκαθορισμένα σημεία, πλησίον του ποταμού Έβρου, με Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητα, με Ι.Χ.Φ. οχήματα, με οχήματα τύπου van και με μικρά λεωφορεία (τα λεγόμενα «dolmus»), προκειμένου να επιχειρήσουν την παράνομη είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια. Η μεταφορά διαρκεί 3-4 ώρες. Το πέραςμα των μικρών ομάδων μεταναστών στην ελληνική επικράτεια, τις περισσότερες φορές, γίνεται απογευματινές ώρες μεταξύ 19.00' με 20.00', με πλαστικές φουσκωτές βάρκες, τις οποίες τις παραχωρεί το κύκλωμα διακίνησης. Επιπροσθέτως, οι διακινητές αφαιρούν, συνήθως, από την κατοχή τους τις συσκευές κινητών τηλεφώνων.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι διακινητές που μεταφέρουν τους μετανάστες εντός της τουρκικής επικράτειας στην παρέβρια περιοχή, επιστρέφουν πίσω στην Τουρκία, καθώς έτεροι διακινητές - οδηγοί συνεργαζόμενων δικτύων τους, αναλαμβάνουν την περαιτέρω προώθησή τους εντός της ελληνικής επικράτειας. Στα εν λόγω σημεία, συγκεντρώνονται οι παράνομοι μετανάστες, όπου παραμένουν από λίγες ώρες έως και πέντε (05) μέρες, περιμένοντας την μετακίνησή τους στο εσωτερικό της χώρας (κυρίως στη Θεσσαλονίκη ή στην Αθήνα), η οποία πραγματοποιείται με Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητα.

Συνεργαζόμενα εγκληματικά δίκτυα εντός της χώρας, χρησιμοποιούν, σε μόνιμη βάση ή ευκαιριακά, οδηγούς - διακινητές, στους οποίους παρέχουν συντεταγμένες παραλαβής των μεταναστών στα προκαθορισμένα σημεία (pick-up points), πλησίον της παρέβριας περιοχής, με σκοπό την παραλαβή και περαιτέρω προώθησή τους στο εσωτερικό της χώρας. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι, παρατηρείται, η χρήση επιβατικών οχημάτων και φορτηγών, οι οδηγοί

των οποίων δεν ταυτίζονται με τους κατόχους και η μεταβίβαση κυριότητας των οποίων δεν έχει ολοκληρωθεί. Συνήθως, τα οχήματα μεταφοράς, οδηγούνται από τρίτα πρόσωπα, τα οποία δεν γνωρίζουν τι ισχύει για το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών⁶⁶. Τα εν λόγω οχήματα εισέρχονται στην χώρα μας από το εξωτερικό, με αποκλειστικό σκοπό να χρησιμοποιηθούν από κυκλώματα διακίνησης μεταναστών, αποτελώντας μέρος στόλου οχημάτων και σταθμεύονται προσωρινά, σε διάφορα σημεία εντός του αστικού ιστού της πόλης της Θεσσαλονίκης. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώνεται η χρήση κλεμμένων οχημάτων, τα οποία, συνήθως, φέρουν πλαστές πινακίδες κυκλοφορίας οχήματος του ίδιου τύπου.

Τα τελευταία έτη, καταγράφεται αυξανόμενη τάση, που αφορά στη χρήση μισθωμένων οχημάτων από εταιρείες ενοικίασης, ώστε, στις περιπτώσεις που οι οδηγοί τους συλληφθούν ή αναγκαστούν να τα εγκαταλείψουν, να μην υπάρχουν σημαντικές οικονομικές απώλειες για το δίκτυο διακίνησης. Στις περιπτώσεις αυτές, συνήθως χρησιμοποιούνται ψευδή στοιχεία από τα πρόσωπα που προβαίνουν στην εκμίσθωση, επιδεικνύοντας πλαστά έγγραφα, ώστε να δυσχεραίνεται η συσχέτιση με τους πραγματικούς δράστες στην περίπτωση εντοπισμού των οχημάτων. Κατά την εγκατάλειψη των μισθωμένων ή κλεμμένων οχημάτων, για την καταστροφή τυχόν εναπομεινάντος γενετικού υλικού ή δακτυλικών αποτυπωμάτων, χρησιμοποιούν διάφορα υλικά, όπως χλωρίνη.

Στον αποθηκευτικό χώρο των εν λόγω οχημάτων, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις φέρουν ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, στοιβάζονται μετανάστες, χωρίς την λήψη των στοιχειωδών κανόνων ασφαλείας μεταφοράς, με άμεσο κίνδυνο για την σωματική τους ακεραιότητα. Σημειώνεται και η χρήση οχημάτων, τα οποία έχουν υποστεί τροποποιήσεις όσον αφορά στη

⁶⁶ Σε πολλές περιπτώσεις, η προμήθεια των οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τις μεταφορές, γίνεται από άλλες χώρες (κυρίως Βουλγαρία, Ρουμανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Μολδαβία κ.α), χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση των οχημάτων στους πραγματικούς τους κατόχους.

διαφάνεια των πίσω παραθύρων, με στόχο την μειωμένη ορατότητα εντός του χώρου αυτών.

Αναφορικά με το ποσό που χρειάζεται να καταβάλουν οι μετανάστες για τη μεταφορά τους στην χώρα μας, με κύριο σταθμό τη Θεσσαλονίκη, επισημαίνεται ότι, αυτό, κυμαίνεται από (4.000 έως 7.500€) ανά άτομο, ποσό που διακινείται μέσω του ανεπίσημου δικτύου μεταφοράς χρημάτων και συναλλαγών “Hawala” και η οριστική καταβολή του στους διακινητές πραγματοποιείται με την άφιξη στον προορισμό τους. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών για τη μεταφορά τους από την Κωνσταντινούπολη έως την παρέβρια περιοχή, καταβάλλουν το ποσό των 500 τουρκικών λիրων τουλάχιστον, χωρίς όμως να υπολογίζεται το χρηματικό ποσό που απαιτείται για την περαιτέρω διακίνηση τους στο εσωτερικό της ελληνικής επικράτειας.

Στην πλειονότητά τους οι νεοεισερχόμενοι μετανάστες, οδηγούνται σε καταλύματα προσωρινής φιλοξενίας-απόκρυψης στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να ακολουθήσει η δευτερογενής προώθησή τους σε χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, είτε μέσω την Βαλκανικής οδού, είτε μέσω αερολιμένων της χώρας, με την προμήθεια πλαστών ή παραποποιημένων εγγράφων.

Τέλος, μετακινήσεις λαμβάνουν χώρα, επίσης, μέσω φορτηγών οχημάτων με Τουρκικές ή Αλβανικές πινακίδες τα οποία εισέρχονται από την Τουρκία μέσω του Σ.Σ.Δ Κήπων και στο εσωτερικό των οποίων, αποκρύπτονται, ανάμεσα στα εμπορεύματα, παράνομοι μετανάστες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το συρμάτινο καλώδιο, το οποίο διατρέχει περιμετρικά το κάλυμμα του φορτηγού και φέρει την τελωνειακή σφραγίδα, έχει αποκοπεί και τεχνηέντως επανακολληθεί. Το κόστος για την μεταφορά, κυμαίνεται από τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ έως οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ και τελικός προορισμός είναι οι χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, μέσω των Βαλκανίων.

Παράνομη προώθηση στο εξωτερικό, μέσω αερολιμένων.

Σημαντικός αριθμός περιστατικών που αφορούσαν σε κατοχή και χρήση πλαστών ή παραποποιημένων εγγράφων σε εσωτερικές πτήσεις (intra-Schengen) που εντοπίστηκαν από

τις Αρχές των λοιπών Κ-Μ, εντός του χώρου Schengen, διαπιστώθηκε ότι σχετίζονταν με εναέριες διαδρομές με σημείο επιβίβασης ή αποβίβασης αερολιμένες της Χώρας μας. Οι κυριότεροι αερολιμένες, από τους οποίους οι ε.ο. επιχειρούν να διευκολύνουν την έξοδο με τη χρήση πλαστών ή παραποποιημένων εγγράφων είναι αυτοί της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, του Ηρακλείου και της Σαντορίνης.

Ειδικότερα, κατά το έτος 2023, στο σύνολο των αερολιμένων της Χώρας, εντοπίστηκαν 1.166 απόπειρες παράνομης εξόδου από τη Χώρα ατόμων με πλαστά ή παραποποιημένα έγγραφα. Κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, στα προαναφερθέντα (4) αεροδρόμια, εντοπίστηκαν 925 απόπειρες εξόδου (κατά σειρά στα αεροδρόμια Ηρακλείου, Σαντορίνης, Αθήνας και Θεσσαλονίκης), ποσοστό που αναλογεί στο **79,33%** του συνόλου των υποθέσεων που εντοπίστηκαν στο σύνολο των αεροδρομίων της Χώρας. Δέον όπως τονισθεί πως οι (5) κύριοι προορισμοί προς τους οποίους έγιναν απόπειρες παράνομης εξόδου ήταν η Ιταλία, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Γαλλία και η Ισπανία. Προς τους ανωτέρω προορισμούς, επιχείρησαν να εξέλθουν 897 άτομα, ποσοστό 76,93% επί του συνόλου των διαφόρων προορισμών.

Αναφορικά με τα εν λόγω έγγραφα, διαπιστώνεται ότι, παράγονται εξ' ολοκλήρου ή παραποιοούνται σε εργαστήρια (print-shops), τα οποία εδρεύουν, κυρίως, σε μεγάλες πόλεις (Αθήνα-Θεσσαλονίκη), οι διαχειριστές-δράστες, των οποίων είτε διαμορφώνουν εγκληματική ομάδα παράνομης προώθησης μέσω αερολιμένων, είτε συνεργάζονται ως μέλη ευρύτερων εγκληματικών δικτύων. Προς τούτο προβαίνουν είτε σε χρήση κλεμμένων και απολεσθέντων ταξιδιωτικών εγγράφων με παραποίηση της φωτογραφίας του κατόχου ή με αντικατάσταση σελίδων των διαβατηρίων είτε σε χρήση εξ' ολοκλήρου πλαστών εγγράφων. Οι παραπάνω μέθοδοι ενίοτε, συναντώνται σωρευτικά, με την επιπρόσθετη αποτύπωση πλαστών σφραγίδων εισόδου – εξόδου. Έτερα μέλη του δικτύου αναλαμβάνουν την διανομή των εγγράφων, την συνοδεία των μεταναστών στους αερολιμένες και την εύρεση νέων πελατών.

Άξιο μνείας είναι το γεγονός, ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα, εγκαθιδρύθηκαν και λειτούργησαν εργαστήρια πλαστογραφίας τα οποία διέθεταν σύγχρονο μηχανολογικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (*lazer εκτυπωτές και ηλεκτρονικές θερμικές πρέσες*). Ο εν λόγω εξοπλισμός εισάγεται απευθείας από την Κίνα στην Κωνσταντινούπολη και ακολούθως, με γνώμονα τη διασφάλιση του εμπορεύματος και την αποφυγή ανίχνευσής του από τους ειδικούς σαρωτές που διαθέτουν τα τελωνεία στα αεροδρόμια, μεταφέρονται οδικώς, με διάφορα μέσα, στην Χώρα μας. Κατά τον ίδιο τρόπο, εισάγονται πρώτες ύλες (*ειδικές κόλλες συρραφής διαβατηρίων, υδατογραφήματα, κενά διαβατήρια*), με τους προμηθευτές να δραστηριοποιούνται, κυρίως, σε Κίνα, Ρουμανία και Τουρκία. Για την προμήθεια των πλαστών ή παραποιημένων έγγραφων που παράγονται, καταβάλλονται χρηματικά ποσά, που κυμαίνονται από 200 έως και 800 ευρώ, ανάλογα με το είδος, την ποιότητα και την προέλευση του εγγράφου και διοχετεύονται σε συνεργαζόμενα δίκτυα διακίνησης μεταναστών, προκειμένου να ακολουθήσει προώθηση, δια της αεροπορικής μεθόδου.

Παράνομη είσοδος στην Χώρα μέσω καταχρηστικής υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής πολίτη τρίτης χώρας.

Καταγράφεται, με αυξανόμενη συχνότητα, νέος τρόπος δράσης-μεθοδολογία (*modus-operandi*) παράνομης (με νομιμοφανή τρόπο) εισόδου στην ελληνική επικράτεια, υπηκόων τρίτων χωρών (κυρίως Πακιστάν αλλά και Αιγύπτου, Αφγανιστάν, Συρίας, Μπανγκλαντές, Αλβανίας), μέσω καταχρηστικής ηλεκτρονικής υποβολής αίτησης για αρχική χορήγηση Άδειας Διαμονής και ανανέωσης Άδειας Διαμονής όλων των κατηγοριών.

Ειδικότερα, οι εν λόγω αλλοδαποί υποβάλλουν - μεταφορτώνουν ηλεκτρονικά έγγραφα που δεν ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εκμεταλλεύονται την αυτοματοποιημένη έκδοση της Βεβαίωσης Υποβολής Ηλεκτρονικής Αίτησης, χωρίς να προηγείται έλεγχος των δικαιολογητικών που κατατίθενται ως προς την πληρότητά τους, όπως

προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν. 4251/2014. Για τον σκοπό αυτό, συχνά συντάσσονται έγγραφα χωρίς τους νόμιμους τύπους ή καταρτίζονται πλαστά, τα οποία υποβάλλουν ηλεκτρονικά, με στόχο να καταστεί νομιμοφανής η υπόψη αίτηση του εντολέα τους και να καθυστερήσει η διαδικασία ελέγχου και απόρριψης αυτής από τις αρμόδιες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

Ο ανωτέρω τρόπος δράσης - μεθοδολογία (*modus-operandi*) παρατηρείται, κυρίως, στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, όπου, στη συντριπτική τους πλειονότητα, ήταν υπήκοοι Αιγύπτου, που ταξίδευαν από τη Τζέντα Σαουδικής Αραβίας, με ενδιάμεσο σταθμό το Δ.Α.Α. (*transit*) και τελικό προορισμό το Κάιρο Αιγύπτου ή την Κωνσταντινούπολη. Οι ανωτέρω, προσερχόμενοι στο σημείο συνοριακού ελέγχου στον χώρο των αφίξεων, επιδείκνυαν βεβαίωση υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για την έκδοση άδειας διαμονής Ελλάδας, χωρίς προηγουμένως να είχαν ποτέ επισκεφτεί τη Χώρα μας. Ομοίως, υπήκοοι Πακιστάν, που ταξίδευαν, κυρίως, από τη Ντόχα Κατάρ ή το Αμπού Ντάμπι Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, είτε έφεραν στην κατοχή τους βεβαιώσεις υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για την έκδοση άδειας διαμονής Ελλάδας, που είχαν αποκτήσει καταχρηστικά, είτε έφεραν και επέδειξαν, κατά τον συνοριακό έλεγχο, πλαστά διαβατήρια Πακιστάν, εντός των οποίων είχαν επιθέσει πλαστά εντυπώματα σφραγίδων εξόδου Ελλάδας.

Παράνομη προώθηση στο εξωτερικό μέσω ελληνοαλβανικών χερσαίων συνόρων.

Ο συγκεκριμένος τρόπος προώθησης παράνομων μεταναστών, αφορά, κυρίως, υπηκόους Πακιστάν και Μπανγκλαντές, οι οποίοι μεταφέρονται είτε από συνεργαζόμενους, με δίκτυα, οδηγούς ταξί, είτε με συνήθη συγκοινωνιακά μέσα σε περιοχές πλησίον της ελληνοαλβανικής μεθοριακής γραμμής των νομών της Ηπείρου και της Δυτικής Μακεδονίας. Ακολούθως, είτε τους παρέχονται αναλυτικές οδηγίες, μέσω διαδικτυακών χαρτών, είτε παραλαμβάνονται από συνεργαζόμενα μέλη των εγκληματικών δικτύων, προκειμένου να τους προωθήσουν, μέσω μη θεσμοθετημένων σημείων, σε αλβανικό έδαφος και από εκεί μέσω της «βαλκανικής οδού», σε χώρες της κεντρικής

Ευρώπης ή την Ιταλία. Για την παράνομη προώθηση, καταβάλλεται ποσό περίπου 2.500 ευρώ, το οποίο περιλαμβάνει την παροχή πλαστών εγγράφων, προκειμένου οι μετανάστες να παραπλανήσουν τις διωκτικές Αρχές σε περίπτωση τυχαίου ελέγχου.

Παράνομη προώθηση στο εσωτερικό μέσω των χερσαίων συνόρων με την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας ή την Αλβανία.

Παρατηρήθηκε-καταγράφηκε το έτος 2023, η δράση δικτύου/ων διακίνησης μεταναστών, αποτελούμενο, κυρίως, από υπηκόους Πακιστάν, τα μέλη του οποίου/ων προέβαιναν στην παράνομη προώθηση στο εσωτερικό της Χώρας, μέσω των χερσαίων συνόρων με την Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, υπηκόων Νεπάλ, προερχόμενων από το έδαφος της Σερβίας, με σκοπό είτε την παραμονή στην Χώρα μας, είτε την περαιτέρω προώθηση σε χώρες όπως η Γαλλία. Για την είσοδό τους στην Χώρα, οι παράνομοι μετανάστες, κατέβαλλαν ποσό που κυμαίνεται από 1.500 έως 2.500 ευρώ το άτομο, ενώ το κόστος για την προμήθεια πλαστών ή παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, με σκοπό την δευτερογενή προώθηση, μέσω αερολιμένων, ανερχόταν στα 4.000 ευρώ, ανά άτομο. Ανάλογα την μεθόριο εισόδου, οι υπήκοοι Νεπάλ, παραλαμβάνονταν από οχήματα που διέθετε το δίκτυο σε Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα, με σκοπό την περαιτέρω προώθησή τους στην Αττική και την απόκρυψή τους σε προσωρινά καταλύματα (safe-houses).

Η χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων, εντοπίζεται με αυξανόμενη ένταση τα τελευταία έτη. Συγκεκριμένα, η δράση των ομάδων παρουσιάζει ποικιλομορφία και συνίσταται είτε σε κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών εγγράφων και νοθεία γνησίων με χρήση διάφορων μέσων (όπως χρήση πλαστών σφραγίδων σε ταξιδιωτικά έγγραφα, αντικατάσταση της φωτογραφίας σε γνήσια έγγραφα κ.λπ.), είτε σε πλαστογράφηση των απαραίτητων εγγράφων (βεβαιώσεων ΟΤΑ, προξενικών θεωρήσεων εισόδου, υπηρεσιακών σημειωμάτων αστυνομικών αρχών, πλαστών συμβολαίων μίσθωσης κατοικιών, ψευδών φορολογικών δηλώσεων), με σκοπό την υποβολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, την εξαπάτησή τους και τελικά την υφαρπαγή αδειών διαμονής,

πετυχαίνοντας τη νομιμοποίηση της διαμονής αλλοδαπών στη Χώρα μας, οι οποίοι δεν πληρούν τις προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις και κατ' επέκταση τη διευκόλυνση εξόδου αυτών από τη Χώρα μας, μέσω διεθνών αερολιμένων και μετάβαση σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, το χρηματικό ποσό που χρειάζεται να καταβληθεί από τον μετανάστη στα μέλη του δικτύου παράνομης διακίνησης, καθορίζεται από ένα πλήθος παραγόντων (μεταβάλλεται ανάλογα με την εγκληματική οργάνωση που αναλαμβάνει τη μεταφορά, τον τελικό προορισμό και άλλους αστάθμητους παράγοντες). Για τα **παράνομα κέρδη** που αποκομίζουν τα κυκλώματα διακίνησης μεταναστών από την παράνομη δραστηριότητα τους, καταβάλλεται προσπάθεια **νομιμοποίησής** τους με τους κάτωθι τρόπους:

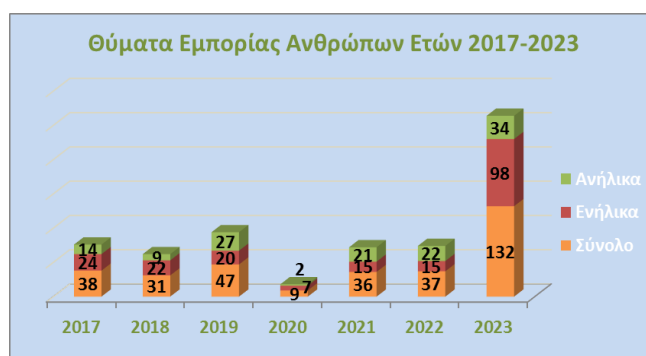
- Τα χρήματα μεταφέρονται μέσω του άτυπου εξω-τραπεζικού συστήματος μεταφοράς χρημάτων «**HAWALA**», συνήθως από συγγενείς των διακινούμενων στις χώρες καταγωγής τους και μεταβιβάζονται στα μέλη της εμπλεκόμενης εγκληματικής ομάδας. Οι σχετικές πληρωμές, καταγράφονται κωδικοποιημένα σε τετράδια και άτυπα βιβλία, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολη η δικανική απόδειξη των υποθέσεων αυτών, ενώ επισημαίνεται ότι, το εν λόγω σύστημα, δεν υπόκειται σε έλεγχο και περιορισμούς με βάση τα εγχώρια και κοινοτικά νομικά και κανονιστικά πλαίσια της Ε.Ε.. Στην Ελλάδα, τα συγκεκριμένα γραφεία λειτουργούν, συνήθως, υπό την κάλυψη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με κυριότερες δραστηριότητες Mini-market, καταστήματα ειδών κινητής τηλεφωνίας, εστιατόρια, καφετέριες κ.ά.. Επιπλέον, χρήματα μεταφέρονται μέσω **εταιριών μεταφοράς χρημάτων**, καθώς και **διαζώσης** («χέρι-χέρι»), κυρίως σε Μίνι-Μάρκετ, καταστήματα εμπορίας τηλεφωνίας ή/και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, ταξιδιωτικά γραφεία, ιδιοκτησίας μελών των ομάδων.

- Μέρος των χρημάτων, επενδύεται σε νομιμοφανείς δραστηριότητες στις χώρες καταγωγής των διακινητών και τα υπόλοιπα διακινούνται στην Ελλάδα ή άλλες χώρες της Ευρώπης, μέσα από την ίδρυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως εστιατόρια, καφετέριες, ταξιδιωτικά γραφεία, μεταφορικές εταιρίες ή επενδύονται στην αγορά αστικών κυρίως ακινήτων. Επίσης χρησιμοποιούνται για την αγορά αγαθών πολυτελείας όπως οχήματα, σκάφη αναψυχής, τουριστικά ταξίδια κ.α.. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εισαγωγή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και η διασπορά τους σε λογαριασμούς συγγενικών τους προσώπων, αποκτώντας σταδιακά νομιμόφανεια.

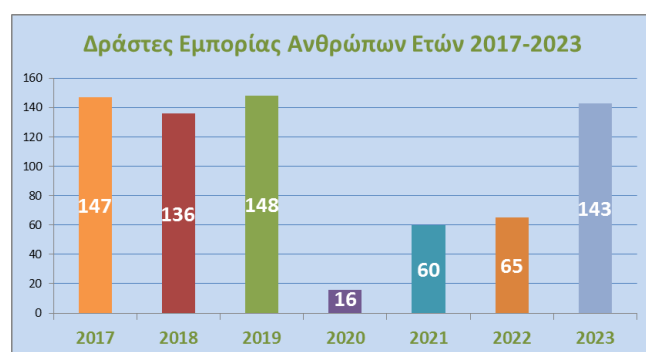
ΓΡΑΦΗΜΑ 26

ΓΡΑΦΗΜΑ 27

ΓΡΑΦΗΜΑ 28

4.5 Εμπορία Ανθρώπων.

4.5.1. Παρούσα Κατάσταση.

Σε σχέση με το 2022, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στην χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι «χώρα προορισμός», σε μεγάλο ποσοστό υποθέσεων, αλλά και «ενδιάμεση (transit)» χώρα (με προορισμό κυρίως χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης) και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρα «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εγχώρια εκμετάλλευσή τους (κυρίως στο πεδίο της γενετήσιας εκμετάλλευσης).

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές, καταγράφουν αύξηση το 2023 (37 το 2023, 26 το 2022 έναντι 20 το 2021, 9 το 2020, 26 το 2019 και 28 το 2018). Το έτος 2023, εμφανίζεται αυξημένος ο αριθμός θυμάτων, ήτοι 132 θύματα (98 ενήλικα και 34 ανήλικα) έναντι 37 θυμάτων (15 ενήλικα και 22 ανήλικα) το 2022 (βλέπε Γράφημα 27). Από τις εν λόγω υποθέσεις, έντεκα (11) συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων διεθνικών εγκληματικών ομάδων.

Παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη 143 δράστες, έναντι 65 δραστών το 2022, 60 δραστών το 2021, 16 δραστών το 2020, 148 δραστών το 2019 και 136 το 2018. Ως δράστες εμπορίας ανθρώπων, διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα δέκα (10) διαφορετικών εθνικοτήτων. Κυρίαρχη είναι η παρουσία Ελλήνων (συνολικά 93 δράστες), ακολουθούμενων από υπηκόους Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Ουζμπεκιστάν, Ρωσίας, Σερβίας, Γεωργίας.

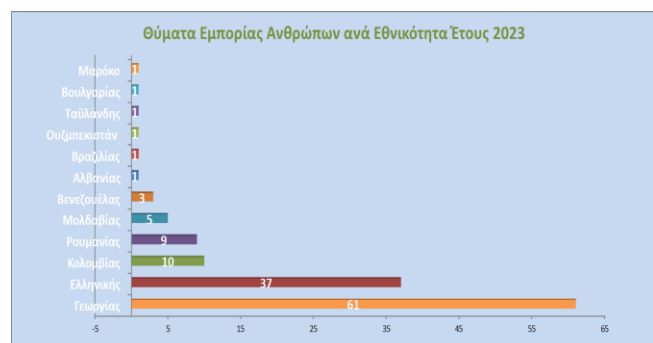
Από τις προαναφερόμενες υποθέσεις, προκύπτει ότι, πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων, ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση, έπεται η εκμετάλλευση της επαιτείας, η εργασιακή εκμετάλλευση και η εμπορία οργάνων.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (29 υποθέσεις). Αντιστοίχως, μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός των **δραστών** που συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν για υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συγκριτικά με τον αριθμό των δραστών που δραστηριοποιούνταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση ή άλλη μορφή εμπορίας ανθρώπων.

Στις διερευνηθείσες υποθέσεις, προκύπτει ότι, το **60,14%** των δραστών, ήταν άνδρες και το **39,86%** ήταν γυναίκες, καθώς συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν ογδόντα-έξι (86) άνδρες και πενήντα-επτά (57) γυναίκες.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν γυναίκες, σε ποσοστό **90,15%** και άνδρες σε ποσοστό **9,85%**. Το υψηλό ποσοστό των γυναικών, τελεί σε άμεση - λογική συνάφεια με το γεγονός ότι, μία από τις κυρίαρχες μορφές εμπορίας ανθρώπων, ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 29

Ως θύματα διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα από δεκατρείς (13) διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρα μας, ήταν Γεωργιανής, Ελληνικής, Κολομβιανής, Ρουμανικής και Μολδαβικής υπηκοότητας.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των θυμάτων, αξιοπρόσεκτο ποσοστό (**25,76%**) ήταν ανήλικοι. Το γεγονός αυτό, συνδέεται άμεσα με την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στην εκμετάλλευση της επαιτείας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η στρατολόγηση και διακίνηση ανηλίκων, διαχρονικά στη Χώρα μας, γίνεται με σκοπό, πρωτίστως, την εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση.

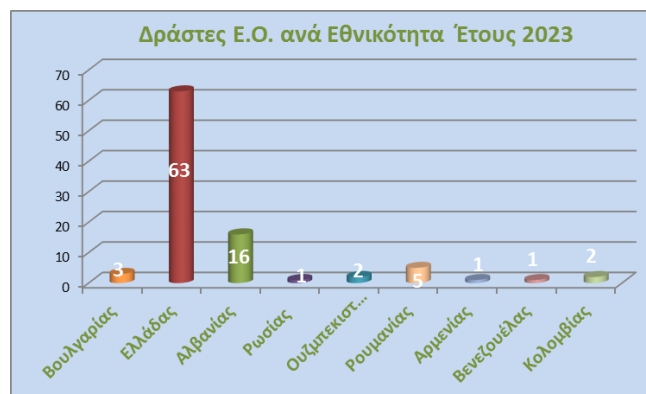
4.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
11	Σωματικές βλάβες Κλοπές Μαστροπεία Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η Αρχή Νομοθεσία Περί Αλλοδαπών Νομοθεσία περί εξαρτησιόγων ουσιών Πλαστογραφία Παραβάσεις σχετικά με την υιοθεσία ανηλίκου Ψευδείς ιατρικές πιστοποιήσεις Διατάραξη της οικογενειακής τάξης Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	6	2	3	Προέλευσης: Ελλάδα Γεωργία Κολομβία Αλβανία Ρουμανία Βουλγαρία Μολδαβία Προσφύγας: Ελλάδα

Το έτος 2023, διερευνήθηκαν (11) υποθέσεις, οι οποίες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία των οποίων δραστηριοποιούνταν στη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Οι ε.ο, σε ποσοστό **78%**, ήταν ομοιογενείς. Επρόκειτο για πολυμελείς (6-11 μέλη,) στην πλειοψηφία τους (σε ποσοστό **72,73%** επί του συνόλου), ακολουθούμενο από εγκληματικά δίκτυα (12 μέλη και άνω) (σε ποσοστό **18,18%**) και ολιγομελείς ομάδες (έως 5 μέλη) (σε ποσοστό **9,09%**).

ΓΡΑΦΗΜΑ 30

Για το έτος 2023, κατηγορήθηκαν ενενήντα τέσσερα (94) άτομα, ως μέλη εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Οι κύριες υπηκοότητες προέλευσης των δραστών ήταν Ελλάδα, Αλβανία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ουζμπεκιστάν, Κολομβία, Ρωσία, Αρμενία και Βενεζουέλα.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημόσιου λειτουργού στη συγκεκριμένη δραστηριότητα,

ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η πλειοψηφία των ε.ο. είχαν τοπική-περιφερειακή διάσταση (σε ποσοστό **72,73%** επί του συνόλου), ακολουθούσε σε επίπεδο επικράτειας (σε ποσοστό **18,18%** επί του συνόλου) και τέλος η διεθνής-διασυνοριακή διάσταση σε ποσοστό **9,09%** επί του συνόλου.

Επιπρόσθετα, στις ε.ο. διαπιστώθηκε σαφής κατανομή ρόλων και ιεραρχική δομή. Συγκεκριμένα, άλλα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες-μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα με τη μεταφορά-υποδοχή-φύλαξη και εκμετάλλευσή τους.

Από την ανάλυση των σχετικών υποθέσεων προκύπτει ότι, οι δράστες, στο σύνολο τους, είχαν στρατολογήσει τα θύματα, εκμεταλλευόμενοι την ευάλωτη κοινωνική θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση (άτομα σε καθεστώς ανεργίας, με οικογενειακά προβλήματα, παράτυποι μετανάστες κ.λπ.). Κύριες μεθοδολογίες δράσης ήταν οι ψευδείς υποσχέσεις (αναφορικά με το είδος, τις απολαβές και τις συνθήκες εργασίας) και η απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης.

Επίσης, ως μέσο στρατολόγησης παρατηρήθηκε και η μέθοδος του «αγαπητικού» (lover boy). Δια της συγκεκριμένης μεθόδου, οι δράστες προσέγγιζαν νεαρές γυναίκες, σύναπταν δεσμό και ακολούθως, ταξίδευαν μαζί στη χώρα «εκμετάλλευσης», όπου και εκδήλωναν τις προθέσεις εκμετάλλευσης.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού σε παράνομους οίκους ανοχής, στο δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία ή σε χώρους με το πρόσχημα παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) και σε αγροτικές περιοχές, όπου υπήρχε συγκέντρωση αλλοδαπών εργατών.

Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων, με χρήση ή/και απειλή βίας, με απειλές κατά μελών των οικογενειών τους, με περιορισμό της ελευθερίας της κίνησης, με αφαίρεση των μέσων επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές για να μην έχουν πρόσβαση στο

διαδίκτυο κ.λπ.) και των ταξιδιωτικών εγγράφων και τέλος με τη δημιουργία «δεσμού χρέους» (πλήρωναν οι δράστες για τα θύματα τα εισιτήρια, το ενοίκιο διαμονής κ.λπ., δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό χρέος, το οποίο τα θύματα έπρεπε να αποπληρώσουν). Επίσης, παρατηρήθηκε η δημιουργία ευάλωτης, δια της εξαναγκαστικής χρήσης ναρκωτικών ουσιών, ώστε οι δράστες να διατηρούν υπό τον έλεγχό τους τα θύματα.

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε η μέθοδος του «κλειστού πελατολογίου». Η παροχή, δηλαδή, των υπηρεσιών γινόταν, αποκλειστικά, σε άτομα εμπιστοσύνης ή προτεινόμενα από άτομα εμπιστοσύνης, γεγονός το οποίο δυσχέραινε την αστυνομική διερεύνηση.

Η χρήση σωματικής βίας έχει περιοριστεί, καθώς είναι εύκολα ανιχνεύσιμη (εμφανή σημάδια) και μπορεί να καταδείξει την τέλεση του αδικήματος, ενώ έχει αυξηθεί η ψυχολογική βία ως μέσο ελέγχου των θυμάτων.

Σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της επαιτείας, οι δράστες και τα θύματα ανήκαν στο ίδιο (στενό ή/και ευρύτερο) οικογενειακό περιβάλλον. Στις περιπτώσεις που τα θύματα ήταν ανήλικα, παρατηρήθηκε άμεση εμπλοκή των γονέων τους είτε ως δράστες είτε με την παραχώρησή τους σε τρίτους, προκειμένου να επαιτούν. Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων με χρήση βίας ή/και απειλών, με συνεχή παρουσία τους στα σημεία που επαιτούσαν (και στους χώρους που διέμεναν) και με συγκέντρωση των θυμάτων σε ενιαίο χώρο διαμονής, περιορίζοντάς τους την ελευθερία της κίνησης. Η εκμετάλλευση λάμβανε χώρα σε αστικά κέντρα, σε σταθμούς μετρό, πλατείες, δίπλα σε εμπορικά κέντρα και γενικότερα σε πολυσύχναστα μέρη.

Διερευνήθηκε μία (1) υπόθεση στρατολόγησης, διακίνησης ανθρώπων, με σκοπό την αφαίρεση οργάνων, η οποία σχετιζόταν με την ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Οι δράστες εκμεταλλεύονταν την ευάλωτη θέση των θυμάτων, τα στρατολογούσαν και τα μετέφεραν στην Χώρα μας, τα υπέβαλαν σε ειδική θεραπεία, σε ιδιωτικές κλινικές ιατρικώς υποβοηθούμενης γονιμότητας, προκειμένου να αφαιρέσουν και,

ακολουθώντας, να πουλήσουν τα ωάριά τους, έναντι χρηματικών ποσών. Τα θύματα, προέρχονταν από τις ακόλουθες χώρες: Βουλγαρία, Αλβανία, Γεωργία, Μολδαβία, Ρουμανία και Ελλάδα και εκτός από την αφαίρεση των ωαρίων, πιθανολογείται ότι εξαναγκάζονταν σε εγκυμοσύνες, προκειμένου να δοθούν τα νεογνά σε παράνομες υιοθεσίες.

Οι ομάδες εκμεταλλεύονται νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «stripshow», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την γενετήσια εκμετάλλευση των θυμάτων (κυρίως).

Οι δράστες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αφενός για να στρατολογήσουν θύματα, αφετέρου για την αλίευση πελατών με την προβολή – διαφήμιση των «ερωτικών υπηρεσιών» των θυμάτων.

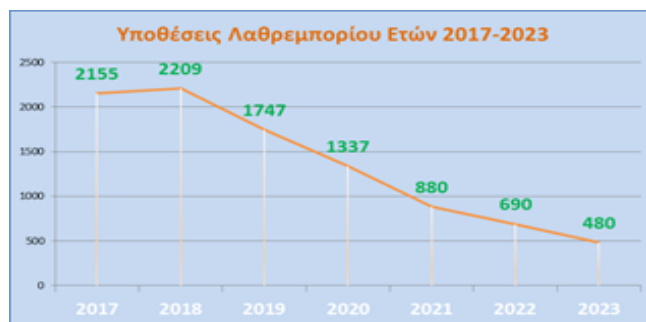
Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers», η συχνή αλλαγή τόπων διαμονής και η χρήση ψευδωνύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους.

4.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων.

4.6.1. Παρούσα Κατάσταση.

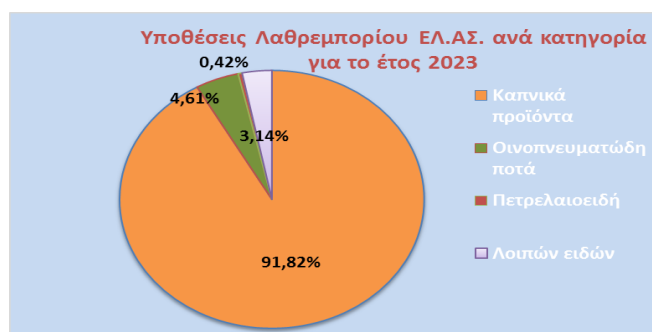
Η λαθραία εισαγωγή και διακίνηση προϊόντων αποτελεί, σταθερά, πεδίο ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας σε όλη την ελληνική επικράτεια, το οποίο, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, καταγράφει μια συνεχιζόμενη κάμψη των σχετικών υποθέσεων που διερευνώνται από τις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 31⁶⁷

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ασχολήθηκαν, συνολικά, με (480) υποθέσεις λαθρεμπορίου (τελεσμένες), (έναντι 690 υποθέσεων το 2022), στην συντριπτική πλειοψηφία των οποίων, δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 32

Κύρια μορφή λαθρεμπορίου, συνεχίζει να αποτελεί η διακίνηση και διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων, ακολουθούμενη από το λαθρεμπόριο οινοπνευματωδών ποτών, των λοιπών ειδών και σε μικρότερη έκταση το λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων.

Το συνολικό κέρδος των εγκληματικών ομάδων, για το 2023, δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί επ' ακριβώς (εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα **8.831.437 ευρώ**, το κέρδος των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν⁶⁸).

Το λαθρεμπόριο, συχνά τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως η πλαστογραφία, η πλαστογραφία παραστατικών εγγράφων (τιμολόγια, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.λπ.), η

⁶⁷ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2023: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁶⁸ Το ποσό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διωκτικές Αρχές.

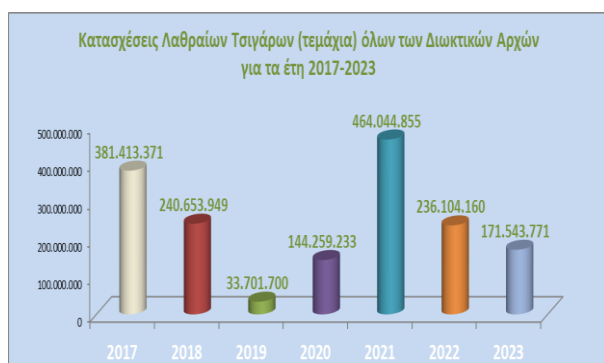
νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες κ.λπ. και έχει σοβαρές συνέπειες για την εθνική οικονομία, λόγω της απώλειας πολλών εκατομμυρίων ευρώ από φόρους και δασμούς.

4.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων.

Η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως «ενδιάμεση (transit)» χώρα (από χώρες της Ασίας και της Αν. Αφρικής, με προορισμό χώρες της Κεντρικής, Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης), χώρα «προορισμού» (από: Βουλγαρία, Ρωσία, Ουκρανία και Ιταλία Ουκρανία, Λευκορωσία, μέσω Μαυροβουνίου, Βόρειας Μακεδονίας, Μολδαβίας, Βουλγαρίας ή/και από Ασιατικές Χώρες μέσω Κύπρου και Τουρκίας), όπως και χώρα παραγωγής.

Τα καπνικά προϊόντα αποτέλεσαν και το 2023 την πλειοψηφία του συνόλου των προϊόντων που διακινήθηκαν παράνομα.

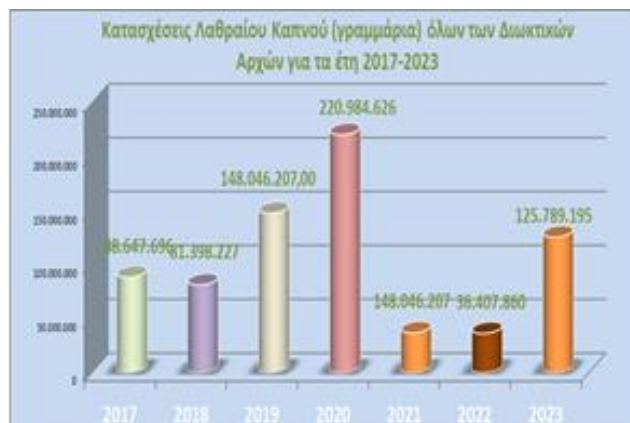
ΓΡΑΦΗΜΑ 33 ⁶⁹

ΓΡΑΦΗΜΑ 34

ΓΡΑΦΗΜΑ 35

ΓΡΑΦΗΜΑ 36

Ως εμφανίζεται στα ανωτέρω Γραφήματα, από το σύνολο των Διωκτικών Αρχών, η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. είχε τον μεγαλύτερο αριθμό κατασχεθέντων καπνικών προϊόντων και συγκεκριμένα 150.348.292 τεμάχια τσιγάρα και 84.538.613 γραμμάρια καπνού.

Ακόμα, πρέπει να επισημανθεί ότι από τις διωκτικές Αρχές (Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. και Ελληνική Αστυνομία), κατασχέθηκαν συνολικά 4.709.516 γραμμάρια καπνού για ναργιλέ (1.587.416 και 3.122.100 γραμμάρια αντίστοιχα).

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στην κατάσχεση από την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. συνολικά 3.138 γραμμαρίων ηλεκτρικά θερμαινόμενου καπνού, 170.270 ml υγρού αναπλήρωσης ηλεκτρικών τσιγάρων και 170.290 τεμαχίων πούρων⁷⁰.

Η διακίνηση λαθραίων καπνικών προϊόντων (πρωτίστως τσιγάρων και καπνού), λαμβάνει χώρα κυρίως σε υπαίθριες αγορές και στο δρόμο.

⁶⁹ Γραφήματα 32-36: Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

⁷⁰ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

4.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών:

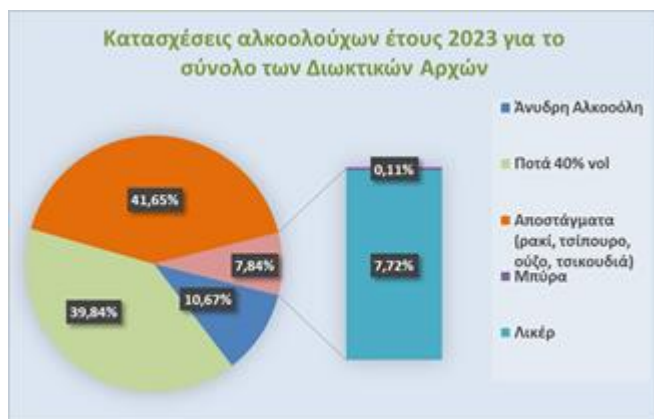
Το έτος 2023, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 24 υποθέσεις, που αφορούσαν λαθρεμπόριο αλκοολούχων και οινοπνευματωδών ποτών, όπως και το 2022.

ΓΡΑΦΗΜΑ 37

Οι κατασχεθείσες ποσότητες, από τις Υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., αφορούσαν, κυρίως, άνυδρη αλκοόλη και ακολούθως ποτά 40%vol (lt) και αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί).

ΓΡΑΦΗΜΑ 38

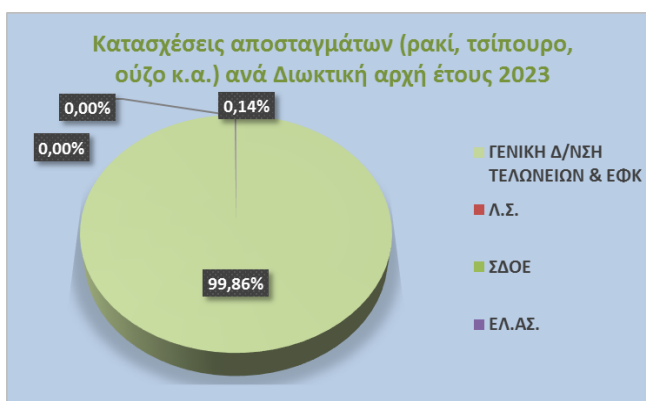

Από το σύνολο των κατασχεθεισών ποσοτήτων όλων των Διοικητικών Αρχών, προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο μέρος, ήταν τα αποστάγματα (ρακί, τσίπουρο, τσικουδιά) και ακολουθούν με μικρή διαφορά τα ποτά 40° (lt). Ακολούθως, η άνυδρη αλκοόλη, το λικέρ και τέλος η μπύρα. Κατωτέρω, παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατασχέσεις αλκοολούχων ανά κατηγορία και ανά Διοικητική Αρχή για το έτος 2023.

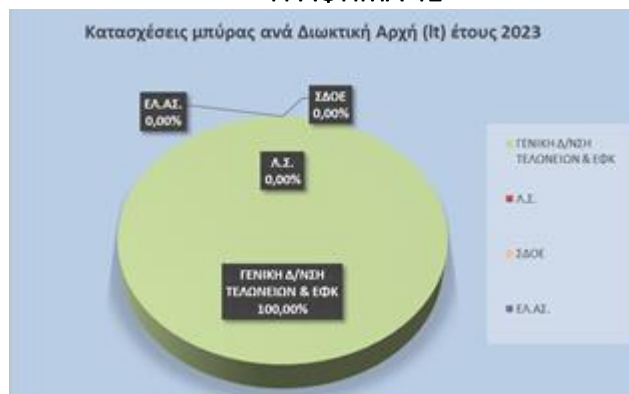
ΓΡΑΦΗΜΑ 39

ΓΡΑΦΗΜΑ 40

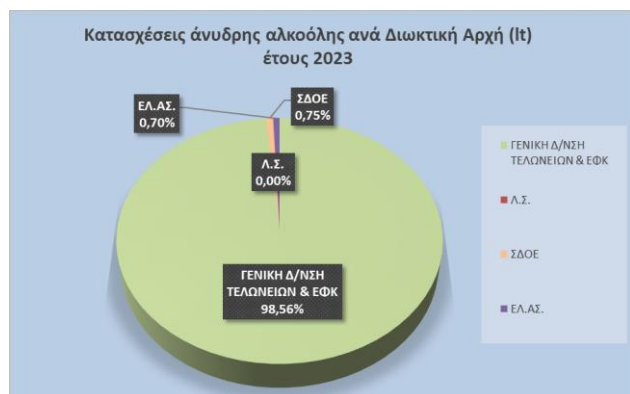

ΓΡΑΦΗΜΑ 41

ΓΡΑΦΗΜΑ 42

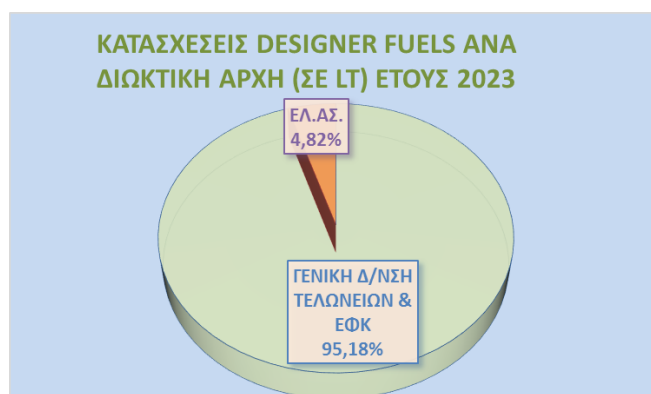

ΓΡΑΦΗΜΑ 43⁷¹

ΓΡΑΦΗΜΑ 45

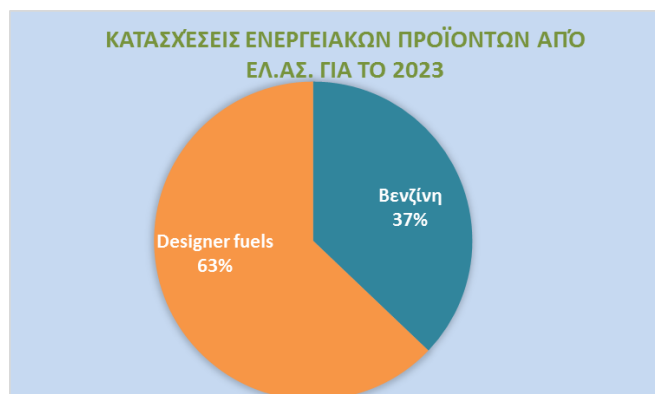
ΓΡΑΦΗΜΑ 46

ΓΡΑΦΗΜΑ 47⁷³

4.6.1.3. Λαθρεμπόριο καυσίμων

Το έτος 2023, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (2) υποθέσεις λαθρεμπορίου καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 44

Η πλειοψηφία των κατασχεμένων ποσοτήτων αφορούσε σε designer fuels (διαλύτες καυσίμων)⁷² και ακολουθεί η βενζίνη.

Για το ίδιο έτος, όλες οι αρμόδιες Διοικητικές Αρχές, κατάσχεσαν τα ακόλουθα:

⁷¹ Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 37-43: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

⁷² Αποτελεί μείγμα ελαφρών λαδιών και αιθανόλης, το οποίο αναμειγμένο με βενζίνη σε συγκεκριμένα όρια, μπορεί να μην ανιχνεύεται από Χημικές Υπηρεσίες και να καθίσταται αδύνατη η τεκμηρίωση της προκύπτουσας νοθείας.

4.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
6	Απάτη Πλυστογραφία Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Νομοθεσία για ρύθμιση αγοράς προϊόντων και παροχής υπηρεσιών Οργάνωση Αγοράς Πετρελαιοειδών και άλλες διατάξεις	3	2	1	Προέλευσης: Βουλγαρία Τουρκία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα Βουλγαρία Προορισμού: Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο

⁷³ Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 44-47: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

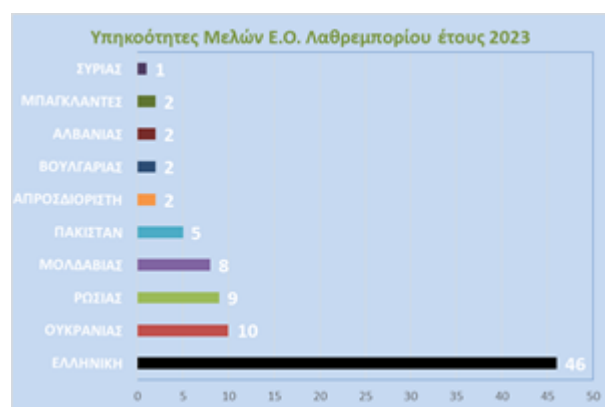
Κατά το έτος **2023**, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά έξι (6) εγκληματικές ομάδες οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από ογδόντα- εννέα (89) μέλη.

Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων (σε ποσοστό **83%**) ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές) και σε μεγάλο ποσοστό (**50%**) [ομοιογενείς εγχώριες ή/και αλλοδαπές].

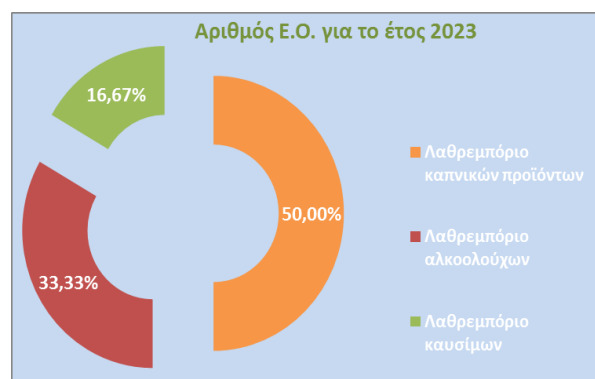
Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, η Ουκρανία, η Ρωσία, η Μολδαβία και το Πακιστάν.

Περαιτέρω, η πλειοψηφία αυτών ήτοι (3), αφορούσε το λαθρεμπόριο τσιγάρων, δύο (2) το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών και μια (1) το λαθρεμπόριο καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 48

ΓΡΑΦΗΜΑ 49

Η σύνθεση των ομάδων ήταν κυρίως πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό **50%**), ακολουθούμενο από εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών, σε ποσοστό **33%**) και τέλος οι ολιγομελείς (μέχρι 6 μέλη, σε ποσοστό **17%** επί του συνόλου).

Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **50%** επί του συνόλου) είχε διασυνοριακή - διεθνή διάσταση. Ακολουθώντας, δραστηριότητα σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο ανέπτυξε το **33%** επί του

συνόλου και τέλος σε όλη την Επικράτεια ανέπτυξε ένα ποσοστό **17%** επί του συνόλου.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, οι όλες εγκληματικές ομάδες, δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Σε δύο υποθέσεις, διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες χρησιμοποίησαν βασικούς τρόπους «ξεπλύματος» (πολυτελής διαβίωση και αγορά ακίνητης περιουσίας).

4.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.

Κυρίαρχες είναι οι ημεδαπής προελεύσεως ομάδες (αμιγείς ή/και μικτές). Στις ομάδες αυτές, καταγράφεται και συμμετοχή (**34%** επί του συνόλου) ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Γεωργία, Ρωσία, Αρμενία, Ουζμπεκιστάν).

Η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (**71%**) είχε ιεραρχική δομή. Τα εγκληματικά δίκτυα είχαν πιο χαλαρή δομή, με ύπαρξη συνεργαζόμενων υποομάδων-πυρήνων.

Ως προς τους τρόπους εισαγωγής και μεταφοράς των λαθραίων τσιγάρων στην ελληνική επικράτεια, δεν εντοπίζονται καίριες αλλαγές σε σχέση με το 2022, αλλά οι κυριότεροι εξακολουθούν να είναι:

ο Η χερσαία μεταφορά: με αυτοκίνητα (επιβατηγά ή/και φορτηγά) από θεσμοθετημένα ή μη σημεία εισόδου (από/προς Αλβανία, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, Ιταλία)[αφορά πλειοψηφία υποθέσεων], μέσα σε ειδικές κρύπτες ή/και καλυπτόμενα από άλλο νόμιμα μεταφερόμενο προϊόν (τρόφιμα, γλυκά, είδη ένδυσης, είδη υγιεινής, συσκευές, νωπά οπωροκηπευτικά, ψάρια κ.λπ.) ή/και με λεωφορεία, κρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.

ο Η θαλάσσια μεταφορά: με πλοία και μεταφόρτωση τσιγάρων σε μικρότερα σκάφη, τα οποία εκφορτώνουν σε ερημικές παραλίες της Δυτικής και Νότιας Ελλάδας ή με εμπορευματοκιβώτια σε λιμένες, καλυπτόμενα

από άλλα νόμιμα μεταφερόμενα προϊόντα ή με ψευδή παραστατικά. Για την κάλυψη του παράνομου φορτίου χρησιμοποιούν διάφορα προϊόντα, όπως έπιπλα, είδη ένδυσης, υγιεινής, λαχανικά, χαρτικά, κ.λπ.

ο **Η εναέρια μεταφορά:** κρυμμένα σε αποσκευές επιβατών πτήσεων ή με ταχυδρομικά δέματα.

Στην περαιτέρω διακίνηση και διάθεση των καπνικών προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της εγχώριας αγοράς, εμπλέκονται τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές ομάδες (πακιστανικές κυρίως), οι οποίες δρουν σε τοπικό (στα μεγάλα αστικά κέντρα), περιφερειακό ή/και πανελλήνιο επίπεδο. Η διακίνηση πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους (με ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ αυτ-τα και μοτ/τες, με λεωφορεία του ΚΤΕΛ και των αστικών συγκοινωνιών, με εταιρίες ταχυμεταφορών ή μεταφορών). Η πώληση-διάθεση των λαθραίων τσιγάρων λαμβάνει χώρα, κυρίως, σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, καταστήματα (ψιλικά, περίπτερα, κ.λπ.) και στο δρόμο.

Όλες οι εγκληματικές ομάδες, χρησιμοποιούν ευρέως τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση (χρήση μισθωμένων ΙΧΕ-ΙΧΦ, μεταφορικών εταιριών για διακίνηση καπνού, διεθνών τουριστικών λεωφορειών, αλίευση και διαφήμιση προϊόντων μέσω διαδικτύου, αποστολή λαθραίων τσιγάρων με εταιρίες ταχυδιανομής, ταξί, διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων σε νομίμως λειτουργούντα καταστήματα) και την απόκρυψη των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και των κερδών (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών-οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας, απόκρυψη λαθραίων τσιγάρων σε φορτηγά που φέρουν νόμιμα φορτία).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας

για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων, χρήση θερμικών καμερών, χρήση ανιχνευτών και παρεμβολέων ψηφιακών και ηλεκτρονικών σημάτων, ενίσχυση μόνωσης σε εγκαταστάσεις που παράγονται λαθραία τσιγάρα, διαμόρφωση χώρων στα παράνομα εργαστήρια με κοιτώνες-κουζίνα-τουαλέτα για τους εργαζόμενους για να μην εξέρχονται από τον χώρο και εντοπιστούν από τις Αρχές).

Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι και το έτος 2023, εντοπίστηκε συνολικά σε (1) υπόθεση, ειδικά διαμορφωμένη εγκατάσταση παραγωγής λαθραίων τσιγάρων (σε συνέχεια των τριών παρελθόντων ετών). Η εξειδίκευση που παρουσιάζουν οι ομάδες αυτές είναι ιδιαίτερος υψηλή: διαθέτουν μονάδες επεξεργασίας ακατέργαστου καπνού, πλήρεις μονάδες παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης λαθραίων τσιγάρων, ετικέτες με ραβδωτό κώδικα (barcode), πλαστά αυτοκόλλητα και ταινίες τυποποίησης επώνυμων πακέτων τσιγάρων, ενώ η παραγωγή τους διαπιστώθηκε ότι κατευθύνεται (κυρίως) στην εγχώρια αγορά και δευτερευόντως στο εξωτερικό.

Επίσης, όπως το προηγούμενο έτος, έτσι και το 2023, διαπιστώθηκε η λαθραία διακίνηση καπνού ναργιλέ (σε μορφή γέλης). Η ε.ο. εισήγαγε λάθρα από την Τουρκία, μέσω Βουλγαρίας, συσκευασμένο καπνό ναργιλέ, με τη χρήση τουριστικών λεωφορειών, τα οποία κατέληγαν στην Αθήνα. Από εκεί, με τη χρήση μεταφορικών εταιριών, τα μετακινούσαν στην Θεσσαλονίκη, τα απέκρυπταν σε ειδικά προς τούτο μισθωμένο χώρο και τα διοχέτευαν τμηματικά σε

καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος σε διάφορες περιοχές της ελληνικής Επικράτειας.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στον εντοπισμό και κατάσχεση από τις υπόλοιπες διωκτικές αρχές (πέραν της ΕΛ.ΑΣ.), μεγάλων ποσοτήτων καπνικών προϊόντων. Ειδικότερα, το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., κατάσχεσε 633.680 τεμάχια λαθραία τσιγάρα και 14.894.916 γραμμάρια καπνού και η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. προέβη σε κατασχέσεις 150.348.292 τεμαχίων τσιγάρων και 84.538.613 γραμμαρίων καπνού⁷⁴.

4.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οينوπνευματωδών.

Η διακίνηση και εισαγωγή των λαθραίων οينوπνευματωδών ποτών στη Χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως δια των χερσαίων συνόρων με διάφορα μεταφορικά μέσα (Ι.Χ.Ε., Ι.Χ.Φ. αυτ-τα κ.λπ.), μέσω θεσμοθετημένων ή μη σημείων της Χώρας, με το παράνομο εμπόρευμα να προέρχεται κυρίως από τη Βουλγαρία.

Και εδώ, κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζουν οι ημεδαπές ομάδες (μικτές), ενώ στους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή έχουν οι υπήκοοι Αλβανίας, Βουλγαρίας και ακολουθούν οι υπήκοοι Γεωργίας.

Η δομή των ομάδων ήταν, κυρίως, ιεραρχική, ενώ η μία ομάδα αποτελούνταν από λίγα μέλη (έως 6 τον αριθμό) και η έτερη ήταν πολυμελής (31 μέλη συνολικά).

Οι ομάδες εισάγουν, από Βουλγαρία κυρίως, είτε καθαρή αλκοόλη, με την οποία αναμειγνύουν και εμφιαλώνουν τα ποτά σε αυτοσχέδια εργαστήρια, είτε γνήσια ποτά, στα οποία στη συνέχεια τοποθετούν ελληνικές ετικέτες. Η διακίνηση-μεταφορά πραγματοποιείται, κυρίως, με μεταφορικές εταιρίες, ενώ η διάθεσή τους στους καταναλωτές, λαμβάνει χώρα μέσω επιχειρήσεων ποτοποιείων, πώλησης ποτών (κάβες) ή/και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (κέντρα διασκέδασης, καφετέριες κλπ).

Εξαρθρώθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ., σε συνεργασία με έτερες συναρμόδιες Υπηρεσίες, δύο (2) εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνταν στο συγκεκριμένο τομέα. Ειδικότερα,

εξαρθρώθηκε μια ε.ο. που προμηθευόταν εμφιαλωμένα ποτά από τη Βουλγαρία, τα εισήγαγε παράνομα στην Χώρα μας, μέσα σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες σε φορτηγά οχήματα, τα οποία μετέφεραν και έτερα νόμιμα προϊόντα. Ακολούθως, τα αποθήκευαν σε ειδικά μισθωμένους προς τούτο αποθηκευτικούς χώρους, όπου τοποθετούσαν πλαστές ελληνικές ετικέτες και τα διοχέτευαν εν συνεχεία σε νόμιμες επιχειρήσεις (ποτοποιίας, μίνι μάρκετ, επιχειρήσεις εστίασης και κέντρα διασκέδασης). Η δεύτερη ε.ο. προμηθεύονταν αλκοόλη και σε κατάσταση που λειτουργούσε στην Αθήνα και σε παρακείμενους χώρους και αποθήκες αυτού, εντοπίστηκε εξοπλισμός και υλικά για την παραγωγή νοθευμένων αλκοολούχων ποτών, τα οποία ακολούθως διέθετε προς κατανάλωση στους πελάτες του.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν ευρέως νομότυπες δομές, προκειμένου να μεταπωλήσουν τα προϊόντα τους, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εστίασης, κάβες, εταιρίες ποτοποιίας, μεταφορικές εταιρίες για την μεταφορά των λαθρεμπορευμάτων και για να αποκρύπτουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και κέρδη (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών-οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Η εξειδίκευση των ε.ο. θεωρείται υψηλή, καθώς είχαν στην κατοχή τους ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για την εμφιάλωση και τυποποίηση αλκοολούχων ποτών (αλκοολόμετρα, ειδικούς μηχανισμούς για πωματισμό και σφράγιση φιαλών, πλαστά καπάκια και ετικέτες επώνυμων αλκοολούχων ποτών κλπ).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση κρυπτογραφημένων διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας

⁷⁴ ΠΗΓΗ: Σ.Ε.Κ. /Α.Α.Δ.Ε.

για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων).

4.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.

Αναφορικά με τη λαθραία διακίνηση και διάθεση καυσίμων ως και τη νοθεία αυτών, με σκοπό την λαθρεμπορία, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το 2022.

Κύρια μεθοδολογία, όπως και τα παρελθόντα έτη, εξακολουθεί να αποτελεί η εισαγωγή, από νόμιμες εταιρείες πετρελαιοειδών της Βουλγαρίας, με εικονικά φορολογικά παραστατικά, ειδικών διαλυτών χρωμάτων, αναμειγμένων με ενεργειακά προϊόντα (λιπαντικά έλαια), τα οποία διακινούνται στη Χώρα μας με φορτηγά διεθνών μεταφορικών εταιριών και αποθηκεύονται σε ειδικά διασκευασμένες προς τούτο αποθήκες σε διάφορες περιοχές της Επικράτειας, από όπου τα μέλη της οργάνωσης διακινούν τμηματικά, με νόμιμα βυτιοφόρα, τους διαλύτες σε πρατήρια υγρών καυσίμων, όπου νοθεύουν τη βενζίνη κίνησης.

Κατά το ερευνώμενο έτος, καταγράφηκε η δράση μιας (1) 11μελούς ημεδαπής οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, η οποία εισήγαγε οργανικούς διαλύτες, με εικονικά παραστατικά, από εταιρίες της Βουλγαρίας, τους μετέφερε σε αποθηκευτικό χώρο, μισθωμένο για το σκοπό αυτό, τους μετάγγιζε σε βυτιοφόρο και στη συνέχεια εφοδίαζαν και αναμίγνυαν τους διαλύτες με τα καύσιμα στα πρατήρια υγρών καυσίμων στην περιοχή της Αττικής, με σκοπό την

αύξηση του τελικού όγκου των καυσίμων που διέθεταν στους καταναλωτές.

Η εξειδίκευση των ομάδων, συνήθως, τυγχάνει υψηλή, καθώς για να μην εντοπιστούν οι παράνομοι χημικοί διαλύτες, με τους οποίους νόθευαν τα καύσιμα, διαπιστώθηκε ότι, σε ένα πρατήριο υγρών καυσίμων, είχε κατασκευαστεί μία ειδική πλακέτα, η οποία εμπόδιζε την καταγραφή τους στο εγκατεστημένο στις αντλίες του πρατηρίου σύστημα εισροών – εκροών της Α.Α.Δ.Ε., ενώ κατά την πώληση των νοθευμένων καυσίμων, δεν εκδίδονταν παράλληλα και τα νόμιμα παραστατικά.

Οι ομάδες, για τη διάθεση των καυσίμων, κάνουν ευρεία χρήση των υφιστάμενων νόμιμων δικτύων εισαγωγής, διακίνησης και αποθήκευσης καυσίμων [πρατήρια υγρών καυσίμων, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες, βυτιοφόρα για μεταφορά, μίσθωση αποθηκών (συνήθως σε βιομηχανικές ή δυσπρόσιτες περιοχές) για προσωρινή αποθήκευση χημικών διαλυτών κ.λπ.], όπως επίσης προβαίνουν και στη σύσταση εικονικών εταιριών για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κυκλώματος. Επίσης, ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

Σημαντικές ποσότητες λαθραίων καυσίμων πραγματοποιήθηκαν και από Υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε.

Στο σημείο αυτό, μνεία πρέπει να γίνει αναφορικά με την εξάρθρωση δύο (2) ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στην παράνομη διακίνηση φαρμακευτικών σκευασμάτων στην ελληνική επικράτεια. Ειδικότερα, η πρώτη ημεδαπή εγκληματική ομάδα διακινούσε στην ελληνική επικράτεια μη εγκεκριμένα φαρμακευτικά και ιατροτεχνολογικά σκευάσματα και η δεύτερη παράνομα σκευάσματα για την αντιμετώπιση της στυτικής δυσλειτουργίας.

4.7 Παραβάσεις Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

4.7.1. Παρούσα Κατάσταση.

Η διανοητική ιδιοκτησία περιλαμβάνει τόσο την πνευματική ιδιοκτησία, τα συγγενικά δικαιώματα, όσο και τη βιομηχανική ιδιοκτησία. Στη διανοητική ιδιοκτησία, υπάγονται τα δικαιώματα που προκύπτουν από τη δημιουργία ενός προϊόντος του νου, το οποίο αποτελεί άυλο περιουσιακό στοιχείο. Οι παραβάσεις των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εκδηλώνονται με διάφορες μορφές και αφορούν στον τομέα των ευρεσιτεχνιών, των σημάτων (απομνημιακά προϊόντα), της μουσικής, των οπτικοακουστικών έργων, των προγραμμάτων Η/Υ, αλλά και στον χώρο του διαδικτύου.

Όσον αφορά τη διακίνηση απομνημιακών προϊόντων, μορφή εγκληματικότητας η οποία απασχολεί, πρωτίστως, τις ελληνικές δικαστικές αρχές στον υπόψη τομέα, αποτελεί ένα πρόβλημα που πλήττει τις νόμιμες επιχειρήσεις⁷⁵, την οικονομία, την απασχόληση και το συμφέρον ή ακόμα και την ασφάλεια των καταναλωτών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EUIPO) και της Eurostat, οι εισαγωγές παραποιημένων προϊόντων στην Ευρώπη, ήδη πριν την πανδημία, έφθαναν σε αξία τα 119 δισεκατομμύρια δολάρια το 2019, ποσό που αντιστοιχεί στο 5,8% των συνολικών εισαγωγών. Οι απώλειες για τους

⁷⁵ Σύμφωνα με στοιχεία της EUIPO, η νόμιμη βιομηχανία ένδυσης έχασε σχεδόν 12 δισεκατομμύρια ευρώ πωλήσεων κατά μέσο όρο ετησίως την περίοδο 2018-2021, που αντιστοιχεί στο 5,2 % των πωλήσεων ένδυσης στην ΕΕ. Ως συνέπεια των πωλήσεων που χάθηκαν λόγω της απομίμησης, η βιομηχανία ένδυσης απασχολούσε 160 000 λιγότερους εργαζόμενους κάθε χρόνο την ίδια περίοδο. Οι εκτιμώμενες απώλειες πωλήσεων καλλυντικών λόγω παραποίησης ανέρχονται σε 3 δισεκατομμύρια ευρώ, που αντιστοιχούν στο 4,8 % των συνολικών πωλήσεων. Η απώλεια θέσεων εργασίας στη βιομηχανία καλλυντικών της ΕΕ εκτιμάται σε σχεδόν 32 000 άτομα. Ο τομέας των παιχνιδιών υφίσταται την υψηλότερη αναλογία πωλήσεων που χάνονται λόγω παραχάραξης: 8.7 %, που αντιστοιχεί σε 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Σχετ. η Έκθεση «Οικονομικός αντίκτυπος της παραποίησης στον τομέα των ειδών ένδυσης, των καλλυντικών και των παιχνιδιών στην ΕΕ» 2024, διαθέσιμη στον υπερσύνδεσμο <https://www.euipo.europa.eu/el/publications/clothing-cosmetics-and-toy-sectors-in-the-eu-2024>

νόμιμους κατασκευαστές και εμπόρους είναι τεράστιες, ιδιαίτερα σε κλάδους όπως τα καλλυντικά, τα ενδύματα, τα αθλητικά είδη, τα υποδήματα, τα παιχνίδια, τα δερμάτινα είδη, τα προϊόντα τεχνολογίας κ.λπ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 50

Το έτος 2023, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (34) υποθέσεις απομνημιακών προϊόντων και κατασχέθηκαν πλήθος προϊόντων απομίμησης. Ο αριθμός υποθέσεων κινείται πτωτικά σε σχέση με τα παρελθόντα έτη. Μείωση καταγράφουν και οι ε.ο. που δραστηριοποιούνται το έτος 2023, που ανέρχονται σε (1) έναντι (3) το έτος 2022.

Τα κατασχεθέντα αφορούσαν, κυρίως, απομιμήσεις διαφόρων επώνυμων προϊόντων (είδη ένδυσης και υπόδησης, τσάντες, μπαταρίες, ηλεκτρονικές συσκευές και λοιπά αξεσουάρ)⁷⁶.

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των προϊόντων απομίμησης, εξακολουθούν να είναι η Τουρκία, η Κίνα, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη, η Ινδία, οι Φιλιππίνες και η Βουλγαρία.

Μνεία πρέπει να γίνει στην, ολοένα και περισσότερο αυξανόμενη, χρήση του διαδικτύου για την ανάπτυξη της εν λόγω δραστηριότητας από τους δράστες, οι οποίοι, ιδρύουν ηλεκτρονικά καταστήματα, με έδρα είτε την Ελλάδα είτε το εξωτερικό, προβαίνοντας σε

⁷⁶ Τα δεδομένα αυτά, συνάδουν και με σχετικές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε έρευνα του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαπιστώθηκε ότι στη Χώρα μας, νέοι ηλικίας 15-24 ετών, το έτος 2021, πραγματοποίησε αγορά τουλάχιστον ενός (1) παραποιημένου- απομνημιακού προϊόντος (κυρίως μέσω διαδικτύου) και αυτό αφορούσε ενδύματα σε ποσοστό 33%, ηλεκτρονικές συσκευές σε ποσοστό 25%, υποδήματα σε ποσοστό 24% και προϊόντα υγιεινής σε ποσοστό 18%. Πηγή: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/ip-youth-scoreboard#2022>.

διαφημίσεις στο διαδίκτυο και κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να καταφέρουν έτσι να αλιεύσουν πελάτες-θύματα.

Αναφορικά με την εισαγωγή και διακίνηση των προϊόντων απομίμησης στη Χώρα μας, κυρίαρχες είναι οι ημεδαπές ομάδες. Από τους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή στις ομάδες έχουν οι υπήκοοι Πακιστάν, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Συρίας και Τουρκίας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 51

Αναφορικά με τις υποθέσεις που χειρίστηκε η Ελληνική Αστυνομία για παραβάσεις της νομοθεσίας περί Πνευματικής ιδιοκτησίας, ο αριθμός τους, περιορίστηκε αισθητά κατά την περίοδο εξάπλωσης του covid-19 (φθάνοντας στις 8 υποθέσεις κατά το έτος 2020), ωστόσο με την άρση των μέτρων και την επαναφορά της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας από το 2022 και έπειτα, επανήλθε ο αριθμός διερεύνησής τους σε επίπεδα προ του 2019.

Σύμφωνα με μελέτη του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁷⁷, το τηλεοπτικό περιεχόμενο είναι το δημοφιλέστερο πειρατικό περιεχόμενο στην Ε.Ε., καθώς αντιστοιχεί σχεδόν στο ήμισυ του συνόλου της πειρατείας, ενώ η πειρατεία ζωντανών εκδηλώσεων, όπως η μετάδοση συνεχούς ροής (streaming) αθλητικών αγώνων, σημειώνει επίσης ανοδική τάση. Αυτή η αλλαγή της τάσης οφείλεται

κυρίως στην αύξηση της πειρατείας τηλεοπτικών προγραμμάτων, η οποία αντιστοιχούσε σχεδόν στο ήμισυ (48 %) του συνόλου των επισκέψεων σε παράνομους ιστοτόπους οι οποίες καταγράφηκαν στην ΕΕ το 2022. Άλλα είδη πειρατικού περιεχομένου περιλαμβάνουν εκδόσεις (28%), ταινίες (11%), λογισμικό (7%) και μουσική (6%). Η παράνομη πρόσβαση σε εκδόσεις, που αποτελούν τη δεύτερη σημαντικότερη πηγή πειρατείας μετά την τηλεόραση, έχει επίσης αυξηθεί από τον Ιανουάριο του 2021, με κορυφαίο είδος σε αυτή την κατηγορία τα κόμικ manga, ενώ ακολουθούν σε κάποια απόσταση τα ηχητικά βιβλία (audio books) και τα ηλεκτρονικά βιβλία (e-books). Η μελέτη αναλύει επίσης, για πρώτη φορά, την παράνομη πρόσβαση σε ζωντανές αθλητικές διοργανώσεις. Αυτό το είδος πειρατείας παρουσιάζει ανοδική τάση το 2021 και το 2022, με αύξηση της τάξης του 30 % σε μόλις ένα έτος. Σε ορισμένες χώρες όπως η Γαλλία και η Ισπανία, αυτό το είδος περιεχομένου αντιστοιχεί σε περισσότερο από το ένα τρίτο (34 %) των συνολικών παράνομων προσβάσεων.

4.7.2. Εγκληματικές Ομάδες παραβάσεων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Αρ. ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές δράσης
4	Απάτη Πλαστογραφία Πλαστογραφία πιστοποιητικών Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Εναρμόνιση ελληνικής νομοθεσίας για Νομική προστασία Υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Οργάνωση και λειτουργία Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας του Υπουργείου Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ρυθμίσεις για τον ευρύτερο τομέα των μέσων ενημέρωσης	3	1	Επικράτεια

Κατά το έτος 2023, δραστηριοποιήθηκαν τέσσερις (4) ιεραρχικές εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από σαράντα-έξι (46) μέλη και είχαν ως πεδίο δράσης της την Επικράτεια.

⁷⁷ Σύμφωνα με τη μελέτη «Online Copyright Infringement in the European Union: Films, Music, Publications, Software and TV, 2017-2022» (Παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: ταινίες, μουσική, εκδόσεις, λογισμικό και τηλεόραση, 2017-2022), 2023, διαθέσιμη στον υπερσύνδεσμο https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2023_online_copyright_infringement_in_eu/2023_online_copyright_infringement_in_eu_FullR_en_en.pdf

ΓΡΑΦΗΜΑ 52

Τα μέλη των ε.ο. αποτελούνταν από ημεδαπούς, πλην ενός υπηκόου Ουκρανίας.

Διαπιστώθηκε η δράση μιας ε.ο., τα μέλη της οποίας δημιούργησαν και διαχειρίζονταν ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία καταχωρούσαν σε ανύπαρκτα πρόσωπα και εν συνεχεία, μέσω αυτών (ιστοσελίδων και Μ.Κ.Δ.), πωλούσαν απομιμητικά προϊόντα επώνυμων ειδών ένδυσης και υπόδησης. Παράλληλα, σύστηναν εικονικές εταιρίες στη χώρα μας και προμηθεύονταν προϊόντα από εμπόρους ειδών ένδυσης και υπόδησης από άγνωστους προμηθευτές. Η αποστολή των παραγγελιών, πραγματοποιούνταν μέσω εταιριών ταχυμεταφορών σε ολόκληρη την Επικράτεια, με αποστολείς ανύπαρκτα πρόσωπα και χωρίς την έκδοση των απαιτούμενων φορολογικών παραστατικών, ενώ οι πληρωμές, λάμβαναν χώρα είτε σε μετρητά είτε μέσω τραπεζικών λογαριασμών που τηρούσαν, από τους οποίους προέβαιναν άμεσα στην ανάληψή τους από διάφορα ΑΤΜ στην περιοχή της Αττικής. Από την διενεργηθείσα έρευνα, προέκυψε ότι, τα 3 χρόνια δράσης της ε.ο., διακινήθηκαν πάνω από 364.000 αποστολές εμπορευμάτων, η συνολική αξία των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 18.429.000 ευρώ.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε η δράση τριών (3) εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιούνταν στην παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης. Ειδικότερα, εξαρθρώθηκαν δύο (2) πολυμελείς (12 και 18 μελών αντίστοιχα) οργανώσεις και μία (1) οργάνωση με 6 μέλη, που δραστηριοποιούνταν στην παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης. Οι δράστες, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα τεχνικά μέσα, παράνομο λογισμικό και ειδικούς

αποκωδικοποιητές, επιτύγχαναν να αποκωδικοποιούν και να αναμεταδίδουν παράνομα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα προστατευόμενων συνδρομητικών οργανισμών, λαμβάνοντας συνδρομές για τις παράνομες υπηρεσίες που παρείχαν. Από την διενεργηθείσα προανάκριση, εντοπίστηκαν συνολικά 16.338 (12.968, 2.000 και 1.370 αντίστοιχα) πελάτες των ε.ο., με το κέρδος τους, συνολικά, να ανέρχεται στα 26.551.000 ευρώ περίπου.

Παρατηρείται ότι, οι ομάδες, εκμεταλλεύονται, όλο και περισσότερο, τις νομότυπες επιχειρηματικές δομές, τις εταιρίες ταχυμεταφορών (ΕΛΤΑ, εταιρίες courier) και μεταφοράς χρηματικών ποσών, κατοχυρώνουν στην Ε.Ε.Τ.Τ. ιστοτόπους για να μπορούν να δημιουργήσουν ιστοσελίδες για να πωλούν απομιμητικά προϊόντα, μισθώνουν αποθηκευτικούς χώρους που αποθηκεύουν προσωρινά τα απομιμητικά προϊόντα και συστήνουν εικονικές εταιρίες στην ελληνική Επικράτεια.

Η διάθεση-πώληση των απομιμητικών προϊόντων λαμβάνει χώρα στο δρόμο, είτε σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, είτε μέσω νομότυπων δομών (εμπορικά καταστήματα, νόμιμα διαδικτυακά καταστήματα που μεταξύ επώνυμων προϊόντων πωλούν και απομιμητικά, τουριστικά καταστήματα κ.λπ.).

Επιπλέον, οι ε.ο. λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των απομιμητικών προϊόντων, αποθήκευση σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, χρήση και συχνή εναλλαγή «ghost numbers», χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά απομιμητικών προϊόντων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά προϊόντων, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας].

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Σε τρεις (3) υποθέσεις, διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου τα κέρδη από την εγκληματική δραστηριότητα των δραστών, είτε πιστώνονταν από αυτούς σε τραπεζικούς λογαριασμούς διαδικτυακών τραπεζών και ιδρυμάτων και ακολουθώντας αναλώνονταν, είτε προέβαιναν στην ίδρυση ατομικών επιχειρήσεων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, είτε προέβαιναν σε αγορές κινητών (αυτοκινήτων) και ακίνητων αξιών, είτε νομιμοποιούνταν μέσω στοιχηματικών εταιρειών.

4.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.

4.8.1. Παρούσα Κατάσταση.

Μία διαχρονική πτυχή εγκληματικής δραστηριότητας, αποτελεί το παράνομο εμπόριο αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο λόγος, είναι η, συνήθως, ανεκτίμητη ιστορική, πολιτιστική, καλλιτεχνική και επιστημονική αξία που διαθέτουν τα προαναφερόμενα αντικείμενα, από την εμπορία των οποίων, αποσκοπούν στην αποκόμιση μεγάλων παράνομων οικονομικών κερδών. Για αυτόν τον λόγο, συχνά, πραγματοποιούνται εγκληματικές ενέργειες σε βάρος στόχων με αυξημένο πολιτισμικό ενδιαφέρον, όπως λεηλασίες αρχαιολογικών χώρων, κλοπές από μουσεία ή ιδρύματα πολιτισμικής κληρονομιάς ή ιδιωτικές συλλογές.

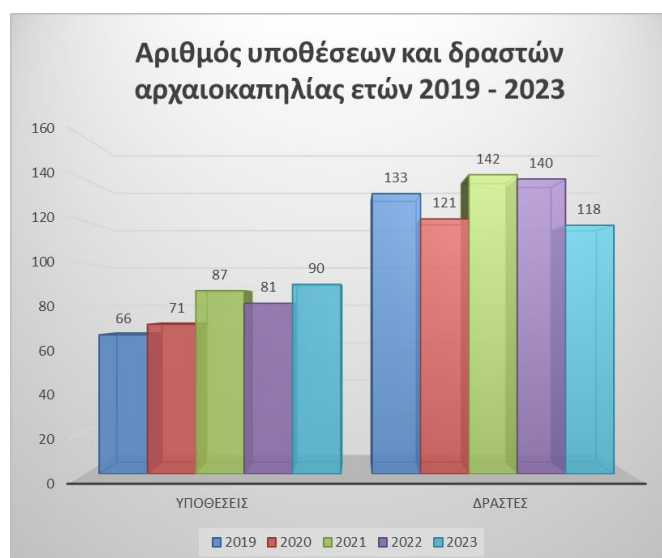
Η Χώρα μας, που λόγω της πλούσιας ιστορίας της, συχνά, παρομοιάζεται με ένα «υπαίθριο μουσείο», φιλοξενεί χιλιάδες αρχαιολογικούς θησαυρούς διάσπαρτους σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες και υπαίθριους χώρους. Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται σταθερή καταγραφή αδικημάτων που σχετίζονται με τη Νομοθεσία για την προστασία των Αρχαιοτήτων και της εν γένει πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο από μεμονωμένους δράστες όσο και από

εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίοι αποσκοπούν λαθρεμπόριο αυτών και την απολαβή, συνεπακόλουθα, τεράστιων οικονομικών οφελών.

Η αρχαιοκαπηλία και η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αντικειμένων, ως εγκληματική δραστηριότητα, έχει συνέπειες που συχνά δεν είναι άμεσα εμφανείς σε ατομικό επίπεδο. Ωστόσο, επιφέρει καταστροφικές επιπτώσεις σε ευρύτερο πλαίσιο, ιδίως στον πολιτιστικό πλούτο της κοινωνίας, συμβάλλοντας στην υποβάθμιση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιπλέον, πέρα από τις προφανείς κοινωνικο-πολιτιστικές επιπτώσεις, συχνά παρατηρούνται φυσικές φθορές ή καταστροφές αρχαιολογικών ευρημάτων, ως αποτέλεσμα παράνομων και μη επιστημονικά προγραμματισμένων εκσκαφών.

Το 2023 παρατηρήθηκε αύξηση στις υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας κατά 11,11% (90 υποθέσεις σε σύγκριση με 81 το 2022). Αντίθετα, σημειώθηκε μείωση στον αριθμό των δραστών (118 από 140 το 2021, δηλαδή μείωση κατά 15,71%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 53⁷⁸

Στην πλειονότητα των καταγεγραμμένων υποθέσεων, δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη των στοιχείων της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, αλλά αφορούσαν στη δράση μεμονωμένων ατόμων. Αυτή η δράση περιλάμβανε παράνομη εκσκαφή, κατοχή ή/και διάθεση αρχαίων αντικειμένων. Ένα επιπλέον

⁷⁸ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2023: Σηματικές Αναφορές POL

αδίκημα που συχνά εντοπίζεται, ως δευτερεύον ωστόσο, σε υποθέσεις παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών είναι η αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.

Αναφορικά με την υπηκοότητα των δραστών, το 2023, όπως και τα προηγούμενα έτη, η πλειονότητα αυτών ήταν ημεδαποί (83 δράστες με ελληνική υπηκοότητα, ποσοστό 70,84% επί του συνόλου), έναντι μικρότερου ποσοστού αλλοδαπών (16 δράστες, ποσοστό 13,56% επί του συνόλου). Οι παράνομες ανασκαφές πραγματοποιούνται, κυρίως, εντός και πέριξ αρχαιολογικών χώρων, σε χώρους με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, σε μονές, εκκλησίες και σε μικρότερο βαθμό στην ευρύτερη ύπαιθρο, και λαμβάνουν χώρα σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Οι παράγοντες που διευκολύνουν την προαναφερθείσα εγκληματική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας: Η ελληνική επικράτεια είναι γεμάτη με μνημεία και αρχαιολογικούς θησαυρούς που είναι εύκολα προσβάσιμοι σε οποιονδήποτε.
- Η ύπαρξη πολλών χώρων θρησκευτικής λατρείας: Ναοί, μονές και μοναστήρια σε απομακρυσμένες περιοχές, από όπου μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν πολύτιμα θρησκευτικά αντικείμενα.
- Η έλλειψη συστημάτων ασφαλείας: Οι χώροι θρησκευτικής λατρείας που αναφέρθηκαν, συχνά, δεν έχουν επαρκή συστήματα ασφαλείας, ενώ σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών σε αυτούς, καθίστανται ενδεχόμενοι στόχοι εγκληματικής δραστηριότητας.
- Το μεγάλο αγοραστικό ενδιαφέρον στο εξωτερικό για αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η αγορά αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί έναν εύκολο τρόπο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Η χαμηλή κρατική αποζημίωση, σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων, ωθεί στη διάθεση των αντικειμένων στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι μεγαλύτερα,

καθώς οι αγοραστές είναι πρόθυμοι να πληρώσουν υψηλά ποσά.

- Η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων: Ενδεχόμενες ελλείψεις στην ασφάλεια των προαναφερόμενων στόχων, δημιουργεί ευκαιρίες για εγκληματικές ομάδες να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα χωρίς υψηλό κίνδυνο σύλληψης.
- Η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων: Που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές⁷⁹.

4.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
1		1	-	ν. Ηρακλείου

Το έτος 2023, διακριβώθηκε η δράση μίας (1) εγκληματικής ομάδας, τα μέλη της οποίας, είχαν διακριτούς ρόλους και πεδίο δράσης τον εντοπισμό αρχαιοτήτων ή κατόχων αρχαιοτήτων, την εκτίμηση πολιτιστικής και χρηματικής αξίας αυτών, την ανεύρεση κατάλληλου ενδιαφερόμενου αγοραστή και τις ειδικότερες λεπτομέρειες προς την ολοκλήρωση της παράνομης αγοραπωλησίας, αποσκοπώντας σε παράνομο προσπορισμό υπέρογκου οικονομικού οφέλους.

Η εν λόγω εγκληματική ομάδα ήταν ολιγομελής, αποτελείτο από μόλις 3 μέλη, όλα ελληνικής υπηκοότητας. Δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη ιεραρχικής δομής, καθώς οι αποφάσεις για τις περαιτέρω ενέργειες της λαμβάνονταν από κοινού. Συγκεκριμένα, το ρόλο εντοπισμού αρχαιοτήτων ή κατόχων αρχαιοτήτων, της ανεύρεσης κατάλληλου ενδιαφερόμενου αγοραστή και τις ειδικότερες λεπτομέρειες προς την ολοκλήρωση της παράνομης αγοραπωλησίας είχαν δύο (2) μέλη, ενεργοποιώντας προς τούτο κατάλληλο δίκτυο ατόμων διαμενόντων τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό. Το ρόλο του

⁷⁹ Τα προϊόντα αυτά δεν καταγράφονται και ούτε είναι γνωστή η περιοχή ανεύρεσής τους. Έτσι ακόμα και αν εμφανιστούν στη διεθνή αγορά, είναι αδύνατη η πιστοποίησή τους και ο επαναπατρισμός τους, παραμένοντας στην κατοχή των ιδιωτών που τα αγόρασαν.

εκτιμητή της πολιτιστικής και χρηματικής αξίας εκάστοτε αρχαίου αντικειμένου, είχε το τρίτο μέλος, ο οποίος ως συνταξιούχος υπάλληλος αρχαιολογικής υπηρεσίας, κατείχε τις εξειδικευμένες γνώσεις και μετέβαινε από κοινού με τους προηγούμενους δράστες σε κάθε περίπτωση που έχριζε της εκτίμησης του, προκειμένου να αξιολογηθεί αν θα προχωρούσε η διαδικασία της παράνομης αγοραπωλησίας.

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, χρήση βίας ή νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Οι δράστες χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως επιλογή δια ζώσης συναντήσεων για επικοινωνία, πολλαπλές τηλεφωνικές συνδέσεις, συνδέσεις καταχωρημένες σε στοιχεία ανύπαρκτων αλλοδαπών, πολλαπλά σημεία απόκρυψης και κωδικοποιημένη φρασεολογία.

4.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.

4.9.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων), εξακολουθούν να προσελκύουν σημαντικό αριθμό εγκληματικών ομάδων στη χώρα μας και το έτος 2023. Περαιτέρω, διακόπτεται η μειωτική τάση που παρατηρούνταν τα τελευταία έτη (2020-2021) σε όλα τα αδικήματα και επανέρχεται η εγκληματικότητα σε επίπεδα χαμηλότερα συγκριτικά με το έτος 2019⁸⁰.

⁸⁰ Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι τα έτη 2020 και 2021, από την ελληνική πολιτεία είχαν ληφθεί έκτακτα μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19. Η μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων), σε σχέση με τα ίδια διαστήματα παρελθόντων ετών, εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφιων δραστών και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ.. Από το έτος 2022, η εγκληματικότητα επανέρχεται σε κανονικά επίπεδα, αλλά μικρότερη σε σχέση με το έτος 2019.

ΓΡΑΦΗΜΑ 54⁸¹

Ειδικότερα, οι καταγεγραμμένες τελεσμένες κλοπές - διαρρήξεις παρουσίασαν μείωση της τάξης του 5,99% (62.868 έναντι 66.873 τελεσμένων κλοπών), οι ληστείες μείωση της τάξης του 1,52% (2.781 έναντι 2.824 τελεσμένων ληστειών) και οι κλοπές τροχοφόρων αύξηση της τάξης του 4,53% (19.223 έναντι 18.390 τελεσμένων κλοπών τροχοφόρων), σε σχέση με το έτος 2022.

Εκτιμάται ότι οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ευθύνονται για ένα μικρό ποσοστό στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας [10% στις ληστείες, 4% στις κλοπές-διαρρήξεις και 2% στις κλοπές τροχοφόρων]⁸².

Αναφορικά με τη διακίνηση και διάθεση κλεμμένων οχημάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «πηγή», «διέλευσης» (transit) (κυρίως από χώρες της Ε.Ε. προς Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Γεωργία, Αρμενία, Ρωσία και λοιπές Ασιατικές Χώρες) και «προορισμού».

⁸¹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020- 2023: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁸² Το ποσοστό αυτό αφορά τις εξακριβωμένες υποθέσεις-εγκλήματα. Εκτιμάται ότι το ποσοστό αυτό, πιθανόν να είναι αρκετά μεγαλύτερο, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις, καθίσταται δυσχερές, από τις δικτυικές αρχές, η σύνδεση των εγκλημάτων με τις εγκληματικές ομάδες, λόγω έλλειψης ικανών αποδεικτικών στοιχείων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 55

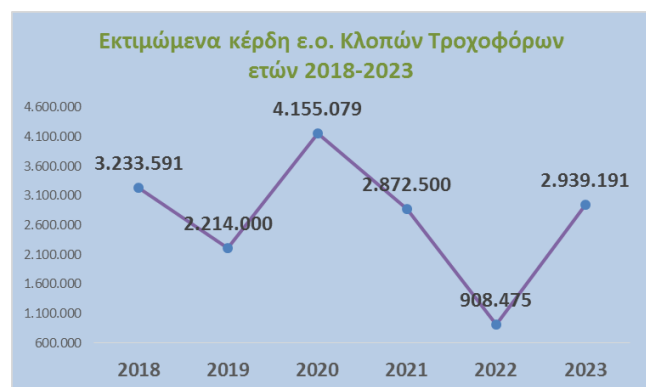

Το έτος 2023, σε σχέση με το προηγούμενο (2022), επήλθε μικρή μεταβολή στους στόχους των εγκληματικών ομάδων. Ειδικότερα, παρατηρείται μία μεγαλύτερη στοχοποίηση στις οικίες (σε ποσοστό **44,85%** του συνόλου), στα καταστήματα - επιχειρήσεις (**18,85%** του συνόλου), στα τροχοφόρα (**16,56%** του συνόλου - όπου περιλαμβάνεται και πολύ μεγάλος αριθμός κλοπών ανταλλακτικών από ΙΧΕ οχήματα), σε δημόσιο χώρο (**10,46%** του συνόλου), και τέλος στους λοιπούς στόχους (**9,27%** επί του συνόλου, όπου περιλαμβάνονται και κλοπές μεταλλικών αντικειμένων).

ΓΡΑΦΗΜΑ 56

ΓΡΑΦΗΜΑ 57

ΓΡΑΦΗΜΑ 58

Το εκτιμώμενο αποκομισθέν κέρδος των παραπάνω εγκληματικών ομάδων υπολογίζεται πως υπερβαίνει τα **18.117.500** Ευρώ.⁸³

4.9.2.Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
194	Αποδοχή και διάθεση Προϊόντων Εγκλήματος Ληστεία Ανθρωποκτονία με δόλο Νομοθεσία περί Όπλων Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα Νομοθεσία περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών Πλαστογραφία Πλαστογραφία Πιστοποιητικών Έκρηξη Παραβάσεις σχετικές με εκρηκτικές ύλες Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς Υπεξαίρεση Εκβίαση Απάτες Απάτες με ηλεκτρονικό υπολογιστή Επικίνδυνες σωματικές βλάβες Βαριές σωματικές βλάβες Παρακώλυση της λειτουργίας άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων	127	39	28	Σε όλη την Ελληνική Επικράτεια

⁸³ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων, δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διωκτικές Αρχές.

Το 2023 εξαρθρώθηκαν συνολικά **εκατόν ενενήντα τέσσερις (194)** εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν, συνολικά, από **εννιακόσιοι εξήντα δύο (962)** μέλη. Εξ αυτών, η πλειοψηφία των ομάδων (**131**), είχαν ως κύρια εγκληματική δραστηριότητα τις κλοπές-διαρρήξεις, (**39**) τις ληστείες και (**24**) τις κλοπές τροχοφόρων.

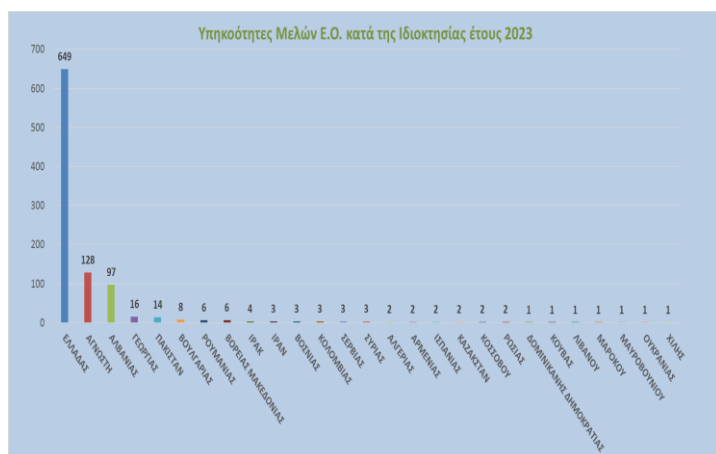
Στην πλειοψηφία τους, ήταν εγχώριες (σε ποσοστό **65,46%** επί του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **72%** επί του συνόλου). Περαιτέρω, η πλειοψηφία των εγχώριων ομάδων (σε ποσοστό **70%** επί συνόλου αυτών) αφορούσαν ομάδες με μέλη άτομα ΡΟΜΑ.

Μικρός αριθμός ομάδων (σε ποσοστό **29,53%** επί του συνόλου), εμφάνιζαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα, έχοντας –κυρίως- ευρεία ποικιλία στόχων (καταστήματα-επιχειρήσεις, οικίες, οδηγούς αυτοκινήτων και πεζούς σε δημόσιους χώρους).

Περαιτέρω, μικρός αριθμός αυτών (σε ποσοστό **9%** επί του συνόλου), διαπιστώθηκε ότι εμπλεκόταν και σε εγκληματική δραστηριότητα αλλότρια και ανεξάρτητη με την κύρια (διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, πλαστογραφίες, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Διαπιστώθηκαν, σε ποσοστό **19,69%** επί του συνόλου, υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες, χρησιμοποιώντας βασικές μορφές ή και πιο περίπλοκες τεχνικές «ξεπλύματος», νομιμοποιούσαν τα έσοδα που αποκόμιζαν από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 59

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Γεωργία, Πακιστάν, Βουλγαρία, Ρουμανία, Βόρεια Μακεδονία, Ιράκ, Ιράν, Βοσνία, Κολομβία, Σερβία, Συρία, Αλγερία, Αρμενία, Ισπανία, Καζακστάν, Κόσσοβο και Ρωσία.

4.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στις Κλοπές – Διαρρήξεις, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Οι εγχώριες ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (**66,41%** του συνόλου), ακολουθούμενες από τις αλλοδαπές (**23,66%** του συνόλου) και τέλος τις εγχώριες και αλλοδαπές (σε ποσοστό **9,93%**). Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **90,07%**) των ομάδων ήταν ομοιογενείς.

Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι αλβανικές (αμιγείς ή μη) (**60,98%** του συνόλου) και ακολουθούν οι Γεωργιανές (αμιγείς αποκλειστικά) (**9,76%** επί του συνόλου), οι Ρουμάνικες (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **7,32%**), οι Πακιστανικές (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **4,88%**) και ακολουθούν όλες οι υπόλοιπες ήτοι Αλγερινές, Βοσνίας Ερζεγοβίνης, Ιρανικές, Ισπανικές, Κολομβιανές, Κοσσόβου και Κούβας (αμιγείς ή μη) (**2,44%** επί του συνόλου έκαστη).

Στις ελληνικές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι ομάδες με μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **81%** επί των εγχώριων ομάδων).

Αναφορικά με τις **σχέσεις ιεραρχίας** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε σε συντριπτική πλειοψηφία (**80,92%** επί του συνόλου) επίπεδη δομή, ενώ ιεραρχική δομή με ύπαρξη ομάδας- πυρήνα ατόμων που επόπτευε και συντόνιζε τα λοιπά μέλη, διαπιστώθηκε σε πολύ μικρότερο ποσοστό (**19,08%** επί του συνόλου).

Στις ελληνικές ομάδες, ανιχνεύονται και σε μικρό ποσοστό (**1%** επί του συνόλου), εγκληματικές ομάδες με μέλη τους ομογενείς από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 60

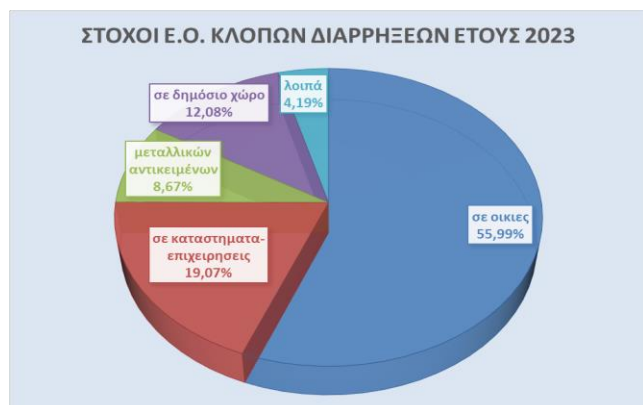

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών των ε.ο., ήταν πρωτίστως η Ελλάδα και ακολουθούσαν: η Αλβανία, η Γεωργία, το Πακιστάν, η Ρουμανία, η Βοσνία Ερζεγοβίνη, η Κολομβία, η Αλγερία, το Ιράν, Ισπανία, Κοσσοβό, η Αρμενία, το Ιράκ, η Κούβα, ο Λίβανος, το Μαρόκο και η Χιλή.

Η δράση τους, συνήθως, είναι τοπική, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό (**83,21%**) δρούσε σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας. Ακολουθούσε η δράση σε επίπεδο Επικράτειας (**15,27%**).

Όσον αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις των ομάδων, αυτές παρουσιάζονται εξαιρετικά περιορισμένες (ένα ποσοστό **1,52%** εμφάνισε διασυνοριακή διάσταση). Περαιτέρω, στη Χώρα μας, εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται μέλη διεθνώς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων Βαλκανικών και Ανατολικών Χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας), στη διάπραξη σοβαρών Εγκλημάτων κατά της Ιδιοκτησίας σε μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου [με πιο γνωστή τη διεθνή Ε.Ο. «VOR V ZAKONE (THIEVES IN LAW)»].

ΓΡΑΦΗΜΑ 61

-Αναφορικά με την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνταν σε κλοπές-διαρρήξεις σε οικίες σε ποσοστό **55,99%** επί του συνόλου, σε καταστήματα και επιχειρήσεις σε ποσοστό **19,07%** επί του συνόλου (κυρίως σούπερ μάρκετ, μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις), σε δημόσιους χώρους και στο δρόμο σε ποσοστό **12,08%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος επιβατών σε Μ.Μ.Μ., πεζών, τουριστών, μεταναστών, ηλικιωμένων ή με διαρρήξεις από ΙΧΕ οχήματα), μεταλλικών αντικειμένων σε ποσοστό **8,67%** επί του συνόλου (αφορά κυρίως κλοπές μετάλλων από εταιρίες-μετασχηματιστών, καταλυτών ΙΧΕ αυτοκινήτων) και τέλος σε λοιπά (ιερών ναών, μοναστηριών).

Σε σχέση με το 2022, δεν διαπιστώνονται καίριες αλλαγές στις μεθοδολογίες δράσης (modi operandi).

Όσον αφορά στις **οικίες** (κύριες, παραθεριστικές ή βραχυχρόνιας μίσθωσης), οι κυριότερες εξακολουθούν να είναι: καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, η είσοδος με παραβίαση εξώθυρας, παραθύρων, μπαλκονόπορτας ή/και άλλων βοηθητικών χώρων των οικιών (με θραύση, αποκοπή ομφαλού κλειδαριάς), η χρήση διάφορων αυτοσχέδιων ή μη, εργαλείων και εξοπλισμού (κατσαβίδι, λοστός, κλειδί «rasse-partout», πιστωτικές κάρτες κ.α.), η είσοδος από ανασφάλιστα σημεία (παράθυρα, μπαλκονόπορτες) είτε μέσω αναρρίχησης (συνήθως σε διαμερίσματα 1^{ου} ορόφου από τις υφιστάμενες υδρορροές) ή καταρρίχησης (συνήθως σε ρετιρέ) και τέλος, προσποιούμενοι διαμοιρασμό φυλλαδίων, υπάλληλο εταιρίας (ΔΕΗ-ΔΕΔΔΗΕ, ηλεκτρολόγους – συντηρητές ανελκυστήρων, Ασφαλιστικής, Δ.Ο.Υ., Δήμων, κτλ.) ή έμπορο (πώληση ή παράδοση φρούτων-χαλιών-θρησκευτικών εικόνων) ή με το πρόσχημα επιστροφής φόρου ή οφειλής χρηματικών ποσών συγγενικών τους προσώπων ή με την μέθοδο της απασχόλησης των θυμάτων. Στόχος των ομάδων είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή και μικρές ηλεκτρονικές συσκευές.

Σε **καταστήματα και επιχειρήσεις**, κυρίως νυχτερινές- μεταμεσονύκτιες ώρες, με κοπή

ρολών ασφαλείας με ειδικά εργαλεία (ψαλίδια), διάρρηξη κεντρικής θύρας ή παραθύρου, με τη μέθοδο «ριφιφι», θραύση υαλοπίνακα πρόσοψης (με ρίψη πέτρας, μεταλλικών αντικειμένων, μεταλλικών καπακιών ΕΥΔΑΠ), με τη μέθοδο της απασχόλησης ή της απόκρυψης εμπορευμάτων σε ρουχισμό τους ή σε σακίδια που έφεραν. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε υψηλή εξειδίκευση από τις ε.ο.. Στόχοι των εγκληματικών ομάδων είναι χρηματικά ποσά (συνήθως από ταμειακές μηχανές), εμπορεύματα και χρηματοκιβώτια.

Σε **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**, σε πολυσύχναστους χώρους ή εντός δημόσιων εγκαταστάσεων, η δημιουργία «τεχνητού συνωστισμού» ή η μέθοδος απασχόλησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπος δράσης των ομάδων. Στόχος τους είναι προσωπικές τσάντες, πορτοφόλια και τραπεζικές κάρτες (χρεωστικές - πιστωτικές) των θυμάτων τους.

Ακόμα, καταγράφεται αξιοσημείωτος αριθμός εγκληματικών ομάδων που προβαίνουν σε **διαρρήξεις ή κλοπές από ΙΧΕ**, από χώρους όπου πολίτες τα σταθμεύουν (λ.χ. σε κεντρικά σημεία, σε παραθεριστικούς προορισμούς, σε χώρους εργασίας), όπου οι δράστες, με διάρρηξη κεντρικών θυρών, θραύση υαλοπινάκων των ΙΧΕ, στρέβλωση θυρών ή με ειδικά τεχνάσματα για να αποσπούν την προσοχή των θυμάτων, αποκτούν πρόσβαση στο εσωτερικό τους και αφαιρούν αντικείμενα αξίας. Στόχος τους είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή, ηλεκτρονικές συσκευές.

Επισημαίνεται ότι και το 2023, συνεχίστηκε η στοχοποίηση των ΑΤΜ τραπεζών (κυρίως offsite). Εξαρθρώθηκαν εγκληματικές ομάδες οι οποίες προέβαιναν σε **διαρρήξεις ΑΤΜ** με τη χρήση δυναμίτιδας ή με τοποθέτηση και ενεργοποίηση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών ή με πιο περίτεχνους τρόπους, κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, σε διάφορα μέρη στην Ελληνική Επικράτεια.

Μνεία πρέπει να γίνει και στο γεγονός της εξάρθρωσης (11) εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές **μεταλλικών αντικειμένων** (μετασχηματιστές και πηνία ΔΕΔΔΗΕ, μεταλλικά αντικείμενα από ιδιώτες, καλώδια και μετασχηματιστές από φωτοβολταϊκά

πάρκα, καταλύτες αυτοκινήτων), με σκοπό την εκμετάλλευση των μετάλλων που αυτά περιείχαν. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για τους ίδιους τους δράστες (ηλεκτροπληξία) αλλά και μεγάλους κινδύνους για τους χρήστες των παρεχόμενων υπηρεσιών, από ενδεχόμενη βλάβη και διακοπή ηλεκτροδότησης.

Η μεταφορά των κλοπιμαίων γίνεται με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα (κυρίως κλεμμένα, είτε ιδιοκτησίας των μελών των ομάδων ή/και συγγενικών προσώπων αυτών, στα οποία ενίοτε τοποθετούν πρωτίστως κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας και διαμορφώνουν ειδικές κρύπτες για να μεταφέρουν διαρρηκτικά εργαλεία και κλοπιμαία, μισθωμένα ή/και πολυτελή ΙΧΕ προκειμένου να μην κινούν υποψίες, καθώς και με τη χρήση λεωφορείων ΚΤΕΛ) σε ασφαλείς τοποθεσίες-«καβάτζες» ή σε μισθωμένα δωμάτια ξενοδοχείων ή/και σε χώρες της αλλοδαπής (Γεωργία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία).

Συνήθως, πρόκειται για ευέλικτες και ολιγομελείς ομάδες (2-5 ατόμων σε ποσοστό **70,23%** του συνόλου), ακολουθούμενες από πολυμελείς (6-12 άτομα σε ποσοστό **22,14%** του συνόλου). Ωστόσο, το 2023 εξαρθρώθηκαν δέκα (10) εγκληματικά δίκτυα (αριθμός μελών άνω των 12, σε ποσοστό **7,63%** του συνόλου). Οι πολυμελείς ομάδες και τα δίκτυα, συνήθως, κατά τη δράση τους, χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες (των 2-6 ατόμων), για λόγους ευελιξίας.

Η επιλογή των στόχων, εξακολουθεί να πραγματοποιείται βάσει της συλλογής πληροφοριών, μέσω επιτήρησης των θυμάτων, κατόπτευσης οικιών και καταστημάτων, των γειτόνων, οικιακών βοηθών, τραπεζικών υπαλλήλων ή άλλων τρόπων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Διαδικτύου, αγγελίες εφημερίδων ή/και αγγελίες στο Διαδίκτυο, κ.λπ.).

Τα μέλη των ομάδων εκμεταλλεύονται ευρέως τις **νομότυπες δομές** (σε ποσοστό **96,18%** επί του συνόλου) για τη μετακίνησή τους [ΔΧΕ αυτ-τα (ταξί, λεωφορεία ΚΤΕΛ), μίσθωση οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων - συνήθως με πλαστά στοιχεία ταυτότητας και συχνή εναλλαγή τους, μίσθωση χώρων στάθμευσης για απόκρυψη επιχειρησιακών οχημάτων, μίσθωση δωματίων

ξενοδοχείων ή οικιών ή διαμονή σε κοιτώνες φοιτητικών εστιών για τη διαμονή και απόκρυψη κλοπιμαίων σε αυτά, μίσθωση οικιών ως αποθηκευτικούς χώρους («καβάτζες»), μεταπώληση των κλοπιμαίων (νόμιμα φυσικά - ηλεκτρονικά καταστήματα, ενεχυροδανειστήρια, εταιρείες ανακύκλωσης μετάλλων (σκραπ), ιστοσελίδες αγγελιών και λοιπές εφαρμογές στο Διαδίκτυο) ή/και διακίνηση των χρημάτων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων), μεταφορά κλοπιμαίων (διεθνείς εταιρίες ταχυμεταφορών, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες και μισθωμένα λεωφορεία εξωτερικού)].

Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **99,8%** επί του συνόλου) χρησιμοποιούν **αντίμετρα** είτε συνήθη [χρήση προπομπών, τσιλιαδόρων, κλεμμένων ή/και μισθωμένων αυτοκινήτων, τοποθέτηση κλεμμένων πινακίδων σε αυτοκίνητα ιδιοκτησίας τους, κάλυψη/ αλλοίωση πινακίδων κυκλοφορίας με μεμβράνες ή ταινίες, συχνή αλλαγή οχημάτων, κάλυψη χαρακτηριστικών με κουκούλες, μάσκες προστασίας για τον covid-19, καπέλα, γάντια κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων, χρήση «ghost numbers»⁸⁴ για τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κρυπτογραφημένων εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, απενεργοποίηση συναγερμού (με εμβάπτιση σειρήνας σε κουβάδες με νερό ή με διακοπή ηλεκτροδότησης) ή συστημάτων καταγραφής εικόνων]], χρήση σπρέι για κάλυψη καμερών ασφαλείας, χρήση κοιτώνων φοιτητικών εστιών για διαμονή και απόκρυψη κλοπιμαίων, χρήση ολόσωμων λευκών στολών ή εναλλαγή ρουχισμού μετά την τέλεση των εγκληματικών πράξεων] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης και εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, (χρήση κωδικοποιημένων μηνυμάτων - εκφράσεων και ψευδωνύμων κατά τις επικοινωνίες τους, αποφυγή χρήσης κινητών τηλεφώνων, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας αστυνομικών αρχών μέσω ασυρμάτων που προμηθεύονται προς το σκοπό αυτό, χρήση συσκευών παρεμβολών ή παρακώλυσης επικοινωνιών τύπου «jammer», δράση τους κατά

τις αλλαγές βάρδιας των αστυνομικών δυνάμεων, αναχώρηση σε χώρα καταγωγής τους προκειμένου αποφύγουν σύλληψη μετά τη διάπραξη των εγκλημάτων, πυρπόληση των οχημάτων που χρησιμοποιούν κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων ή ρίψη αυτών σε παρακείμενους ποταμούς, αλλαγή χρωματισμού των επιχειρησιακών οχημάτων τους).

Σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε η συνεργασία μελών των ομάδων με στελέχη διωκτικών υπηρεσιών (αστυνομικών), οι οποίοι παρείχαν πληροφορίες στα μέλη των ε.ο. προκειμένου να αποφεύγουν τους ελέγχους των διωκτικών αρχών.

Σε ποσοστό (**24,43%** επί του συνόλου των ε.ο.), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές αφορούσαν βασικές μεθόδους ξεπλύματος χρήματος (αγορές πολυτελών ΙΧΕ αυτοκινήτων, οικιών, διαγωγή πολυτελούς βίου, αγορά κοσμημάτων, αυτοκινήτων), ενώ διαπιστώθηκε επίσης και η επένδυσή τους σε στοιχηματισμό και σε τυχερά παίγνια, σε money mules, ακίνητα και επιχειρήσεις.

Οι ομάδες αυτές συνήθως, δεν έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία σε ποσοστό **70,23%** επί του συνόλου των ομάδων που εξιχνιάστηκαν, είχαν διάρκεια έως 6 μήνες, ακολουθούμενη από 6-12 μήνες σε ποσοστό **16,79%** επί του συνόλου και τέλος άνω του έτους σε ποσοστό **12,98%** επί του συνόλου), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁵). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η δράση τους έφθανε σε βάθος πλέον των 3 ετών.

Η σύλληψη των μελών τους συνήθως αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών - περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, από όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν

⁸⁴ Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζί σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

⁸⁵ Για το έτος 2023, (131) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά 2.235 εγκλήματα.

να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών ή μη προφυλάκισης τους). Οι ομάδες αυτές διαθέτουν και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές που συμβαίνουν στο ευρύτερο περιβάλλον τους.

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, στην πλειοψηφία τους κατά **75,18%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

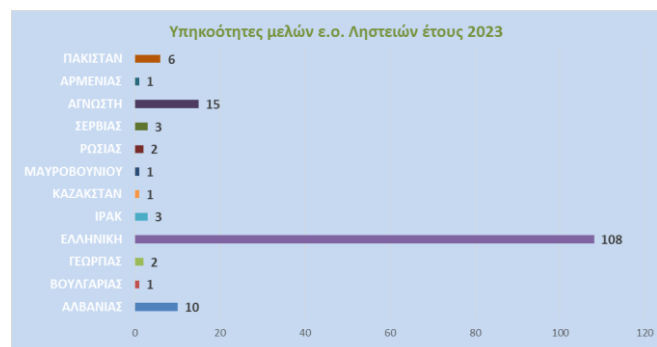
4.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Ληστειών.

Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε ληστείες επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Οι Ελληνικές ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (ποσοστό **76,32%** επί του συνόλου των ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ημεδαπούς). Και εδώ, εξακολουθεί να είναι έντονη η συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (ποσοστό **54,05%** επί του συνόλου των μελών των εγχώριων ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη καταγωγής ΡΟΜ). Επιπρόσθετα, στις ημεδαπής προελεύσεως ομάδες, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (σε ποσοστό **12,95%** επί του συνόλου), αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τους ΡΟΜΑ.

- Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανικές (ποσοστό **73,78%** επί του συνόλου των μελών των αλλοδαπών ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, Αλβανικής υπηκοότητας), ακολουθούμενες από Ιρακινές και Σέρβικες ομάδες (**11,11%** επί του συνόλου σε αμφοτέρες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 62

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Πακιστάν, Ιράκ, Σερβία, Γεωργία, Ρωσία, Μαυροβούνιο, Αρμενία, Καζακστάν και Βουλγαρία.

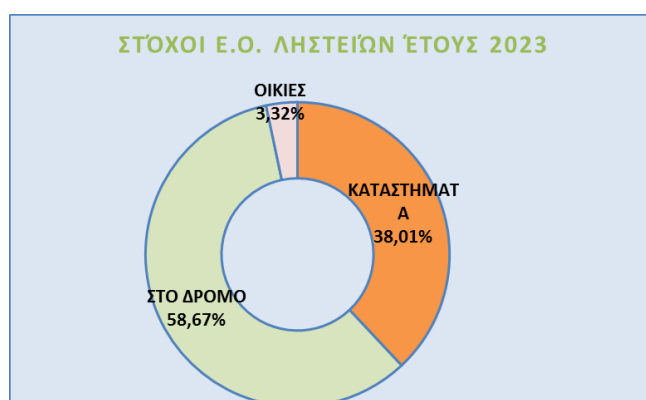
- Πρόκειται συνήθως για ομοιογενείς (σε ποσοστό **71,05%** του συνόλου) και επίπεδες ομάδες (σε ποσοστό **97,37%** του συνόλου), με τοπική δράση (κυρίως σε επίπεδο Νομού ή/και Περιφέρειας σε ποσοστό **97,37%** του συνόλου). Ένα μικρό μέρος των ομάδων αυτών έχουν δράση σε όλη την Επικράτεια (σε ποσοστό **2,63%** επί του συνόλου).

-Περαιτέρω, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη σε ποσοστό **86,84%**), ακολουθούμενες από πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη σε ποσοστό **13,16%** επί του συνόλου).

-Στις ομάδες αυτές, η χρήση βίας είναι συχνή και σύμφυτη της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας (ασκείται κυρίως στα θύματα αλλά και εναντίον αστυνομικών κατά την καταδίωξη) και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονη (πρόκληση κακώσεων στα θύματα για αποκάλυψη κρυψώνων τιμαλφών ή/και χρημάτων).

-Για την εξουδετέρωση της αντίστασης των θυμάτων, χρησιμοποιείται από τους δράστες βία (κυρίως σωματική σε ποσοστό **49,82%** επί του συνόλου), αλλά και όπλα, αυτοσχέδια ή μη (μαχαίρια, αυτοσχέδια μαχαίρια, πιστόλια, κατσαβίδια, συσκευές εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας).

ΓΡΑΦΗΜΑ 63

- Όσον αφορά την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων, δραστηριοποιούνταν σε ληστείες σε καταστήματα, σε ποσοστό **38,01%** επί του συνόλου (κυρίως μίνι μάρκετ-καταστήματα

ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις), στο δρόμο σε ποσοστό **58,67%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος πεζών, ανηλίκων, οδηγών ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ-ΔΧΦ αυτ/των, διανομένων φαγητού, μεταναστών και ηλικιωμένων) και τέλος σε οικίες σε ποσοστό **3,32%** (με μεγαλύτερη προτίμηση σε οικίες ηλικιωμένων).

-Για την επιλογή των θυμάτων, χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους (πληροφοριοδότες, επιτήρηση στόχων - θυμάτων, αγγελίες εφημερίδων, διαδίκτυο)[Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων].

-Αναφορικά με τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, αλλά και τους τρόπους μεταφοράς και διάθεσης κλοπιμαίων, ισχύουν mutatis mutandis όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων).

-Οι ομάδες, συνήθως, έχουν μικρή χρονική διάρκεια δράσης (η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων –σε ποσοστό **89%** επί του συνόλου-που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 6 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού ληστειών και διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁶).

- Η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο και εδώ, υπήρξαν αρκετές ομάδες, στις οποίες διαπιστώθηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών-περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, από όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **63,51%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

4.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.

Αναφορικά με τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **κλοπές και τη διακίνηση κλεμμένων τροχοφόρων**, μνημονεύονται τα ακόλουθα:

- Κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι ελληνικές-εγχώριες ομάδες (σε ποσοστό **62,50%** επί του συνόλου), με τη συμμετοχή ομάδων, απαρτιζόμενων κυρίως από άτομα ΡΟΜΑ, σε μικρότερο ποσοστό (**27,82%**) σε σχέση με λοιπά εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας. Επίσης, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Ρωσία), αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**6,82%**).

- Όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους-μέλη των ομάδων (αλλοδαπές ή/και εγχώριες & αλλοδαπές), κυρίαρχοι είναι οι υπήκοοι Αλβανίας (ποσοστό **48%** επί συνόλου αλλοδαπών) και ακολουθούν οι υπήκοοι Βόρειας Μακεδονίας (ποσοστό **24%** επί συνόλου αλλοδαπών), Συρίας (ποσοστό **12%** επί του συνόλου), Γεωργίας (ποσοστό **8%** επί του συνόλου), Ιράκ και Ουκρανίας (**4%** επί του συνόλου αμφότερες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 64

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών ήταν η Ελλάδα, η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία, η Συρία, η Γεωργία, η Ουκρανία και το Ιράκ.

- Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών (ποσοστό **87,50%** επί του συνόλου), ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη) και ευέλικτες, ενώ καταγράφηκαν, σε ποσοστό **12,50%** επί του συνόλου και πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη).

- Ο μεγαλύτερος αριθμός (ποσοστό **75%** επί του συνόλου των ομάδων) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού

⁸⁶ Για το έτος 2023, (38) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (271) εγκλήματα.

ή Περιφέρειας). Ωστόσο, ένας ικανός αριθμός αυτών είχε διασυνοριακή και διεθνή δράση (ποσοστό **12,50%**).

- Η διάρκεια δράσης τους κυμαίνονταν από 2-12 μήνες, ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες ομάδες με ορίζοντα δράσης αρκετά έτη (έως και 3 έτη).

- Οι ομάδες αυτές, κυρίως επίτεδες (σε ποσοστό **87,50%** του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **70,83%** του συνόλου), είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών τροχοφόρων οχημάτων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁸⁷), ενώ για την πλειοψηφία των δραστών (σε ποσοστό **54,13%**), διαπιστώθηκε ότι τα μέλη των ε.ο. είχαν ποινικό παρελθόν (κυρίως κατά εγκλημάτων κατά ιδιοκτησίας).

- Η εισαγωγή, από Γερμανία, κλεμμένων οχημάτων, με προορισμό χώρες των Βαλκανίων, την Τουρκία και χώρες Μέσης Ανατολής, με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα, πραγματοποιείται μέσω των λιμένων (Πάτρας, Ηγουμενίτσας) και από άλλα θεσμοθετημένα σημεία εισόδου (χερσαία)(Σ.Σ. Κήπων, Κακαβιάς και Ευζώνων).

- Τα κλεμμένα οχήματα, τα διακινούν είτε ακέραια, οδηγούμενα (τα πολυτελή κυρίως) από μέλη των ομάδων (συνοδευόμενα από πλαστές άδειες και πινακίδες κυκλοφορίας ή/και παραποιημένους αρ. πλαισίου), σε άλλες χώρες (Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, χώρες Μέσης Ανατολής, Αλβανία, Γαλλία), είτε τα τεμαχίζουν και διακινούν ως ανταλλακτικά στην εγχώρια και διεθνή αγορά (κυρίως Ελλάδα και Αλβανία), μέσα σε φορτηγά (συνοδευόμενα συνήθως από πλαστά στοιχεία κυκλοφορίας ή/και έγγραφα εμπορευμάτων).

- Σε αυτό το στάδιο, εμπλέκονται συνήθως μικτές αλλοδαπές και ελληνικές εγκληματικές ομάδες, με διεθνή χαρακτήρα (κυρίως ομάδες προερχόμενες από Ελλάδα, Βόρεια Μακεδονία, χώρες πρώην ΕΣΣΔ, Συρία, Ιράκ και Δομινικανή Δημοκρατία).

- Η πλειοψηφία των ομάδων (**76,40%**) δραστηριοποιούνταν σε κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων, ακολουθούν οι κλοπές σε ηλεκτρικά πατίνια (**7,87%**), σε μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες (**7,12%**), σε ΙΧΦ-ΔΧΦ αυτοκινήτων (**7,12%** επί του

συνόλου) και τέλος οι κλοπές μηχανημάτων έργου και ανταλλακτικά αυτών (**1,50%** επί του συνόλου).

- Οι ομάδες αυτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας (σε ποσοστό **70,83%** επί του συνόλου), ανάλογα με το είδος των οχημάτων στο οποίο «ειδικεύονται», καθώς χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και τεχνολογία (φορητούς Η/Υ) για την παράκαμψη του «immobilizer» και την αχρήστευση των συσκευών εντοπισμού («GPS tracker devices»). Η πρόσβαση στην τεχνολογία αυτή είναι σχετικά εύκολη, καθώς διατίθεται από εταιρίες της αλλοδαπής (Ιταλία και Βουλγαρία κυρίως), μέσω διαδικτύου.

- Χρησιμοποιούν διάφορα αντίμετρα σύλληψης, όπως τέλεση των κλοπών κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, απόκρυψη αυτοκινήτων σε περικλειστούς χώρους στάθμευσης ή αποθήκες ή οδούς μικρής κυκλοφορίας, στάθμευση των κλαπέντων οχημάτων σε δημόσιους χώρους για ένδειξη ύπαρξης συστήματος gps, παραποίηση χαρακτηριστικών κυκλοφορίας τους (αριθμών πλαισίου αυτοκινήτων, πινακίδων κυκλοφορίας και αδειών κυκλοφορίας), αλλαγή εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτου, τεμαχισμός-καταστροφή χαρακτηριστικών αναγνώρισης αυτοκινήτων (απόξεση αρ. πλαισίου, καταστροφή πινακίδων κυκλοφορίας), δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες από τα οποία προωθούν και πωλούν ανταλλακτικά από τα κλαπέντα οχήματα, χρήση τσιλιαδόρων κατά την κλοπή των οχημάτων, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των κλεμμένων αυτοκινήτων, κάλυψη των χαρακτηριστικών τους (γάντια-κουκούλες), χρήση «ghost numbers» κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κωδικών (συνθηματικών λέξεων) κατά τις τ/φ τους συνομιλίες, χρήση εφαρμογών για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας της Αστυνομίας, χρήση από τα μέλη πλαστών εγγράφων ταυτότητας, όπως και αξιοποίηση αχυρανθρώπων στα ονόματα των οποίων ταξινομούνται - μεταβιβάζονται κατεστραμμένα οχήματα.

- Διαθέτουν ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών για τη διάθεση και νομιμοποίηση των οχημάτων (συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιούς, μηχανικούς, πλαστογράφους).

⁸⁷ Για το έτος 2023, (24) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (272) κλοπές.

- Εκμεταλλεύονται, ευρέως και συστηματικά, νομότυπες επιχειρηματικές δομές (όπως διαλυτήρια οχημάτων-ανακύκλωσης μετάλλων - «σκραπατζίδικα», συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιεία, επιχειρήσεις εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, εταιρίες ενοικιάσεων οχημάτων, μισθωμένα ταξί, ενεχυροδανειστήρια, διεθνείς εταιρίες μεταφορών εμπορευμάτων), για τη μεταφορά-απόκρυψη, τεμαχισμό, διάθεση και εμπορία των κλεμμένων οχημάτων ή/και ανταλλακτικά αυτών.

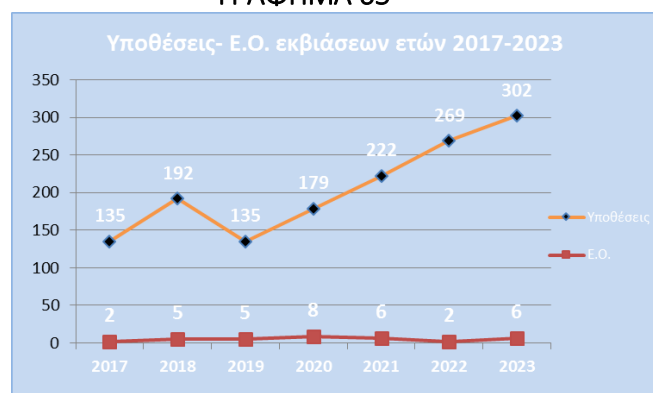
- Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε τέσσερις (4) υποθέσεις διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με χρήση, κυρίως, βασικών μεθόδων «ξεπλύματος», ενώ σε μία περίπτωση διαπιστώθηκε η επένδυση των χρημάτων στην ίδρυση μίας εταιρείας ανταλλακτικών.

4.10 Εκβιάσεις.

4.10.1. Παρούσα Κατάσταση.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα εξακολουθεί και το 2023, να προσελκύει, κυρίως, μεμονωμένους δράστες, αλλά και δευτερευόντως εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας, σε βαθμό, μεγαλύτερο σε σχέση με το 2022.

ΓΡΑΦΗΜΑ 65⁸⁸

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ασχολήθηκαν, συνολικά, με τριακόσιες δύο (302)

υποθέσεις (τελεσμένης) εκβίασης, έναντι (269) υποθέσεων το 2022, καταγράφοντας αύξηση κατά **12,27%**, στη συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 66

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε η δράση έξι (6) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από τριάντα τρία (33) μέλη, εκ των οποίων η πλειοψηφία ήταν ημεδαποί (ποσοστό **73% επί του συνόλου**).

Στόχοι-θύματα των εγκληματικών ομάδων, εξακολουθούν να αποτελούν και το έτος 2023 (όπως και τα προηγούμενα έτη), κατά κύριο λόγο, επιχειρηματίες- επιτηδευματίες και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων.

Στις υποθέσεις εκβιάσεων, εντοπίστηκαν και υποθέσεις αρπαγής αλλοδαπών από ομοεθνείς τους ή έτερους αλλοδαπούς, με σκοπό την καταβολή χρηματικών ποσών ως «λύτρων» για την απελευθέρωσή τους, οι οποίες ωστόσο σχετίζονταν με την παράνομη διακίνησή τους στη Χώρα μας και για το λόγο αυτό έχουν ήδη αναφερθεί στο Κεφάλαιο 4.4 (Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών).

4.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
6	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Σωματικές βλάβες Επικίνδυνες Σωματικές Βλάβες Βαριές Σωματικές Βλάβες Αρπαγή Φθορά ξένης ιδιοκτησίας	5	1	Αττική Θεσσαλονίκη Αχαΐα

Οι κυριότερες μορφές εκβίασης, που διαπιστώθηκαν, το έτος 2023 είναι οι εξής:

⁸⁸ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2023: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτες καταστημάτων χρηματικών ποσών, προκειμένου να τους παρέχουν «προστασία».
- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτες καταστημάτων ή ιδιώτες χρηματικών ποσών, προκειμένου να αποπληρώσουν ανύπαρκτες οφειλές.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν κυρίως ολιγομελείς (έως 5 μέλη), επίπεδες, δρούσαν αποκλειστικά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και ήταν με μικρή χρονική διάρκεια δράσης (έως 1 έτος).

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά δημόσιου υπαλλήλου ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης των εν λόγω εγκληματικών ομάδων, εξακολουθεί να αποτελεί η έντονη χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας (απειλές, σωματική, ψυχολογική) προς τα θύματά τους.

Οι ομάδες εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις μεθόδους έρευνας των διωκτικών αρχών, λαμβάνοντας ισχυρά αντίμετρα (χρήση και συχνή εναλλαγή «ghostnumbers», αποφυγή τ/φ συνομιλιών, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για επικοινωνία μεταξύ τους, τ/φ επικοινωνία με κωδικοποιημένες εκφράσεις, χρήση ψευδώνυμων).

Τυχόν σύλληψη των ηγετικών μελών τους δεν επηρεάζει τη δράση τους, καθώς συνεχίζουν τη δραστηριότητα και μέσα από τα σωφρονιστικά καταστήματα.

4.11 Οργανωμένες απάτες.

4.11.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται, τόσο σε διεθνές, όσο και εθνικό επίπεδο, σημαντική αύξηση στις υποθέσεις απάτης που διαπράττονται μέσω του διαδικτύου ή με τη χρήση αυτού. Σημείο καμπής, αποτέλεσε η πανδημία του κορωνοϊού, κατά τη διάρκεια της οποίας, αυξήθηκε, σε σημαντικό βαθμό, η χρήση του διαδικτύου, τόσο για την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, όσο και για την κάλυψη των αναγκών τους σε αγορά – προμήθεια αγαθών

ή/και την απομακρυσμένη εξυπηρέτησή τους από δημόσιες Υπηρεσίες και Φορείς.

Στο πλαίσιο αυτό, επεκτάθηκε και η χρήση των ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών των τραπεζικών ιδρυμάτων, τόσο μέσω σχετικών διαδικτυακών ιστοτόπων (e-banking) όσο και μέσω των αντίστοιχων ψηφιακών εφαρμογών τους (mobile banking).

Παράλληλα, ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης του ψηφιακού μετασχηματισμού⁸⁹, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ικανό ποσοστό του πληθυσμού μπορεί να χαρακτηριστεί ως «στερούμενου ψηφιακού αλφαριθμητισμού»⁹⁰, ευνόησε, ακόμη περισσότερο, την ανάπτυξη της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας, καθόσον οι δράστες αυτής, εκμεταλλεύθηκαν αποτελεσματικά την εν λόγω τρωτότητα.

Οι απάτες εξακολουθούν να αποτελούν και το 2023 μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα.^{91, 92}

⁸⁹ Με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ, η Ελλάδα, την τελευταία πενταετία, έχει κάνει σημαντικά βήματα ψηφιακής προόδου, τρέχοντας πιο γρήγορα σε σχέση με πιο ώριμες, τεχνολογικά, χώρες. Οι ψηφιακές επιδόσεις της Ελλάδας, βελτιώθηκαν κατά 56%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό κατά μ.ο της ΕΕ ήταν 30%. Πηγή: Η Ελλάδα στην ευρωπαϊκή Ψηφιακή Δεκαετία, ΣΕΒ, διαθέσιμο στον υπερσύνδεσμο https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2024/02/2024-02-01_SR_DMI2023_DigitalDecade.pdf.

⁹⁰ Περίπου ο μισός πληθυσμός της Χώρας μας (σε ποσοστό 52% επί του συνόλου), διαθέτει έστω ένα βασικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, επίδοση ωστόσο που υπολείπεται του μ.ο. της ΕΕ που είναι 54%. Πηγή: Η Ελλάδα στην ευρωπαϊκή Ψηφιακή Δεκαετία, ΣΕΒ, διαθέσιμο στον υπερσύνδεσμο https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2024/02/2024-02-01_SR_DMI2023_DigitalDecade.pdf.

⁹¹ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση «Serious & Organised Crime Threat Assessment» (SOCTA 2021) της EUROPOL, οι απάτες, προσδίδουν ιδιαίτερα υψηλά κέρδη και υπονομεύουν την οικονομία της Ε.Ε., με την πανδημία COVID-19 να έχει δράσει καταλυτικά στην ανάδυση νέων διαδικτυακών μορφών απάτης. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 15).

⁹² Σύμφωνα με τη EUROPOL, οι απάτες, αποτελούν μία από τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για την καταπολέμηση του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος, ως μέρος του EU Policy Cycle - EMPACT 2022-2025. Πηγή: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact>.

ΓΡΑΦΗΜΑ 67⁹³

Ειδικότερα, το 2023, καταγράφεται αύξηση στις απάτες σε σχέση με το 2022 (5.279 υποθέσεις έναντι 4.677 το 2022, ήτοι αύξηση σε ποσοστό 12,90%). Αντίστροφα, μείωση καταγράφεται στις απάτες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή⁹⁴, στην εκρηκτική αύξηση των οποίων, κατά τα προηγούμενα έτη, συνέβαλαν, καθοριστικά, αφενός τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν από το ελληνικό κράτος για να αποφευχθεί η διασπορά του κορωνοϊού (Covid-19) με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και αφετέρου η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών⁹⁵, οι οποίες συνέχισαν να κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κατά τα προηγούμενα έτη.

Από στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος⁹⁶ προκύπτει ότι το 2023, σε σχέση με το

⁹³ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2023: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁹⁴ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

⁹⁵ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση Ηλεκτρονικού Εμπορίου (2022), το 79% του πληθυσμού στην Ελλάδα, είχε πρόσβαση στο διαδίκτυο το έτος 2021 (το ίδιο ισχύει και για το 2020), με το 69% των χρηστών του διαδικτύου να έχει πραγματοποιήσει διαδικτυακές αγορές αγαθών ή υπηρεσιών (έναντι 59% το 2020). Πηγή: https://ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2022/06/CMI2022_FullVersion_LIGHT_v2.pdf, (σελ. 95).

⁹⁶ Ο συνολικός αριθμός των ενεργών καρτών πληρωμών σε κυκλοφορία στο τέλος του 2023, ανήλθε σε 20,7 εκατ., αυξημένος κατά 0,1% σε σχέση με το 2022. Το έτος 2023,

προηγούμενο έτος, καταγράφηκε αύξηση (κατά 43%) του αριθμού συναλλαγών που δηλώθηκαν ως απάτες στις τράπεζες, αριθμός ο οποίος διαφέρει από τα -τηρούμενα από την ΕΛ.ΑΣ.- στοιχεία⁹⁷. Η προαναφερόμενη διαφορά, εκτιμάται πως οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων είτε δεν καταγγέλλονται στις

καταγράφεται οριακή μείωση κατά 1% στην έκδοση προπληρωμένων καρτών, ενώ αντίθετα αύξηση καταγράφηκε στην έκδοση πιστωτικών καρτών κατά 4% και των εικονικών καρτών πληρωμών κατά 8% σε σχέση με το 2021, γεγονός που αποδίδεται στην διαρκώς αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για τη διενέργεια συναλλαγών των πολιτών. Ο συνολικός αριθμός συναλλαγών με κάρτες πληρωμών, ανήλθε σε 2.211 εκατ. το 2023, από 1.930 εκατ. το 2022 και 1.658 εκατ. το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 15% σε σχέση με το 2022, ενώ η αξία των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ανήλθε στα 103 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 9% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Συνεπώς, η μέση αξία συναλλαγών ανά κάρτα, αυξήθηκε κατά 9% σε 4.948 ευρώ από 4.556 ευρώ το προηγούμενο έτος. Αντιθέτως, η μέση αξία ανά συναλλαγή συνέχισε την πτωτική πορεία της και το 2023, μειωμένη σε 46 ευρώ, από 48 ευρώ το 2022 και 50 ευρώ το 2021. Πηγή: Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Απρίλιος 2024) για το έτος 2022 (σελ. 97-98) <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrmatopistwtikhs-statherothtas>.

⁹⁷ Σύμφωνα με την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Απρίλιος 2024) για το έτος 2023, ο λόγος του αριθμού των περιστατικών απάτης προς τον αριθμό των συναλλαγών, αυξήθηκε συγκριτικά με το 2022 κατά 25% στο επίπεδο του 0,02%, αντιστοιχώντας σε 1 συναλλαγή απάτης ανά 5,4 χιλ. συναλλαγές.

Μεγάλη αύξηση καταγράφεται στον αριθμό περιστατικών απάτης στις συναλλαγές σε ATM και POS και στις εξ αποστάσεως (card not present – CNP) συναλλαγές μέσω διαδικτύου ή ταχυδρομείου/τηλεφώνου.

Ειδικότερα, αναφορικά με την αύξηση της αξίας των συναλλαγών απάτης σε ATM και POS, παρατηρείται ότι κύριος λόγος της αύξησης ήταν περιστατικά απάτης, που προκύπτουν από μη νόμιμες συναλλαγές σε ATM και POS, οι οποίες έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/ κλεμμένης κάρτας. Η αξία των συναλλαγών απάτης, που έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/κλεμμένης κάρτας σε ATM, αυξήθηκε κατά 92% σε 1,3 εκατ. ευρώ από 705 χιλιάδες ευρώ το 2022, ενώ η αξία των συναλλαγών απάτης που έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/κλεμμένης κάρτας σε POS αυξήθηκε κατά 42% σε 1,9 εκατ. ευρώ από 1,3 εκατ. ευρώ το 2022. Αναφορικά με τις απάτες σε εξ αποστάσεως συναλλαγές, διαπιστώνεται ότι, οι περισσότερες, αφορούν συναλλαγές μέσω διαδικτύου και κυρίως διαδικτυακές συναλλαγές με επιχειρήσεις του εξωτερικού. Πηγή: <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrmatopistwtikhs-statherothtas> (σελ. 98-100).

αρμόδιες προανακριτικές Αρχές⁹⁸ είτε τα θύματα υποβάλλουν απευθείας μηνύσεις στις κατά τόπον αρμόδιες Εισαγγελίες.

Η ενημερωτική εκστρατεία που διεξάγει η ΕΛ.ΑΣ. (έκδοση και διαμοίραση ενημερωτικού φυλλαδίου, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας οδηγίων - συμβουλών για αποφυγή εξαπάτησης πολιτών και ειδικών συμβουλών για υπερήλικες⁹⁹, σποτ στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο, συνεχής ανάδειξη του φαινομένου μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες-διαλέξεις ανά την επικράτεια, διαρκής ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με νέες μορφές απατών¹⁰⁰) τα τελευταία χρόνια με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση, που είχε ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των ευάλωτων ατόμων, κυρίως τρίτης ηλικίας, με σκοπό την αποφυγή θυματοποίησής τους, αποδεικνύεται ότι, εν τέλει, δεν είναι από μόνη

⁹⁸ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της EUROPOL, η προστασία της «φήμης» των θυμάτων των απατών (ιδιώτες ή εταιρείες) και η μη αποζημίωσή τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες, για την οικονομική απώλεια που έχουν υποστεί, αποτελούν αποτρεπτικούς παράγοντες καταγγελίας των περιστατικών στις αρμόδιες Αρχές. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

⁹⁹ Σχετ. τυγχάνουν οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι <https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/eidikes-symvoules-gia-apofygi-exapatisis-politon/> και

<https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/symvoules-asfaleias-gia-yperilikes/>

¹⁰⁰ Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι:

<https://www.astynomia.gr/2022/05/23/23-05-2022-deltio-typou-archigeiou-ellinikis-astynomias-schetika-me-tis-sychnoteres-methodous-pou-chrisimopoioun-oi-epitideioi-kai-chrisimes-symvoules-pros-tous-polites-gia-tin-apofygi-exapatisis/>, <https://www.astynomia.gr/2022/02/18/18-02-2022-i-diefthynsi-dioxis-ilektronikou-egklimatos-enimeronei-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-oikonomikis-exapatisis-tous-meso-apostolis-minymaton-ilektronikou-ta/>, <https://www.astynomia.gr/2022/09/16/16-09-2022-enimerosi-tis-diefthynsis-dioxis-ilektronikou-egklimatos-pros-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-exapatisis-tous-meso-tilefonikon-kliseon/>, <https://www.astynomia.gr/2022/10/12/12-10-2022-enimerosi-politon-schetika-me-prospatheies-ypoklopis-dedomenon-prosopikou-charaktira-meso-paraplanitikon-minymaton-smishing/>, <https://www.astynomia.gr/2022/11/02/02-11-2022-enimerosi-schetika-me-neo-pseudepigrapho-apatilo-minyma/>

της επαρκούς¹⁰¹ και ενδεχομένως θα πρέπει να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες πολιτών. Για τον ίδιο σκοπό, ήτοι την προστασία του κοινωνικού συνόλου από απάτες και κυρίως από απάτες μέσω διαδικτύου, κατά το ερευνώμενο έτος, ενεργοποιήθηκαν με διαφημιστική εκστρατεία και άλλοι αρμόδιοι φορείς (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών¹⁰², Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες¹⁰³, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης¹⁰⁴) γεγονός που οδήγησε στην στενότερη συνεργασία τους για την καταπολέμηση των απατών¹⁰⁵.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται, γενικά, από μεγάλη ποικιλομορφία, ως προς τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία δράσης των δραστών. Τις περισσότερες φορές, τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως αυτά της πλαστογραφίας, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κ.λπ. και σε ελάχιστες περιπτώσεις με τα αδικήματα της κλοπής, της υπεξαίρεσης και της ληστείας, αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Τα θύματα, εξακολουθούν να είναι ιδιώτες (υπερήλικα άτομα κατά πλειοψηφία, καταναλωτές, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες

¹⁰¹ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

¹⁰² Μια Παύση Αρκεί για να Αποφύγουμε την Ηλεκτρονική Απάτη. Πηγή: <https://www.hba.gr/info/PhishingCamp>.

¹⁰³ ΠΗΓΗ: http://www.hellenic-fiu.gr/images/stories/files/anakoinosi_gia_hlektronikes_diadiktyakes_apates.pdf.

¹⁰⁴ ΠΗΓΗ: <https://mindigital.gr/archives/5057>, <https://mindigital.gr/archives/5310>

¹⁰⁵ Σύσταση Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ηλεκτρονικής απάτης με τη μέθοδο «phishing», στην οποία συμμετέχουν Αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ., εκπρόσωποι Τραπεζικών Ιδρυμάτων, Τράπεζα της Ελλάδας, Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και η πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

μικροεπιχειρήσεων), εταιρίες (τραπεζικά ιδρύματα, εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, ασφαλιστικές εταιρείες) και το Δημόσιο (Ασφαλιστικά Ταμεία κ.λπ.).

Το συνολικό κέρδος, που αποκόμισαν οι οργανωμένες ομάδες από τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των **52.675.916** ευρώ.

Επίσης, οι ομάδες αυτές είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού απατών (εμφανίζουν εξαιρετικά μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων)¹⁰⁶.

4.11.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
65	Πλαστογραφία Πλαστογραφία πιστοποιητικών Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Παράνομη πρόσβαση σε σύστημα πληροφοριών ή σε δεδομένα Νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας Αντιποίηση Παράνομη απόκτηση άυλων μέσων πληρωμής Αποδοχή και διάθεση παρανόμως αποκτηθέντων άυλων μέσων πληρωμής Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης Παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας Παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών (άρθρο 370β Π.Κ.) Δωροδοκία υπαλλήλου Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ. Νομοθεσία περί προστασίας ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων	21	38	6	Επικράτεια

Το έτος 2023 εξαρθρώθηκαν εξήντα-πέντε (65) εγκληματικές ομάδες, αποτελούμενες συνολικά από εξακόσια σαράντα πέντε (645) μέλη.

Κυρίαρχο ρόλο έχουν οι εγχώριες-αλλοδαπές (ομοιογενείς-αμιγείς) ομάδες (σε ποσοστό **89,23%** επί του συνόλου των ομάδων) και ακολουθούν οι ανομοιογενείς (εγχώριες και αλλοδαπές) με ποσοστό **10,77%** επί του συνόλου.

¹⁰⁶ Οι (65) ε.ο., τέλεσαν τουλάχιστον 1.655 εγκλήματα (τελεσμένα και σε απόπειρα).

Στις ημεδαπές ε.ο., εμφανίζεται μεγάλη συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 65

Οι κυριότερες υψηλότερες προέλευσης των μελών τους ήταν, πρωτίστως, Ελλάδας και, δευτερευόντως, Βουλγαρίας, ακολουθούμενες με μεγάλη διαφορά από υψηλούς Αλβανίας, Ρουμανίας, Καμερούν, Κίνας, Μπανγκλαντές, Νιγηρίας και Ρωσίας.

Η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (**69,23% επί του συνόλου**) είναι μερικώς ιεραρχικές.

Το μέγεθός τους ποικίλλει, αλλά στην πλειοψηφία τους (**70,77% επί του συνόλου**) επρόκειτο για ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Πολυμελείς (6-12 μέλη) ήταν το **18,46%** του συνόλου και ακολουθούσαν τα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) με **10,77%** του συνόλου.

Επιπροσθέτως, η πλειοψηφία των ομάδων (**63,08% επί του συνόλου**) είχε διεθνές-διασυνοριακό πεδίο δράσης. Ακολούθως, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (**επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας**) δρούσε το **21,54%** επί του συνόλου και τέλος, πανελλαδικό πεδίο δράσης είχε, ένα σημαντικό ποσοστό (**15,38% επί του συνόλου**).

Σημαντικός αριθμός των ομάδων δραστηριοποιούνταν, τόσο στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, εμφανίζοντας μεγάλη διασπορά στον ελλαδικό χώρο. Ωστόσο, η πλειοψηφία των ομάδων δρούσε, κυρίως, σε περιοχές της βόρειας Ελλάδας, λόγω της εγγύτητάς τους με τη συνοριακή γραμμή των ελληνο-βουλγαρικών συνόρων.

Αξιωματικώς αριθμός ομάδων (το **16,92% επί του συνόλου**) εμφάνισε πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα.

Η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **81,54%** επί του συνόλου) είχαν σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα δράσης (1-6 μήνες), **3,08%** είχαν διάρκεια έως ένα έτος και **15,38%** επί του συνόλου είχαν διάρκεια άνω του 1 έτους (έως και πέραν των 3 ετών).

Οι ομάδες, τείνουν να χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο εξειδικευμένες δράσεις (τεχνογνωσίες είτε προσβάσιμες είτε όχι στο κοινό) προκειμένου να επιτύχουν το αποτέλεσμά τους. Ενδεικτικά αναφέρονται η υποκλοπή κωδικών ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω της δημιουργίας απατηλών υπερσυνδέσμων (*phishing links*) που προσομοίαζαν σε μεγάλο βαθμό με των αντίστοιχων τραπεζικών ιδρυμάτων και κατάφερναν έτσι να υποκλέπτουν τα διαπιστευτήρια εισόδου και να αποκτούν παράνομη πρόσβαση στους λογαριασμούς ηλεκτρονικής τραπεζικής των θυμάτων.

Τα μέλη τους, εμφανίζονται ιδιαιτέρως ευρηματικά, ως προς τις μεθόδους εξαπάτησης και τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες (*φορητά τηλέφωνα, Η/Υ, το διαδίκτυο* και τις νομότυπες δομές, για αλίευση πελατών ή/και για να διευκολύνουν τη δράση τους (*διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, διαμονή σε ξενοδοχεία, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα ή ενοικιαζόμενα οχήματα*) και να αποκρύπτουν τις εγκληματικές δραστηριότητές τους. Χαρακτηρίζονται από μαζικότητα αδικημάτων (*ευνοεί σε αυτό η τεχνολογία, όπως η χρήση φορητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου για αλίευση των θυμάτων*).

Σε σχέση με το 2022, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές ως προς τις μεθοδολογίες δράσης των εγκληματικών ομάδων (*με μόνη εξαίρεση την έτι περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως μέσου τέλεσης ή διευκόλυνσης*), οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται παρακάτω:

- Εξαπάτηση μέσω τ/φ επικοινωνίας υπερήλικων κυρίως ιδιωτών: υποδύομενοι αστυνομικούς ή/και ιατρούς, αποσπούσαν χρηματικά ποσά με το πρόσχημα εμπλοκής συγγενικού τους προσώπου σε θανατηφόρο τροχαίο δυστύχημα ή/και τροχαίο ατύχημα με τραυματισμό, προκειμένου να μην συλληφθεί ή με το πρόσχημα της δήθεν εσπευσμένης

εισαγωγής συγγενών τους σε νοσοκομείο και την άμεση ανάγκη καταβολής χρηματικού ποσού για την επικείμενη εγχείρηση.

- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: οι δράστες δημιουργούσαν ψεύτικα προφίλ σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και αναρτούσαν αγγελίες πώλησης οχημάτων, γεωργικών μηχανημάτων, ρουχισμού, κινητών τηλεφώνων και παιχνιδιομηχανών και παρουσιάζοντας ψευδή γεγονότα ως αληθινά, έπειθαν τους παθόντες να καταβάλλουν χρηματικά ποσά ως προκαταβολή σε διαφορετικούς κατά περίπτωση τραπεζικούς λογαριασμούς για την αγορά των προς πώληση αντικειμένων, χωρίς όμως να προβαίνουν στην αποστολή τους.
- Απάτη με τη μέθοδο «Investment fraud», ήτοι ψευδή προσφορά επενδύσεων χαμηλού ή μηδενικού κινδύνου με «εγγυημένες» υψηλές και μη ρεαλιστικές αποδόσεις.
- Εξαπάτηση γυναικών που επιθυμούσαν να συνάψουν συναισθηματικό δεσμό: δράστης, προσποιούμενος τον στρατιωτικό - μέλος ειρηνευτικής αποστολής του Ο.Η.Ε., αναζητούσε, εντόπιζε υποψήφια θύματα - γυναίκες και με το πρόσχημα σύναψης ερωτικής σχέσης, τα πλησίαζε και δημιουργούσε μαζί τους συναισθηματικό δεσμό. Ακολούθως, προφασιζόμενος ότι βρίσκεται σε χώρες της Μέσης Ανατολής και παρουσιάζοντας ψευδή γεγονότα ως αληθινά, έπειθε τα θύματά του να καταβάλλουν σε λογαριασμούς που υποδείκνυε μεγάλα χρηματικά ποσά.
- Εξαπάτηση ιδιωτών μέσω της πώλησης πλαστών έργων τέχνης (πινάκων ζωγραφικής) ως γνήσια. Οι δράστες, προέβαιναν σε κατάρτιση και πώληση σε ιδιώτες, συλλέκτες, εμπόρους και οίκους δημοπρασιών σε χώρες του εξωτερικού, πλαστών έργων τέχνης, δήθεν φιλοτεχνημένων από διάσημους

καλλιτέχνες με πλαστά πιστοποιητικά γνησιότητας.

- Απάτες σε βάρος στοιχηματικών εταιρειών.
- Απάτες ιδιωτών για αγορές οικοπέδων και ακινήτων.
- Εξαπάτηση με παράνομη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές εφαρμογές, υποκλοπή και χρήση προσωπικών στοιχείων και δεδομένων των θυμάτων, π.χ. κωδικοί πρόσβασης διαδικτυακών τραπεζικών λογαριασμών (e-banking), θυρίδων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με αποτέλεσμα την αφαίρεση χρημάτων από τους τραπεζικούς λογαριασμούς (μέθοδοι «phishing»¹⁰⁷).
- Εξαπάτηση με το πρόσχημα της επιστροφής αναδρομικών χρηματικών ποσών από παλαιότερες κρατήσεις συντάξεων και ασφαλιστικών εισφορών: δράστες επικοινωνούσαν τηλεφωνικώς με τα θύματα και τα έπειθαν να καταθέσουν χρήματα σε λογαριασμούς φυσικών προσώπων, τα οποία εκταμιεύονταν από μέλη της οργάνωσης μέσω ATM.
- Εξαπάτηση ασφαλιστικών οργανισμών.
- Απάτες σε βάρος του ελληνικού δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στην υπόψη δραστηριότητα, χρησιμοποιούν συνήθως ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως η χρήση «ghost numbers», διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας, τηλεφωνικών συνδέσεων άλλων χωρών, πλαστών εγγράφων –ταυτοτήτων, άδειας διαμονής, εικονικό τιμολόγιο, εικονικό μισθωτήριο συμβόλαιο οικίας-, χρήση ψευδωνύμων και κωδικοποιημένων εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτών, μισθωμένα οχήματα, διαμονή σε ξενοδοχεία-

καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, χρήση ειδικών λογισμικών συστημάτων προκειμένου να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους στο διαδίκτυο λ.χ. νρη για αλλοίωση των ip addresses, σύσταση εικονικών εταιρειών στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, δήλωση εδρών εταιρειών ή κατοικιών σε ανύπαρκτες διευθύνσεις, κ.λπ.).

Επιπλέον, η αναπαραγωγή της είδησης τελεσμένων απατών, από τοπικά δημοσιογραφικά δίκτυα εντός της αυτής περιφέρειας (κυρίως σε περιοχές εκτός της πρωτεύουσας και της συμπρωτεύουσας), συνήθως, είχε ως αποτέλεσμα την παύση της δράσης των ομάδων για ορισμένο χρονικό διάστημα, καθώς τα θύματα ενημερώνονταν και ήταν πιο προσεκτικά προς αποτροπή εξαπάτησής τους.

Χρησιμοποιούνται ευρέως (σε συντριπτικό ποσοστό **93,85%** επί του συνόλου) οι νομότυπες δομές στη διάπραξη απατών [δέσμευση απατηλών ονομάτων χώρων στο διαδίκτυο που προσομοιάζουν με υπαρκτές ιστοσελίδες, χρήση διαδικτυακών εταιρειών δημιουργίας ιστοσελίδων για τη δημιουργία απατηλών ιστοσελίδων, μίσθωση θυρίδων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής για απόκρυψη πλαστών πινάκων ζωγραφικής, ιστοσελίδες ανάρτησης αγγελιών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τραπεζικά ιδρύματα (εγχώρια και αλλοδαπά, όπως και εταιρείες fintech), εταιρείες μεταπώλησης προϊόντων (κινητών τ/φ, μεταχειρισμένων αυτοκινήτων) ή μεταφοράς χρημάτων ή δεμάτων και ταχυμεταφορών, καταστήματα κινητής τηλεφωνίας, ξενοδοχεία, ιστοσελίδες βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων, δημόσιες και ιδιωτικές δομές υγείας, φαρμακεία, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, εταιρείες εκμίσθωσης οχημάτων, λεωφορεία ΚΤΕΛ, ταξί κ.ά.].

Ακόμη, η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (σε ποσοστό **72,31%**), έχουν αποκομίσει παράνομα έσοδα που κινούνται στο ποσό των 15.000-150.000 ευρώ. Οι παράνομες δραστηριότητες, έχουν αποφέρει αρκετά υψηλά έσοδα σε ικανό αριθμό ομάδων (7 υποθέσεις) (σε ποσοστό **10,77%** επί του συνόλου), με τα χρηματικά ποσά να κυμαίνονται από 1 έως 8 εκατ. ευρώ.

Η πλήρης εξιχνίαση και η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους.

¹⁰⁷ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της Europol, η μέθοδος «phishing» είναι η απατηλή προσπάθεια απόκτησης ευαίσθητων πληροφοριών ή δεδομένων, όπως ονόματα χρηστών, κωδικοί πρόσβασης και στοιχεία πιστωτικών καρτών, ξεχωρίζοντας κάποιον ως αξιόπιστη οντότητα σε μία ηλεκτρονική επικοινωνία. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **20%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Επίσης, σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων από τις ε.ο.. Ειδικότερα, υπάλληλος των Τελωνείων και λιμενικός, λάμβαναν αθέμιτα χρηματικά ωφελήματα, προκειμένου να παραβαίνουν τα καθήκοντά τους (μη διενέργεια των απαιτούμενων κατά λόγο αρμοδιότητας ελέγχων) και να ενημερώνουν τα μέλη της ε.ο. σε περίπτωση διενέργειας έκτακτων ελέγχων.

Τέλος, σε είκοσι (20) υποθέσεις (το **30,77%** των υποθέσεων επί του συνόλου των απατών) διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων, αλλά και πιο εξελιγμένων.

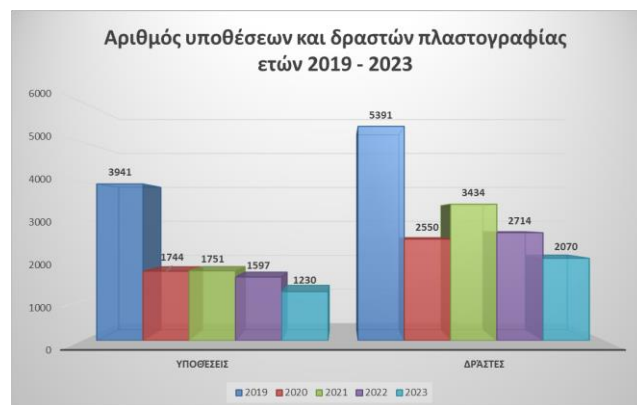
4.12 Πλαστογραφία.

4.12.1. Παρούσα κατάσταση.

Η πλαστογραφία συνιστά μια εγκληματική ενέργεια που συνήθως εμφανίζεται παράλληλα με άλλες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας, σχετιζόμενη έμμεσα με αυτές, όσον αφορά το νομικό αποτέλεσμα και τον σκοπό της απόδειξης. Συχνά, συνδέεται με παράνομη μετανάστευση, απάτες, κλοπές οχημάτων, διακίνηση κλεμμένων αγαθών και λαθρεμπόριο, επηρεάζοντας έντονα τις οικονομικές και διοικητικές συναλλαγές.

Το 2023 συνεχίζει την πτωτική τάση, που παρατηρήθηκε το 2022, τόσο στον αριθμό των υποθέσεων, όσο και των δραστών. Συγκεκριμένα, σημειώθηκε μείωση σε σχέση με το 2022, με τις υποθέσεις να μειώνονται κατά **22,98%** και τους δράστες κατά **23,73%** για το αδίκημα της πλαστογραφίας, που περιλαμβάνει κατοχή, χρήση και κατάρτιση - νόθευση πλαστών εγγράφων. (Βλέπε αναλυτικό γράφημα παρακάτω).

ΓΡΑΦΗΜΑ 68¹⁰⁸

Τα **θύματα** αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας, διαφέρουν και εξαρτώνται από τον τελικό παραλήπτη των πλαστογραφημένων αντικειμένων, ο οποίος, συνήθως, περιλαμβάνει δημόσιες υπηρεσίες, τραπεζικά ιδρύματα, πολίτες και εταιρίες. Οι κυριότερες υπηκοότητες **δραστών** της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας περιλαμβάνουν, πρωτίστως, την ελληνική, τη συριακή, την πακιστανική και την αλβανική και ακολούθως την τουρκική, τη μπανγκλαντεσιανή, την ιρανική και την ιρακινή.

4.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
11	- Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης - Απάτη - Νομοθεσία περί αλλοδαπών - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα - Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.	2	9	-	Αττική Βοιωτία

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **έντεκα (11) υποθέσεις** οργανωμένης εγκληματικής δράσης στον εν λόγω τομέα. Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό μελών των εν λόγω ομάδων, διαπιστώνεται ότι, σχεδόν στο σύνολό τους (δέκα ε.ο. σε σύνολο 11), είναι ολιγομελείς, απαρτιζόμενες από λιγότερα από 6 μέλη. Επιπλέον, μία εξ' αυτών, αποτελούταν από οχτώ -8- μέλη και εντάσσεται στις πολυμελείς.

¹⁰⁸ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2023: Σηματικές Αναφορές POL

Συνολικά, διαπιστώθηκε η εμπλοκή **σαράντα (40) ατόμων**, τα οποία συνδέονται με την πλαστογραφία, ως μέρος οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Η πλειοψηφία των εμπλεκόμενων, ήταν υπήκοοι **Πακιστάν**, ενώ στις κυριότερες υπηκοότητες των μελών, περιλαμβάνονται επίσης η **ελληνική**, η **συριακή** και η **μπανγκλαντεσιανή**. Λιγότεροι σε αριθμό ήταν οι δράστες με υπηκοότητα Λετονίας, Ιράν και Ιράκ. Όπως διαπιστώνεται, οι περισσότερες υπηκοότητες, εντοπίζονται και στις κυριότερες υπηκοότητες δραστών πλαστογραφίας που δεν εντάσσεται στο πεδίο της οργανωμένης εγκληματικότητας (*κοινό έγκλημα*).

Όσον αφορά τις **ιεραρχικές σχέσεις** μεταξύ των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε ότι, σε οκτώ από αυτές (72,7%), υπήρχε **ιεραρχική δομή**, με μια «ομάδα-πυρήνα ατόμων» να επιβλέπει και να συντονίζει τα υπόλοιπα μέλη. Σε μία από τις οργανώσεις, οι αποφάσεις, λαμβάνονταν συλλογικά. Επιπλέον, σε όλες τις ομάδες, υπήρχε ξεκάθαρος **διαχωρισμός και κατανομή ρόλων**, με τις δράσεις των μελών να είναι σταδιακές, παράλληλες ή αλληλεξαρτώμενες.

Όσον αφορά στο γεωγραφικό πεδίο δράσης των εγκληματικών ομάδων, η πλειονότητα αυτών (63,7%), δραστηριοποιούνταν σε **τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο**, κυρίως στην περιοχή της Αττικής. Ωστόσο, σε τέσσερις από αυτές, διαπιστώθηκε **διασυνοριακή δραστηριότητα**. Αυτή, εκδηλωνόταν είτε μέσω αποστολής δεμάτων με πλαστά έγγραφα σε χώρες του εξωτερικού, χρησιμοποιώντας συνήθως ψευδή στοιχεία αποστολέα, είτε μέσω άμεσης ή έμμεσης εμπλοκής, σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών από ή προς την Ελλάδα, καθώς και στη διευκόλυνση της παράνομης παραμονής τους στη Χώρα.

Ειδικότερα, εξαρθρώθηκε μια εγκληματική ομάδα, τα μέλη της οποίας διατηρούσαν συνεργούς στην Τουρκία, με τους οποίους συνεργάζονταν για την παράνομη διακίνηση μεταναστών προς την Ελλάδα, χρησιμοποιώντας σκάφη που αναχωρούσαν από την περιοχή της Σμύρνης. Επιπλέον, αναλάμβαναν τη διευκόλυνση της παράνομης προώθησης μεταναστών από την Ελλάδα προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες,

χρησιμοποιώντας αεροπορικά εισιτήρια. Για τη διευκόλυνση όλων των ανωτέρω πράξεων, η εγκληματική οργάνωση, είχε αναπτύξει επαγγελματική υποδομή κατάρτισης πλαστών εγγράφων, καθώς χρησιμοποιούσαν επαγγελματικό εξοπλισμό, ήτοι συσκευές ψηφιακής εκτύπωσης πλαστικών καρτών με laser, πετυχαίνοντας την κατάρτιση υψηλής ποιότητας πλαστών εγγράφων νέου τύπου. Στην πλειοψηφία τους, πρόκειται για δελτία ταυτότητας, άδειες παραμονής και διαβατήρια διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών.

Στις υποθέσεις ε.ο. που εξαρθρώθηκαν το 2023, δεν εντοπίστηκε το φαινόμενο **διαφθοράς** κάποιου στελέχους της δημόσιας διοίκησης (*υπάλληλοι δημόσιων Υπηρεσιών*).

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών** αποτελεί διαχρονικό χαρακτηριστικό της δράσης εγκληματικών οργανώσεων που εμπλέκονται σε πλαστογραφία. Αυτή η εκμετάλλευση, εκδηλώνεται είτε μέσω της χρήσης προϊόντων και υπηρεσιών από επιχειρήσεις που, εν αγνοία τους, εξυπηρετούν τις εγκληματικές οργανώσεις, είτε μέσω οργανώσεων, που νομιμοποιούν και επανεπενδύουν τα κέρδη τους, ιδρύοντας και ελέγχοντας πλήρως συγκεκριμένες επιχειρήσεις που λειτουργούν νόμιμα στην αγορά.

Στην πρώτη κατηγορία, ανήκουν περιπτώσεις εγκληματικών οργανώσεων που χρησιμοποιούν εταιρείες ταχυμεταφορών για την αποστολή δεμάτων με πλαστά έγγραφα, τόσο εντός της Ελλάδας όσο και στο εξωτερικό, ή εταιρείες μεταφοράς χρημάτων, μέσω των οποίων αποκτούν παράνομα οικονομικά οφέλη από τους "πελάτες" των παράνομων προϊόντων τους. Στη δεύτερη κατηγορία, εντοπίζονται υποθέσεις, όπου ηγετικά ή κύρια μέλη των εγκληματικών οργανώσεων, είναι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, ταξιδιωτικά γραφεία, κουρεία κ.ά., στα οποία συχνάζουν αλλοδαποί, που αναζητούν πλαστά έγγραφα και αποσκοπούν είτε στην παράνομη διαμονή τους στη Χώρα είτε στη μετακίνησή τους προς άλλες χώρες της Ε.Ε. Ιδιαίτερες περιπτώσεις εκμετάλλευσης νομότυπων δομών, συνιστούν οι εγκληματικές οργανώσεις που, με τη χρήση πλαστών εγγράφων, βεβαιώσεων ή πιστοποιητικών που καταρτίζουν, αποσκοπούν

στην εξαπάτηση δημόσιων δομών ή ιδιωτικών φορέων αρμόδιων για την έκδοση αδειών ικανότητας οδήγησης, αδειών χειριστή σκάφους κ.λπ.. Το 2023, η εκμετάλλευση νομότυπων δομών με αυτούς τους τρόπους, εντοπίστηκε στο **54,5%** των εγκληματικών ομάδων.

Το 2023 δε διαπιστώθηκε **άσκηση βίας** από μέλη κάποιας εγκληματικής ομάδας που εξαρθρώθηκε (είτε στρεφόμενη προς τα στελέχη των διωκτικών αρχών για αποφυγή σύλληψης είτε προς πολίτες ή μέλη των ίδιων των ε.ο.).

Όσον αφορά στην **εξειδίκευση** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, περίπου οι μισές από αυτές, χρησιμοποιούσαν εξειδικευμένες τεχνικές που, αν και δεν απαιτούν ιδιαίτερη τεχνογνωσία και είναι προσβάσιμες στο κοινό, είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Συγκεκριμένα, σε πολλές περιπτώσεις, βρέθηκαν πλήρως **εξοπλισμένα εργαστήρια πλαστογράφησης** σε κατοικίες των μελών ή σε διαμερίσματα που είχαν μισθωθεί για αυτόν τον σκοπό. Τα εργαστήρια αυτά, περιλάμβαναν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ψηφιακούς εκτυπωτές πλαστικών καρτών και διάφορα μικροϋλικά που χρησιμοποιούνταν για την παραγωγή πλαστών εγγράφων.

Για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης, τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων κατέφευγαν, κυρίως, σε συνήθειες πρακτικές - **αντίμετρα** που συναντώνται στο κοινό έγκλημα. Αυτές περιλάμβαναν τη χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή συνδέσεων που αντιστοιχούσαν σε στοιχεία ανύπαρκτων αλλοδαπών, τη χρήση διαδικτυακών εφαρμογών με κρυπτογράφηση μηνυμάτων, κωδικοποιημένη φρασεολογία, πολλαπλά σημεία απόκρυψης, καθώς και την παροχή ψευδών στοιχείων αποστολών όταν χρησιμοποιούσαν υπηρεσίες ταχυμεταφορών.

Σε μία περίπτωση, διαπιστώθηκε εξειδικευμένη προετοιμασία και εφαρμογή συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, με πλήρη αξιοποίηση του σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού. Ειδικότερα, σε υπόθεση που αφορούσε στην απόκτηση άδειας επαγγελματία χειριστή αεροπλάνου ή ελικοπτέρου, χρησιμοποιήθηκαν, κατά τη διάρκεια των θεωρητικών εξετάσεων, ακουστικά "ψείρες", μικρο-κάμερες και συσκευές

αναμετάδοσης δεδομένων διαδικτύου, για την απευθείας επικοινωνία των εξεταζόμενων με άτομο που βρισκόταν εκτός της αίθουσας εξετάσεων και ενημέρωση περί των ορθών απαντήσεων.

Επισημαίνεται ότι, κατά το έτος 2023 εντοπίστηκαν και εγκληματικές οργανώσεις οι οποίες εμπλέκονταν στην κατάρτιση και διακίνηση πλαστών ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, για τη διευκόλυνση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και για τον λόγο αυτό έχουν ήδη αναφερθεί στο αντίστοιχο Κεφάλαιο 4.4 (Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών).

4.13 Παραχάραξη.

4.13.1. Παρούσα κατάσταση.

Η παραχάραξη και η κυκλοφορία παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων αποτελεί έναν σχετικά εύκολο τρόπο απόκτησης κέρδους, στις περιπτώσεις που τα εν λόγω αδικήματα τελούνται επιτυχώς έως το τελικό στάδιο εξαπάτησης των ανυποψίαστων συμμετεχόντων στην οικονομική συναλλαγή. Όπως έχει παρατηρηθεί διαχρονικά, τα εν γένει οικονομικά εγκλήματα, όπως και τα προαναφερόμενα, παρουσιάζουν αύξηση σε περιόδους με αυξημένες οικονομικές πιέσεις. Το 2023, το πληθωριστικό φαινόμενο εξακολούθησε να απασχολεί την εγχώρια και διεθνή οικονομία, αν και μειούμενο συγκριτικά με το αμέσως προηγούμενο έτος¹⁰⁹. Επιπρόσθετα, παρά τη συνεχώς αυξανόμενη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών μέσων για την πραγματοποίηση οικονομικών ενεργειών, η χρήση μετρητών εξακολουθεί να είναι δημοφιλής τρόπος

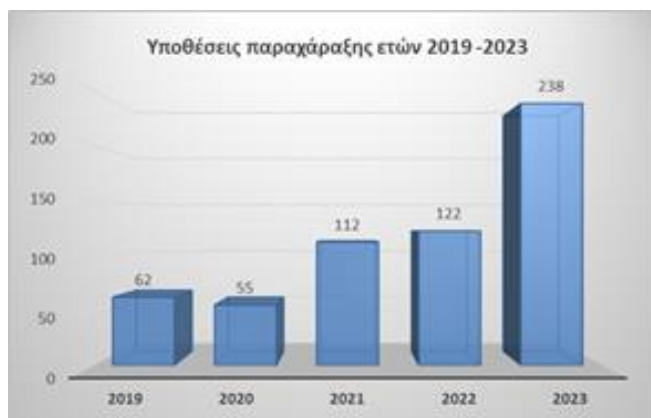
¹⁰⁹ Ο μέσος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2023 - Δεκεμβρίου 2023, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2022 - Δεκεμβρίου 2022, παρουσίασε αύξηση 3,5%, έναντι αύξησης 9,6% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του δωδεκαμήνου Ιανουαρίου 2022 - Δεκεμβρίου 2022 με το δωδεκάμηνο Ιανουαρίου 2021 - Δεκεμβρίου 2021. Πηγή: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ (Υπερσύνδεσμος: <https://www.statistics.gr/documents/20181/fcdc91f5-a207-5208-4bfa-10ab5a86a24c>)

πραγματοποίησης συναλλαγών χαμηλού, κυρίως, οικονομικού εύρους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, παρότι στην Ελλάδα δεν διαπιστώνεται ιστορικά η ύπαρξη σημαντικού αριθμού «εργαστηρίων» παραχάραξης χαρτονομισμάτων και κερμάτων, εντούτοις η Χώρα μας, κατατάσσεται σε σχετικά υψηλή θέση στην κυκλοφορία παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων, ανάμεσα στα 27 Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωση [σύμφωνα με το Κέντρο Παρακολούθησης της Παραχάραξης (C.A.C.) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (E.C.B)]. Το γεγονός αυτό, ενδεχομένως, οφείλεται στην εγγύτητα της Ελλάδας με χώρες που διαχρονικά καταγράφεται σημαντική παραγωγή παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων και κερμάτων. Η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων, ωστόσο, η εγγύτητά της με χώρες παραγωγής, την καθιστά πρόσφορη χώρα για διάθεση των προϊόντων της παραχάραξης.

Τα προαναφερόμενα αποτελούν συνιστώσες που εν μέρει εξηγούν τη στατιστική αύξηση που καταγράφεται το έτος 2023 στα εν λόγω αδικήματα, συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Ειδικότερα, το 2023, οι περιπτώσεις παραχάραξης χαρτονομισμάτων έφτασαν τις 238 τελεσμένες, σε σύγκριση με τις 122 το 2022, σημειώνοντας σημαντική αύξηση κατά 95,08% (βλ. Γράφημα 69). Όσον αφορά την υπηκοότητα των δραστών, οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν ημεδαπούς.

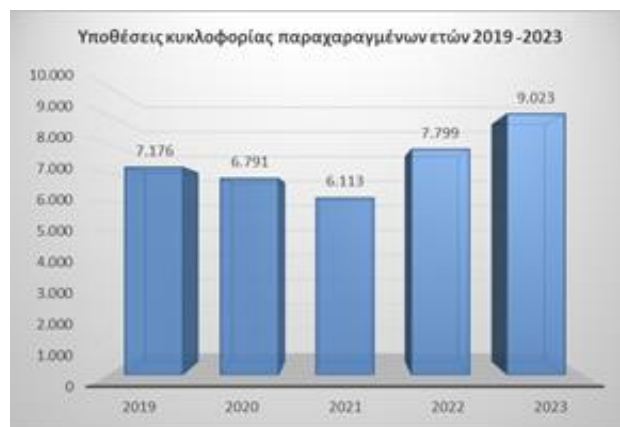
ΓΡΑΦΗΜΑ 69¹¹⁰

Επιπλέον, υπήρξε αύξηση 15,69% στις περιπτώσεις κυκλοφορίας πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής (είτε από πρόθεση

είτε όχι). Οι κύριες υπηκοότητες των δραστών για την κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων περιλαμβάνουν την ελληνική, την πακιστανική, την μπανγκλαντεσιανή και την αλβανική.

ΓΡΑΦΗΜΑ 70¹¹¹

Η παραχάραξη νομισμάτων, συνήθως, συνδυάζεται με αδικήματα όπως η απάτη ή/και η κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής, επηρεάζοντας αρνητικά τη φυσιολογική λειτουργία των οικονομικών συναλλαγών και την εμπιστοσύνη προς αυτές.

Τα θύματα αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων, που συνήθως περιλαμβάνουν πολίτες-καταναλωτές, εμπόρους, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες καταστημάτων.

Η συνήθης μέθοδος που χρησιμοποιούν οι δράστες για την κυκλοφορία παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων είναι η ανταλλαγή τους με γνώσια μέσω διάφορων αγοραπωλησιών (συνήθως χαμηλής αξίας) σε καταστήματα και λαϊκές αγορές, προκειμένου να αποφευχθεί η ανίχνευση τους.

Η κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων έχει σοβαρές αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Στο κοινωνικό επίπεδο, η παρουσία πλαστών νομισμάτων, μειώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στις οικονομικές συναλλαγές. Η συνεχής αμφιβολία για την αυθεντικότητα των χρημάτων, ενδέχεται να οδηγήσει σε γενική ανησυχία και δυσπιστία, δημιουργώντας κοινωνική αβεβαιότητα. Επιπλέον, οι έμποροι και

¹¹⁰ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2023: Σηματικές Αναφορές POL

¹¹¹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2023: Σηματικές Αναφορές POL

επιχειρηματίες που δέχονται παραχαραγμένα νομίσματα, υφίστανται οικονομικές ζημίες, καθώς τα χρήματα αυτά δεν μπορούν να αντικατασταθούν και η απώλεια επιβαρύνει το κόστος λειτουργίας τους, επηρεάζοντας αρνητικά τη φήμη και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους.

Στην οικονομία, η διακίνηση παραχαραγμένων νομισμάτων συμβάλλει στη διαταραχή της οικονομικής σταθερότητας και της αγοράς. Οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές που γίνονται θύματα της απάτης, ενδέχεται να υποστούν οικονομικές ζημίες, οι οποίες, αν και φαίνονται μικρές σε ατομικό επίπεδο, μπορούν να έχουν συσσωρευτική επίδραση στην ευρύτερη οικονομία. Επίσης, η αύξηση της παράνομης δραστηριότητας, απαιτεί πρόσθετους πόρους για την καταπολέμηση του προβλήματος και την αποκατάσταση των ζημιών, επιβαρύνοντας περαιτέρω το κράτος και την κοινωνία. Συνολικά, η κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων, υπονομεύει την οικονομική ασφάλεια και τη λειτουργία της αγοράς, επιφέροντας αρνητικές συνέπειες για όλους τους συμμετέχοντες στην οικονομική δραστηριότητα.

τους εντόπισαν, προσπαθώντας να αποφύγουν τη σύλληψη.

Δεν διαπιστώθηκε καταμερισμός ρόλων εντός της εγκληματικής ομάδας ούτε ύπαρξη ιεραρχικών σχέσεων μεταξύ των μελών της, παρουσιάζοντας μια επίπεδη δομή με κοινή λήψη αποφάσεων. Επίσης, δεν παρατηρήθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, εξειδίκευση ή λήψη ειδικών αντίμετρων για την αποφυγή του εντοπισμού τους.

4.13.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αριθμός ΕΟ (2023)	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
1	1	-	-	N. Κιλκίς

Αναφορικά με την οργανωμένη εγκληματικότητα σε αυτόν τον τομέα, το 2023 καταγράφηκε μία (1) περίπτωση κυκλοφορίας παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων στη Χώρα μας, που πληροί τα κριτήρια οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, οι δράστες, είχαν συγκροτήσει συμμορία, με σκοπό τη διάθεση πλαστών χαρτονομισμάτων, για την απόκτηση παράνομου οικονομικού οφέλους. Δραστηριοποιούνταν στην περιοχή του Κιλκίς, πραγματοποιώντας αγορές προϊόντων χαμηλής αξίας από καταστήματα και προέβαιναν σε πληρωμές με πλαστά χαρτονομίσματα των 50 ευρώ. Σημειώνεται ότι, οι δράστες, άσκησαν βία κατά του προσωπικού των διωκτικών αρχών που